

NOVICE OBČINE RAČE-FRAM

Št. 65 - 1/2015; april 2015

13 usebine Novic

ŽUPANOV UVODNIK

Spoštovane občanke, spoštovani občani!

Marec je mesec pomladi in novega začetka, ko se prebuja narava in začenja nov cikel rasti, življenja. Začutimo novo energijo, ki nas preganja počistiti vse, kar se je nabralo čez zimo. Začnemo čistilne akcije ob potokih, cestah, sprehajalnih poteh, gozdovih. Omislimo si novo cvetje in okrasne rastline, oživijo vrtovi in spet se napolnijo otroška igrišča. Oživijo tudi vrtno terase in ljudje se pogosteje zadržimo v družbi in klepetu. Pritegne nas toplo pomladno sonce. Veselimo se zraka, sonca, narave, prijateljev in sorodnikov; vsi smo polni pričakovanja, kot da smo se vsi prebudili.

Za nami so tudi dogodki, ki se zvrstijo vsako leto. Člani naših društev so na letnih občnih zborih oz. skupščinah pregledali dosedanje delo in predstavili programe dela za letošnje leto. Vsi ti programi vsebujejo veliko načrtovanih dejavnosti in prireditev. Da bi vse te programe lažje izvajali, so tudi letos v proračunu Občine Rače-Fram za to namenjena sredstva v enakem obsegu kot prejšnja leta. Številna društva, ki trenutno delujejo v naši občini, si po najboljših močeh prizadevajo, da za svoje člane, kot tudi za vse ostale občane, pripravijo in organizirajo različne dejavnosti, ki temeljijo na izkušnjah članov društev, z osnovnim namenom druženja ljudi z enakimi ali s podobnimi interesi. In ravno glede na množico različnih društev v naši občini sem prepričan, da lahko vsak izmed nas najde kakšno dejavnost, kjer lahko v prostem času sodeluje in se udeleži pri tej dejavnosti in jo celo vodi ali organizira. Ob tem pa se predvsem družim s tistimi, ki imajo podobne cilje ali interese. In prav druženja so tista, ki lahko nas, občane, še bolj povežejo, vsaj v določeni meri tako, kot so nas povezovala nekoč. Res je, da je v današnjem času to precej težje, kot je bilo nekoč. Delovni časi zaposlenih niso več tako točno določeni, starši svoje otroke v prostem času vozijo k najrazličnejšim aktivnostim, poleg tega pa nas obkrožajo še številne tehnološke novosti, ki nas 'zaposlujejo' v prostem času. Prepričan sem, da so takšna druženja - kljub vsemu - mogoča, celo nekatere od teh tehnoloških novosti so nam pri tem lahko v veliko pomoč. Potrebno je samo najti voljo, pa se bo našel čas za sodelovanje pri dejavnostih ali na prireditvah. In vseh teh bo tudi letos v naši občini veliko. Zraven vseh rednih dejavnosti, ki jih organizirajo društva in druge prostovoljne organizacije, bo organiziranih še veliko prireditev, ki jih organizira občina in na katere vas že sedaj vljudno vabim.

Pomlad je torej tu, narava se je prebudila in čas je, da temu prebujenju sledimo tudi mi.

Najdimo voljo, vzemimo si čas, pojdimo v naravo, na igrišče, v dvorano, telovadnico, v dom krajanov, v gasilski dom ali na katero drugo prizorišče ter se udeležimo katere od številnih športnih, kulturnih in turističnih prireditev, proslav, tekmovanj, veselic, ki se pripravljajo pri nas. Zraven pa pripeljimo še svoje otroke, vnuke, starše, prijatelje in znance. Več kot nas bo, bolj bo veselo in zanimivo. Torej, gremo ven med ljudi, podprimo tiste, ki ustvarjajo in ustvarjajmo z njimi. Pojdimo v vse kotičke naše občine, obiščimo dogodke in se družimo tam, kjer se začuti duša naše identitete.

Za začetek pa čim bolj aktivno začnimo to pomlad...

Lep pozdrav!

Branko LEDINEK,
župan

POZDRAV IZ NAŠEGA UREDNIŠTVA

Spoštovane bralke in bralci, ste že pogrešali letošnjo prvo številko naših Novic? Če ne, pomeni, da jih ne prebirate prav pogosto. Če pa ste pogrešali novice iz naših krajev, ste najbrž veseli, da je glasilo z manjšo zamudo sedaj vendarle v vaših rokah. V imenu uredništva se vam opravičujem za manjšo zamudo, do katere je prišlo iz objektivnih razlogov. Se bomo pa trudili, da bodo naslednje številke izhajale po ustaljenem urniku, kot ste bili vajeni doslej.

Se je pa v tem času od nas poslovila letošnja zima (če jo zaradi visokih temperatur in majhne količine snega še sploh lahko tako imenujemo) in smo že krepko zakorakali v pomlad. Predvidevam, da spremljate prebujanje narave, ki je kar naenkrat oživila. Ob koncu zime so zagotovo oživila tudi naša srca in sicer ob odličnih nastopih naših športnikov v zimskih športnih disciplinah. Uspehi Tine Maze, Žana Koširja, Filipa Flisarja, Jakova Faka in Petra Prevca predstavljajo velik uspeh, čeprav bi ob ugodnejšem spletu okoliščin lahko dosegli še več. A glede na bazo, iz katere črpamo naše športnike, ob tem pa dodatno upoštevajoč še (omejena) vložena oz. razpoložljiva sredstva, so tudi doseženi rezultati nad pričakovanji.

In ker sem se navezal na zimske športe, se bom še malo razpisal o pravkar minuli zimi. Čeprav so bili nekateri predeli ZDA več tednov v ledenem objemu (zmrznil je celo del Niagarskih slapov), je bila tam letošnja zima najtoplejša v zgodovini. Temperature so bile kar za 2 stopinji Celzija višje od dolgoletnega povprečja. V Sloveniji kakšnih rekordov nismo namerili, ja pa bila minula zima med petimi najtoplejšimi v zgodovini. In zakaj vas torej dolgočasim z minulo zimo, če ni bila nič posebnega?

Se spomnite začetka februarja, ko so meteorologi napovedali obilno sneženje in bi lahko v enem dnevu zapadlo 30 - 50 cm snega? Ne vem, kako ste sprejeli to novico, vendar se mi to, da sredi zime zapade toliko snega, ne zdi nič posebnega - pozimi naj bi vendarle snežilo. Do sem torej vse lepo in prav. A to, kar je sledilo tej napovedi, se je po mojem mnenju spremenilo v pravi cirkus. Mediji so namreč začeli napovedovati izredne razmere in začela se je ustvarjati psihoza, da se bo življenje za dan ali dva tako rekoč ustavilo. To, da so omejili vožnjo tovornjakov, še nekako razumem, to, da so zaprli meje za tovornjake, čeprav še ni bilo ne duha ne sluha o snežinkah, pa se mi ne zdi povsem normalno. To pa še ni vse. Nastajati je začel seznam šol (osnovnih in srednjih), ki so zaprle vrata. Da je do tega prišlo ponekod na Primorskem, Notranjskem in Kočevskem, še razumem. To, da so zapirali šole v Mariboru, Slovenj Gradcu, Slovenski Bistrici, pa se mi prav tako ne zdi povsem normalno. Osebnost sem vesel, da sta vodstvu naših šol zmogli toliko poguma, da je pouk nemoteno potekal.

Ne vem, česa so se bali v šolah, ki so jih zaprli. Da v šolo ne bodo mogli otroci ali učitelji? Nedvomno bi v šolskih klopih manjkalo nekaj otrok, a to vendarle ni razlog za odpoved pouka. Tudi kdo od učiteljev bi morda zamujal v službo, a meni ni prišlo na misel, da zaradi sneženja ne bi šel v službo. Potrebno se je le ustrezno prilagoditi

in pripraviti za takšen dan, ki pa se, kot vemo, na našem koncu na srečo ali žalost ni zgodil. Februarja 1969 je v Podvelki, kjer sem takrat prebival, v dveh dneh zapadlo 80 cm snega, tako da ga je skupno bilo kar 110 cm. Do šole sem imel 3 km, ki jih je bilo potrebno vsak dan opraviti peš, zaradi prostorske stiske pa smo imeli pouk do četrtega razreda popoldan. Takrat sem imel 9 let in mama mi je dejala, da se moram na pot odpraviti nekoliko prej kot običajno, saj bom moral gaziti v globokem snegu. Nihče ni pomislil, da morda ne bi šel v šolo. Ker je moja pot v šolo potekala po stezi, ki je seveda nihče nikoli ni plužil, je bilo gaženje res naporno. Ko sem ugotovil, da mi pojenjajo moči in sem prehodil le majhen del poti, sem se kot otrok sam odločil, da je edina možnost, da se izvlečem iz nastalih razmer, ta, da se vrnem nazaj domov. In tako sem tudi storil. To pomeni, da so me starši naučili, kako ravnati v takšnih okoliščinah. Na srečo mobitelov še ni bilo, da bi poklical in koga od bližnjih povprašal, kako naj ravnam. In vi, spoštovani novodobni starši, ste naučili svoje otroke, kako se ravna v takšnih razmerah? Da jih odpeljete v šolo z avtomobilom, če dežuje ali sneži? In če je cesta slabo splužena, se najprej znesete na vzdrževalce cest? Vas otroci v manj ugodnih okoliščinah pokličejo po mobitelu in jim tedaj daste ustrezne napotke? Kaj pa samostojnost in odgovornost otrok za sprejemanje ustreznih odločitev? Seveda moramo starši otroke prej naučiti, kako se ravna v posameznih okoliščinah!

Pa še o pluženju cest pri nas, do česar so posamezniki pogosto neupravičeno zelo kritični. Predvsem veliko ljudi pričakuje, da bodo ceste tudi med sneženjem ali pa vsaj takoj, ko sneženje poneha, očiščene do asfaltne površine. Za primerjavo bom navedel nekaj opažanj iz sosednje Avstrije, kamor se pogosto odpravljam na turne smučanje. Kar se tiče avtocest in magistralnih cest, so brez dvoma vzorno očiščene. Lokalne ceste pa so pogosto zasnežene in posipane le s peskom, medtem ko soli ne uporabljajo. Tako smo se še v mesecu marcu v okolici Triebna vozili po zasneženih cestah, na eni izmed njih je bilo 5 - 10 cm ledu. Pa nisem nikjer videl in slišal nikogar, ki bi zaradi tega protestiral. Vozniki morajo imeti ustrezno zimsko opremo za avtomobile in obvladati vožnjo v zimskih razmerah, v

nasprotnem primeru naj si izberejo javni prevoz. Vedno pogosteje imam občutek, da se ne znamo ali nočemo prilagoditi razmeram, v katerih se znajdemo. Pozimi ima pravico snežiti. In po navadi tudi dejansko večkrat sneži. In če sneži, so ceste seveda zasnežene in je morda potrebno uporabiti tudi verige na pogonskih kolesih ter, logično, obvladati vožnjo v takšnih razmerah. Večina pa pričakuje, da bo cesta nenehno splužena do asfaltne površine, čeprav je to že teoretično nemogoče. Kako in s kakšnimi sredstvi to doseči, pa nas (oz. jih) ne briga. Še manj pa jih očitno skrbi, kakšne posledice imajo tone posipane soli za naše okolje.

A ker smo že krepko zakorakali v pomlad, z zimo in snegom vsaj nekaj mesecev ne bomo imeli težav. Dan se daljša in sonce postaja vedno toplejše. Prepričan sem, da čutite energijo, ki nam jo vliva sonce. Izkoristite torej lepe dneve in se čim pogosteje odpravite v naravo - bodisi na svoj vrtiček ali zelenico ali pa na krajše ali daljše sprehode. Prepričan sem, da boste na vsakem koraku lahko opazili, kako se narava prebuja in vabi. Če pa se boste podali kam višje v gore, pa nekaj povečane previdnosti ne bo odveč - v visokogorju bi namreč še znal biti sneg; kaj ta bela opojnost ali nadloga (kakor za koga) lahko povzroči, pa sem se tokrat najbrž že dovolj razpisal.

Kakor koli že: želim vam prijetno aprilsko branje pomladnih Novic, v katerih lahko znova najdete veliko raznolikih vsebin, v vložku na sredini pa ne spreglejte aktualnega občinskega proračuna in objavljenih javnih razpisov.

Jože BOBOVNIK

Spoštovani občani, spoštovane občanke!

Tudi za naslednjo številko občinskega glasila, ki bo predvidoma izšla na pragu vročega poletja, vas prijazno vabimo, da v njej sodelujete s svojimi prispevki.

Slednje, skupaj s fotografijami, posredujte na naslov našega uredništva najkasneje **do vključno srede, 20. maja 2015** in sicer na USB ključu ali preko e-pošte: **urednistvo.novic@gmail.com**.

Zaradi zaščite avtorskih pravic vse avtorje prispevkov prosimo, da pri posredovanih vsebinah, ki morda niso v celoti njihovi avtorski zapisi (v primeru povzemanja ali citiranja drugih avtorjev), obvezno navajajo vir in dejanskega avtorja.

Uredništvo

NOVICE OBČINE RAČE-FRAM; javno glasilo

Letnik XVIII, številka 65 - 1/2015; v Račah, aprila 2015

Odgovorna urednica: Simona ANTOLIČ

Uredniški odbor: Jože BOBOVNIK, Simona NAPAST, Nataša JAMBROVIČ MARIN

Jezikovni pregled: Simona ANTOLIČ

Fotografije: Nepodpisane fotografije so posneli avtorji člankov.

Izdajatelj: Občina Rače-Fram, Grajski trg 14, 2327 Rače

Naslov uredništva: Uredništvo Novic Občine Rače-Fram,

Grajski trg 14, 2327 Rače

tel.: 02 609-60-28, fax: 02 609-60-18

e-mail: urednistvo.novic@gmail.com

spletna stran: www.race-fram.si

Računalniški prelom: Grafična forma HUTTER, Tržaška 34, 2000 Maribor

Tisk: Tiskarna ROJKO d.o.o., Ptujška c. 80, 2327 Rače

Glasilo je tiskano v 2800 izvodih in ga prejmejo vsa gospodinjstva v občini Rače-Fram brezplačno.

Prispevki, ki jih pošiljate za objavo, naj bodo lastnoročno podpisani, razvidna naj bosta kraj in datum pisanja.

Prispevek opremite z naslovom, navedite avtorja besedila in fotografij. Če pišete v imenu skupine ljudi – zavoda, društva, politične stranke in podobno, opremite dopis z žigom in podpisom odgovorne osebe. Poleg takega prispevka oddajte tudi računalniški zapis na CD-ju ali USB ključku. Fotografije pošljite v posebni priponki po elektronski pošti (v JPG formatu) ali jih oddajte v obliki originala.

Uredništvo si pridržuje pravico do krajšanja člankov in spremembe naslovov. Ponatis celote ali posameznih delov glasila je mogoč le s predhodnim pisnim dovoljenjem. Nenaročenih fotografij ne vračamo.

Javno glasilo Novice Občine Rače-Fram je vpisano v razvid medijev pri Ministrstvu za kulturo RS, pod zaporedno številko 52.

IZ DELA OBČINSKE UPRAVE

Sprejet proračun za leto 2015

Člani in članice Občinskega sveta Občine Rače-Fram so na svoji 4. redni seji, z dne 25. 2. 2015, med drugim obravnavali in sprejeli tudi občinski proračun za leto 2015.

Vsebino Odloka o proračunu Občine Rače-Fram za leto 2015 objavljamo v vstavku (na sredini) tokratnih Novic, vsem, ki jih občinske finance in podatki o načrtovanih virih ter višinah prihodkov in odhodkov in namenih predvidene porabe zanimajo podrobneje, pa vabimo, da se seznanijo z vsebino celotnega proračuna, ki je dostopna na spletni strani občine: www.race-fram.si.

OBČINA RAČE-FRAM

Koliko stanemo?

Dejstvo je, da za zaposlene v občinskih upravah predstavljajo lokalne volitve pomemben presek stanja in napotujejo k vrednotenju rezultatov dela preteklega mandatnega obdobja. Ker se navedenega zavedam, sem se z zanimanjem posvetila prebiranju pogledov in razmišljanj članic in članov novega občinskega sveta, ki so jih le-ti podali v predhodni številki glasila.

Kot navedeno, so me posebej zanimale njihove ocene delovanja občinske uprave. Ker se z določenimi pogledi že na načelni ravni nisem mogla strinjati, brez argumentov - primerjave števil, pa jim tudi ne utemeljeno nasprotovati, smo v občinski upravi izvedli analizo primerljivih podatkov (avtor: Gregor Ovnik).

PRIMERJAVA STANJA V OBČINAH, KI SO NASTALE PO RAZDELITVI BIVŠE SKUPNE OBČINE MARIBOR IN SODIJO V KATEGORIJU OBČIN, KI IMAJO 6500-7500 PREBIVALCEV

OBČINA	Plače in drugi izdatki zaposlenih - v EUR (proračun 2014; vir: Lex localis)	Število prebivalcev (vir: Ministrstvo za finance, 1. 1. 2014)	Delež na prebivalca (v EUR)
OBČINA MIKLAVŽ NA DR. POLJU	604.905,00	6592	91,76
OBČINA DUPLEK	459.300,00	6986	65,75
OBČINA RAČE – FRAM	471.154,00	7231	65,16
OBČINA RUŠE	899.600,00	7404	121,50

(Opomba: Zneski za plače in druge izdatke zaposlenih so seštevek proračunskih postavk 400 in 401; povzeto po odlokih o proračunih občin za leto 2014)

Občina Rače - Fram spada med statistične regije Spodnjega Podravja in je leta 1996 v postopku delitve izšla iz bivše velike, skupne Občine Maribor, zato je primerjava izvedena med občinami s podobno krajevno umestitvijo ter podobnim številom prebivalcev.

Ob primerjanju tudi ni nepomembno, da so občine, ki so zajete v analizo, soustanoviteljice večinoma istih 'regionalnih' zavodov, agencij in skladov (Javni zavod Zdravstveni dom dr. Adolfa Drolca Maribor, Javni zavod Mariborska knjižnica...), imajo deleže v podjetjih, ki izvajajo javne službe (Snaga d.o.o., Nigrad d.o.o., Mariborski vodovod d.d. ipd.) ter da so soustanoviteljice iste skupne občinske uprave (Medobčinski inšpektorat in redarstvo Maribor).

Podlaga za izvajanje osnovnih dejavnosti teh institucij, preko katerih občine lahko urejajo lokalne zadeve javnega pomena, je torej identična, način ureditve lokalnih javnih služb pa v določenih segmentih primerljiv.

Ob primerjavi je potrebno poudariti še, da je področje dela Občinske uprave Občine Rače - Fram precej širše od zakonsko določenih nalog občine.

Glede na to, da je bil izziv za razmišljanje, analiziranje in primerjanje navržen v prejšnji številki glasila, iz nje navajam naslove člankov, ki opisujejo aktivnosti občinske uprave, za katere sicer ni praksa, da jih izvajajo zaposleni v občinskih upravah, podobnega načina dela pa v okvirih občin znotraj regije (in, kolikor mi je poznano, tudi države) ni mogoče najti:

- članek, ki se nanaša na delovanje zbirnega centra, ki ga upravljamo z lastnimi zaposlenimi:
 - Obvestilo o obratovalnem času Zbirnega centra za ločeno zbiranje odpadkov v Račah;
- članki, ki vabijo na prireditve, katerih organizator je občinska uprava:
 - Božičkovo povabilo,
 - Tudi letos bomo silvestrovali na grajskem dvorišču v Račah,
 - Preživite predbožične zimske dni v pravljici romantičnega božiča na grajskem dvorišču...;

- članki, ki povzemajo prireditve preteklega trimesečnega obdobja in katerih organizator oz. soorganizator je bila občinska uprava:
 - Zaključek projekta 'Moja dežela - lepa in gostoljubna 2014',
 - 1. Festival bučnega olja in ekokmetij na grajski tržnici Rače,
 - Tematsko in stilsko raznolike razstave slik v Beli dvorani gradu Rače,
 - Izvedli smo še eno martinovanje na grajskem dvorišču;
- članek, v katerem avtorica opisuje zaključene upravne postopke s področja nagrajevanja dijakov in študentov:
 - Do žepnin v šolskem letu 2014/15 upravičenih skupno 410 (lani 439) dijakov in študentov (prispele vloge je potrebno poknjižiti, preveriti, o njih odločiti ter izvajati nakazila).

Zraven tematike pod navedenimi naslovi člankov iz Novic Občine Rače - Fram, št. 64 - 4/2014 (december 2014), katerih odgovorna urednica je prav tako javna uslužbenka Občinske uprave Občine Rače - Fram, občinska uprava v delu občine upravlja z vodovodnim omrežjem, skrbi za oskrbo s pitno vodo (to posledično pomeni izdajo približno 1700 položnic mesečno ter hkrati skrb in ukrepe za njihovo poplačilo). Za vodenje izvršilnih postopkov ne najemamo zunanje pomoči, prav tako je redko zastopanje občine po odvetnikih, zaradi česar so bili stroški pravnega zastopanja občine v letu 2014 le 360,51 EUR. S področja javnih gospodarskih služb v lastni režiji upravljamo s pokopališčem v Framu ter od nedavnega izvajamo javno službo odvajanja in čiščenja odpadnih in padavinskih voda.

Zavedam se, da moramo zaposleni v občinski upravi svoje delo opravljati kakovostno in smotrno. Prav tako se zavedam, da je poslanstvo uprave biti prijazen servis uporabnikom in, da so merilo vrednotenja dosežki - zaključeni projekti in še razpoložljiv kapital občine. Hkrati pa menim, da je merilo uspešnosti občine ter učinkovitosti občinske uprave, ki ga ni mogoče številčno vrednotiti, tudi vzdrževanje in nadgrajevanje lokalnih posebnosti, ki dvigujejo kakovost življenja občanov. Upam si trditi, da se na tem področju od drugih precej razlikujemo - v pozitivnem smislu.

*Pripravila: mag. Zorica ZAJC – KVAS,
direktorica občinske uprave*

Izgradnja ZP Rače v zaključni fazi

V središču Rač je na lokaciji starega vrtca (Nova ulica), kot je bilo načrtovano, zrastle nova zdravstvena postaja (ZP). Delavce podjetja MarkoMark d.o.o. v času nastajanja tega prispevka do zaključka investicije čaka le še vgradnja in postavitve notranje opreme, nastavitve sistemov ogrevanja, hlajenja in prezračevanja, zaključek zunanje ureditve ter (predvidoma v zadnjem tednu meseca aprila) izvedba tehničnega pregleda objekta. Gre za zaključna dela investicije, ki je zajemala pripravo zemljišča in izgradnjo nove Zdravstvene postaje Rače z vsemi gradbenimi in obrtniškimi deli. Skupna vrednost izvedenih in še predvidenih del, vključno z ureditvijo okolja, bo okoli milijon evrov. Gradnjo novega objekta bo v celoti financirala občina sama, brez kredita in le z malenkostnim deležem sofinancerskih sredstev. Pogodbo, v kateri je določen deset mesečni rok izvedbe, je občina z izbranim izvajalcem sklenila 30. 7. 2014.

Gradnja je tako v sklepni fazi, zaključek investicije pa predviden meseca junija. S predstavniki Zdravstvenega doma dr. Adolfa Drolca Maribor, v sklop katerega spada ZP Rače, smo tekom investicije aktivno sodelovali.

*Ogled zunanosti objekta nastajajoče zdravstvene postaje Rače
s strani vodstva in različnih strokovnih služb
ZD dr. Adolfa Drolca Maribor, 3. 3. 2015*

*Predstavniki ZD smo v začetku marca že lahko,
poleg papirne verzije, razkazali tudi dejanske prostore
bodoče zdravstvene postaje v Račah*

Pogovor med prim. asist. mag. Jernejem Završnikom, dr. med., spec. - direktorjem ZD dr. Adolfa Drolca Maribor in Brankom Ledinekom - županom Občine Rače-Fram

Veseli nas, da bo zdravstveni zavod prispeval ustrezno, novo notranjo opremo.

V objektu so prostori za splošni ambulantni družinske medicine (delovali bosta kot referenčni ambulantni, torej bo dodatno zaposlena tudi dipl. medicinska sestra), laboratorij ter zobozdravstveno ambulanto.

Svečano otvoritev in predajo objekta uporabnikom načrtujemo v okviru prireditve ob letošnjem občinskem prazniku, ki bodo potekale med 12. in 21. junijem.

Z izgraditvijo novih prostorov za zdravstveno oskrbo občanov v občini Rače-Fram, konkretno v Račah, bo Zdravstveni dom dr. Adolfa Drolca Maribor v mesecu juniju 2015 vzpostavil delovanje še dodatne (druge) ambulante splošne medicine. V njej bo delovala **Marija Repolusk, dr. med. spec.** Ta nova ambulanta splošne medicine v Račah bo v začetku v funkciji dvakrat tedensko, ob zagotovitvi zadostnega števila vpisanih pacientov pa bo, predvidoma v mesecu septembru letos, začela delovati vse dni v tednu.

Vse, ki ste zainteresirani za prijavo oz. bi se želeli opredeliti kot pacienti bodoče nove (dodatne) ambulante v nastajajoči sodobni zdravstveni postaji Rače, vabimo, da svoj interes najavite tako, da pokličete na telefonsko številko 02/23-56-652 in sicer ob torkih, sredah in petkih pa dopoldne, ob ponedeljkih in četrtek pa popoldne.

Pripravili:
mag. Zorica ZAJC - KVAŠ
Samo RAJŠP, Simona ANTOLIČ

KOMUNALNO - CESTNO GOSPODARSTVO

S polno paro v pomladne aktivnosti

Pozdravljeni!

Letošnja zima je bila - za razliko od lanske, ki je konec januarja in v prvi polovici februarja z zmrzaljo in žledom povzročila veliko škode na infrastrukturi - precej kratkotrajna in mila. Starejšim je prizanesla z dolgotrajno snežno odejo, otroci pa so snežinke in dričanje po snegu večinoma pogrešali. Kakorkoli že, pa je dejstvo, da so na komunalnem področju ključne temperature - te so namreč tiste, ki močno vplivajo na komunalno infrastrukturo, saj je v tem času največ krčenj materialov, kar posledično pomeni večji obseg potrebnih vzdrževalnih del na vodovodnem in cestnem omrežju.

Kot je že običajno za spomladanske mesece, bomo tudi letos sredstva namenili nujnim sanacijam lokalnih in krajevnih cest, krpanju udarnih jam, mrežnih asfaltnih razpok, nujnim popravilom obcestnih bankin, gramoziranju makadamskih cest ter čiščenju obcestnih jarkov in prepustov. Zaradi razmočenosti terena prihaja v spomladanskem času do sprožanja zemeljskih plazov, ki nevarno ogrožajo lokalne ceste, v nasprotnem primeru pa sušno obdobje pomeni pomanjkanje količin pitne vode. Strokovne službe že nekaj let opozarjajo, da izdatnost vodnih virov iz leta v leto upada ter da se uporabniki vse premalo zavedamo, da je pitna voda dobrina, s katero bi bilo potrebno ravnati veliko bolj smotrno in racionalno.

Na operativnem področju, kamor uvrščamo tudi komunalno, je sprejetje proračuna za leto 2015 (na februarski seji občinskega sveta) bistvenega pomena, saj lahko odtlej natančneje govorimo o predvidenih investicijah in terminskih rokih. Da so proračunske postavke, ki predstavljajo investicije na področju komunale, v primerjavi s prejšnjimi leti nekoliko 'okrnjene', verjetno ni potrebno posebej omenjati, saj bi bilo karkoli drugega (glede na trenutno gospodarsko stanje v državi) nerealno pričakovati.

Ob že navedenih rednih vzdrževalnih delih na javnem vodovodnem, kanalizacijskem in cestnem omrežju, namenjamo investicijska sredstva tudi asfaltiranju in preplastitvi krajših odsekov lokalnih cest in novogradnji hodnikov za pešce v Račah (Ul. bratov Turjakov in del Ješence - do železniškega podhoda) in Morju (Morska cesta).

*Izgradnja javne kanalizacije in pločnika ter širitev
javne razsvetljave na delu Morske ceste v naselju Morje*

Proračunska sredstva so predvidena tudi za izgradnjo javnega kanalizacijskega omrežja s prečrpališči v Morju (v času priprave članka se zaključuje izgradnja kolektorja za odpadne vode na delu Morske ceste ob naselju Sončne terase ter na delu Strme ulice in Tajne) in investicijskemu vzdrževanju javne razsvetljave, ki zajema prestavitev odmernih mest iz transformatorskih postaj na samostojna odjemna mesta, zamenjavo dotrajanih lesenih drogov, ureditev katastra GJI ter postopno zamenjavo svetlobnih teles, ki niso v skladu z Uredbo o mejnih vrednostih svetlobnega onesnaževanja okolja.

*Izgradnja javne kanalizacije in sopolaganje elektro in
TK vodov v Strmi ulici v Morju*

V sklopu rekonstrukcij in preplastitev občinskih cest, izvedbe pločnikov ter gradnje javne kanalizacije bomo na posameznih odsekih zamenjali tudi dotrajano vodovodno omrežje in uredili odvodnjavanje meteornih vod v površinske odvodnike ali ponikanje ter obenem položili tudi elektro vode za potrebe širitve omrežja javne razsvetljave v prihodnjih letih.

Na ekološkem področju se bomo ukvarjali s čiščenjem in urejanjem okolja. Kot vsa leta doslej, je bila tudi letos konec marca organizirana čistilna akcija 'OD VRAT DO VRAT', katere izvajalec je bilo komunalno podjetje

Snaga Maribor. Prav tako je bila na območju občine 28. marca 2015 organizirana in izvedena prostovoljna čistilna akcija. Na ta dan je bilo zbranih in odstranjenih veliko v naravo odloženih odpadkov, ki tja ne spadajo in v okolju nevarno ogrožajo podtalnico.

V spomladanskih mesecih bomo pozornost namenili tudi varnosti udeleženi v prometu in sicer z ureditvijo dodatnih pločnikov ter prehoda za pešce na regionalni cesti v Morju, z obnovitvenimi predavanji iz varnosti v cestnem prometu ter z obnovljeno, spremenjeno in dopolnjeno vertikalno in horizontalno prometno signalizacijo. Tako bomo izboljšali prometno varnost, kar je posebej pomembno v nevarnih cestnih odsekih. Vselej pa velja opozorilo: pozor in previdno v prometu!

Ob dejstvu zmanjšanja števila oseb, vključenih v odobrena programa javnih del, le stežka sledimo smernicam, ki smo si jih zadali na področju urejanja in vzdrževanja javnih površin, kljub temu pa skušamo obdržati visoko raven tovrstne urejenosti, ki smo jo dosegli v preteklih letih.

INFORMACIJE

• Spremenjen obratovalni čas Zbirnega centra za ločeno zbiranje odpadkov Rače

Od 15. marca 2015 je spremenjen urnik obratovanja Zbirnega centra za ločeno zbiranje odpadkov Rače. Center je ponovno odprt **ob sredah med 13. in 18. uro** ter **vsako soboto (razen praznikov) med 8. in 13. uro**. Sprememba velja do preklica ali objave v naslednjem glasilu.

Vsi uporabniki zbirnega centra so se na zbirnem centru dolžni izkazati z veljavnim osebnim dokumentom in zadnjim plačanim odrezkom podjetja Snaga d.o.o. (kot dokazilo o vključenosti gospodinjstva v sistem odvoza komunalnih odpadkov); v nasprotnem primeru odlaganje ločenih odpadkov ni možno.

Vljudo naprošamo vse občane, da upoštevajo ločeno zbiranje odpadkov in da ob zabojnikih na različnih lokacijah občine ne puščajo oz. odmetavajo vreč z mešanimi gospodinjstskimi odpadki, kar je pereča težava na večini lokacij.

Naj ponovno poudarim, da je vsakršno puščanje odpadkov pred zbirnim centrom za ločeno zbiranje odpadkov ter odlaganje odpadkov v in pred jamo (pri zbirnem centru) strogo prepovedano.

• Kosovni in gospodinjstski odpadki ne sodijo na deponijo pri pokopališču Fram!

Ponovno apeliramo tudi na vse, ki po večkratnih opozorilih še vedno odlagajo kosovne in gospodinjstke odpadke na deponijo pri pokopališču Fram, da tega nikakor ne počnejo, saj je deponija namenjena zgolj svečam in odpadlemu cvetju s pokopališča!

• Opozorilo lastnikom in sprehajalcem psov

Vse lastnike in sprehajalce psov opozarjamo, da so dolžni pasje iztrebke z javnih površin sprotno očistiti!

Pripravil: Samo RAJŠP

POMEMBNO: Nove cene čiščenja in odvajanja komunalnih voda

Na podlagi 5. člena Uredbe o metodologiji za oblikovanje cen storitev obveznih občinskih gospodarskih javnih služb varstva okolja (Uradni list RS, št. 87/2012, 109/2012) in 15. člena Statuta Občine Rače-Fram (MUV, št. 27/11) je Občinski svet Občine Rače-Fram na svoji 4. redni seji, dne 25. 2. 2015, sprejel

SKLEP
O POTRDI TV L CEN STORITEV GOSPODARSKE JAVNE SLUŽBE
ODVAJANJE IN ČIŠČENJE KOMUNALNE IN PADAVINSKE ODPADNE VODE

1. člen

Občinski svet Občine Rače - Fram potrjuje nove cene storitev na področju gospodarske javne službe odvajanje in čiščenje komunalne in padavinske odpadne vode v višini kot so prikazane v Elaboratu oblikovanje cene izvajanja storitev gospodarske javne službe odvajanje in čiščenje komunalne in padavinske odpadne vode, izdelanem januarja 2015.

2. člen

Potrdijo se naslednje cene storitev obvezne občinske gospodarske javne službe odvajanje in čiščenje komunalne in padavinske odpadne vode:

1. Odvajanje komunalne odpadne vode in padavinske odpadne vode z javnih površin

- cena storitve: 0,3083 €/m³ (brez DDV)
- omrežnina (brez DDV):

vodomer	faktor	na mesec
DN ≤ 20	1	3,3423 €
20 < DN < 40	3	10,0269 €
40 ≤ DN < 50	10	33,4230 €
50 ≤ DN < 65	15	50,1345 €
65 ≤ DN < 80	30	100,2690 €
80 ≤ DN < 100	50	167,1150 €
100 ≤ DN < 150	100	334,2300 €
150 ≤ DN	200	668,4600 €

2. Storitve, povezane z nepretočnimi greznicami, obstoječimi greznicami in malimi komunalnimi čistilnimi napravami

- cena storitve: 0,3962 €/m³ (brez DDV)
- (OPOMBA: glejte obrazložitev za sklepom! – op. ured.)

3. Čiščenje komunalne odpadne vode in padavinske odpadne vode z javnih površin

- cena storitve: 0,4543 €/m³ (brez DDV)
- omrežnina (brez DDV):

vodomer	faktor	na mesec
DN ≤ 20	1	2,0777 €
20 < DN < 40	3	6,2331 €
40 ≤ DN < 50	10	20,7770 €
50 ≤ DN < 65	15	31,1655 €
65 ≤ DN < 80	30	62,3310 €
80 ≤ DN < 100	50	103,8850 €
100 ≤ DN < 150	100	207,7700 €
150 ≤ DN	200	415,5400 €

3. člen

Ta sklep prične veljati naslednji dan po objavi v Medobčinskem uradnem vestniku. Cene določene s tem sklepom se začnejo uporabljati 1. 4. 2015.

Številka: 034/4-33/2015

Datum: 2. 3. 2015

OBČINA RAČE-FRAM

Župan

Branko Ledinek, l. r.

NOVA STORITEV – obrazložitev, ki se nanaša na točko 2. predhodno objavljenega sklepa:

Storitve, povezane z nepretočnimi greznicami, obstoječimi greznicami in malimi komunalnimi čistilnimi napravami (MKČN)

Po novem je v *Uredbi o metodologiji za oblikovanje cen storitev obveznih občinskih gospodarskih javnih služb varstva okolja (Uradni list RS, št. 87/2012, 109/2012)* določeno, da se ta storitev zaračunava mesečno glede na količino dobavljene pitne vode (3. odstavek 21. člena uredbe) in ne več na količino izčrpanih grezničnih gošč. **To pomeni, da se sedaj ta storitev plačuje mesečno, ob samem praznjenju greznice pa se ta storitev ne plača več posebej!** Višja kot je poraba pitne vode, višji je ta strošek, ne glede na pogostost čiščenja greznice in količino izčrpanih grezničnih gošč.

Če Komunala Slovenska Bistrica d.o.o. nima podatka o dejanski porabi pitne vode, se storitve greznice/MKČN obračunajo **glede na število stalno in začasno prijavljenih stanovalec ob upoštevanju normirane porabe pitne vode, ki znaša 0,15 m³ na osebo na dan** (5. odstavek 21. člena uredbe).

Uredba o odvajanju in čiščenju komunalne in padavinske vode (Uradni list RS, št. 88/2011, 8/2012, 108/2013) določa, da se morajo greznice in MKČN očistiti **najmanj enkrat na tri leta**.

V skladu z *Uredbo o uporabi blata iz komunalnih čistilnih naprav v kmetijstvu (Uradni list RS, št. 62/2008)* morajo kmetijska gospodarstva, ki imajo zgrajeno vodotesno gnojno jamo v skladu z veljavno zakonodajo, kamor odvajajo odpadne komunalne vode, predložiti:

- **točen naslov;**
- identifikacijsko številko kmetijskega gospodarstva (**KMG-MID**);
- **pisno izjavo**, da bo blato, ki nastaja na kmetijskem gospodarstvu, zmešano skupaj z gnojevko oziroma gnojnico in skladiščeno najmanj šest mesecev v gnojni jami pred uporabo za gnojilo v kmetijstvu (primer izjave je objavljen na www.komunala-slb.si).

Po predložitvi teh dokazil Komunalni Slovenska Bistrica d.o.o. se storitve, povezane z greznicami tem kmetijskim gospodarstvom, ne bodo zaračunavale, saj se tudi ne bodo opravile!

Okoljska dajatev se zaračuna enako kot doslej. Bistvena sprememba pri tej postavki je, da je to dajatev do 31. 3. 2015 v Občini Rače - Fram zaračunavalo podjetje Nigrad d.d., sedaj pa jo **bo zaračunavala Komunalna Slovenska Bistrica d.o.o.**

**OBČINA RAČE-FRAM in
KOMUNALA Slovenska Bistrica d.o.o.**

KMETIJSTVO

Obvestilo občanom o izvedbi komasacije za komasacijsko območje Gorica

Krajane naselij Sp. in Zg. Gorica obveščamo o zaključnih aktivnostih glede komasacijskega postopka v letu 2015

Izvajalec geodetskih del na komasacijskem območju Gorica (Geodetski zavod Celje, d.o.o.) nadaljuje z zaključevanjem komasacijskih postopkov.

Jeseni v lanskem letu so bile komasacijskim udeležencem predane nadomestne parcele, ki so jih komasacijski udeleženci dobili dodeljene po zaključenem postopku razgrnitve predloga nove razdelitve. Obdelava kmetijskih zemljišč na komasacijskem območju se tako nadaljuje na novo dodeljenih parcelah.

V februarju 2015 so bili Agenciji za kmetijske trge predani izmenjevalni formati novega stanja za uskladitev gerkov in izdajo potrdil (Upravna enota Maribor – UE Maribor), ki bodo služila kot dokazilo o novem parcelnem stanju za potrebe subvencij. Na UE Maribor boste predvidoma v marcu 2015 uredili gerke po novem stanju v naravi. Še v istem letu bo UE Maribor izdala odločbe o novi razdelitvi komasacijskega območja Gorica. Po pravnomočnosti teh odločb sledi še vknjižba novega stanja v zemljiško knjigo.

Z izdajo odločb o novi razdelitvi na komasacijskem območju Gorica je smiselno pohiteti, saj izdane odločbe olajšajo pogoje, ki jih je potrebno izpolniti pred izdajo odločbe o uvedbi agromelioracije. Pridobivanje soglasij za izvedbo cest, morebitnih potrebnih planiranj na posameznih parcelah ter morebitnih krčenj je tako veliko enostavnejše in hitrejše.

V drugi polovici leta, po objavljenem razpisu s strani države in po uspešni prijavi za pridobitev finančnih sredstev, bo občina nadaljevala z agromelioracijskimi deli na območju komasacije in s tem zaključila vsa dela v zvezi z izvedeno komasacijo.

O vseh aktivnostih v zvezi z izvedbo agromelioracijskih del, ki so načrtovana konec leta 2015 oz. v letu 2016 (pod pogojem, da bodo pridobljena finančna sredstva s strani EU in države), bomo zainteresirane obveščali tudi preko občinskega glasila.

Kontaktne osebe: Emil Ratek, Geodetski zavod Celje, tel. št.: 041-610-030 ter Tanja Kosi, Občinska uprava Občine Rače-Fram, tel. št.: 02/609-60-24.

Pripravila: Tanja KOSI

Predstavitev ponudnikov in ponudbe na tržnici občine Rače-Fram

Nadaljujemo s predstavitvijo ponudnikov in njihove ponudbe na tržnici občine Rače-Fram; tokrat smo se ozrli na ponudnika, ki prihajata iz tihih pohorskih vasic, kjer še šumijo gozdovi domači (vabljeni na www.race-fram.si, kjer smo za vas pripravili celostno predstavitev ponudnikov).

• KMETIJA TOMŠE - JUG

Gre za kmetijo v Loki pri Framu, ki obsega 15 ha kmetijskih zemljišč - travnikov, gozdov in vinogradov.

Kmetija je usmerjena v živinorejo in vinogradništvo. V letu 2011 so registrirali dopolnilni dejavnosti predelave mesa ter predelave sadja v sokove in sadni kis. Leto kasneje so registrirali še peko kruha, drobnega peciva, gibanic in potic.

PONUDBA:

- domač jabolčni sok in kis (iz neškropljenih domačih sort, kot so mošančke, bobovec, krivopecelj),
- domač grozdni sok, lastno vino (kerner, renski rizling, sauvignon),
- suhomesnati izdelki (pohorska bunka, salame),
- domača zaseka, kruh iz krušne peči, pohorska gibanica, drobno pecivo,
- domača jajca, sezonsko sadje in zelenjava.

Informacije: Kmetija Tomše – Jug, Loka pri Framu 16, 2313 Fram

Telefon: +386 (0)2 601 12 51, **gsm:** 051/308-478

Email: editomse@gmail.com, **prodaja:** tudi na domu.

• ZELIŠČA PETER LEP

»Zeliščarstvo je že vrsto let moja prostočasna dejavnost in zadnjih pet let sem temu posvetil še več časa. V začetku sem precej časa prebiral literaturo različnih avtorjev in mi je bil najbolj všeč Ašičev pristop. Veliko informacij sem

dobil tudi preko interneta in preko osebnih kontaktov drugih ljubiteljev te dejavnosti. Pridobljeno znanje nadgrajujem z osebnimi izkušnjami in sodobnimi pristopi, npr. zavračam uporabo svinjske masti.

V načrtih za prihodnje bi rad nadgradil znanje o eteričnih oljih ter z njimi dopolnil obstoječo ponudbo. S svojo dejavnostjo pomagam lastni družini, sorodnikom, prijateljem ter strankam iz občinske grajske tržnice v Račah, začena predstavitev Peter Lep.

PONUDBA:

- sveža in sušena zelišča,
- tinkture,
- 100 % naravna mazila, izdelana iz zelišč v hladno stiskanem oljnem izvlečku z dodatkom čebeljega voska,
- gozdni sadeži.

Informacije: Peter Lep , Kopivnik 63, 2313 Fram
Telefon: +386 (0)2 601 85 61, **gsm:** 051/605-397
E-mail: peter.lep@siol.net, **prodaja:** tudi na domu.

Peter Lep veliko zelišč goji doma - tudi takšna, ki jih ni mogoče dobiti povsod. Med slednjimi omenja jetičnik, angeliko, pegasti badelj, koromač, ajbiš, seveda pa se posveča tudi takim, ki so znana večini izmed nas (žajbelj, kamilica, meta, melisa ameriški slamniki itd.).

Njegov glavni hobi ostaja gibanje po Pohorju in nabiralništvo na travnikih, ki so opuščeni in na oko zanemarjeni, dejansko pa so prava zakladnica pestrega rastlinskega življenja. Navaja, da je takšnih vrst rastlin vsaj 50!

»Antibiotiki so genocid na našo črevesno floro, a žal včasih brez njih ne gre. S fitoterapevtskimi metodami zdravljenja (*metode zdravljenja ali ohranjanja dobrega počutja z uporabo zelišč*) pomagamo svojemu telesu, da se lažje brani pred nekaterimi okužbami, izboljšuje imunski sistem in čisti telo. Sami se moramo odločiti, kdaj bomo fitoterapevtsko zdravljenje uporabljali kot alternativo uradni medicinski znanosti,« pojasnjuje Peter Lep in dodaja, da se lahko za individualno pomoč in svetovanje oglasite telefonsko, najdete pa ga tudi doma oz. na tržnici Rače, kjer vas pričakujeta z ženo Ivanko.

Pripravila: Tanja KOSI

Zimska tržnica in naš prispevek k eko ozaveščenosti

Zimska tržnica občine Rače-Fram in EKO ZIMSKI DAN, naša tržna razvojna priložnost (grad Rače, 21. 2. 2015)

V sklopu občinske tržnice, ki poteka vsako soboto med 9. in 11. uro na dvorišču gradu Rače, je 21. februarja 2015 v Beli dvorani in preddverju gradu potekal promocijski dogodek 'Eko zimski dan'.

Organizatorji dogodka smo bili Občina Rače - Fram, Izletniška ekološka kmetija Uranjek, zadruga Eko podeželje z.o.o. in Verus d.o.o.

Najbolj inovativni mladi kmet Slovenije v letu 2014, Boris Uranjek iz Izletniške ekološke kmetije Uranjek 'Pri baronu' iz Planice na framskem Pohorju, je izvedel aktualni predavanji »Eko - prava hrana - Kaj bi morali vedeti o hrani, če želite poskrbeti za svoje zdravje« in »Eko zabojčki - partnersko kmetovanje«. Predstavil je številne zanimivosti in informacije o ekološko pridelani hrani in prodaji Eko - zabojčki t. i. partnerskega kmetovanja.

Promocijske zgodbe svojih produktov podeželja so predstavile tudi ekološke kmetije iz Prlekije: kmetija Zadravec, Miklavž pri Ormožu 51, kmetija Kosec iz Malega Brebrovnika 51, Ivanjkovci in Moja biodežela - Zvonko Pukšič, Jastrebeci 62 a iz Koga.

Obiskovalcem smo ponudili tudi degustacijo ekoloških živil kmetije Uranjek, nagradno igro, promocijsko gradivo ekološke sheme kakovosti in izvedli tematsko otroško delavnico.

Utrinke s prireditve predstavljamo v mini foto albumu na notranji hrbtni strani Novic.

*V imenu organizatorjev:
Tanja KOSI*

*Zavedaj se, da je prijaznost
preprosto darilo, vsekakor pa
veliko veličastnejše od
vseh modrosti sveta.*

*Začni delati, kar je potrebno,
nato tisto, kar je možno,
in kmalu boš počel tudi,
kar velja za nemogoče.*

TURIZEM

Dva sejma - ena zgodba

Zgodba destinacije Rače - Fram

Tradicija našega gradu so pravljичni božični sejmi. Trditev se je pokazala za resnično tudi zadnji vikend pred božičnimi prazniki. Veliko domačinov in tudi obiskovalcev od drugod je ta dogodek zares vzelo za svojega. Vsem prija predvsem sproščeno predpraznično vzdušje ob primerni glasbi, kulturnih dogodkih in obloženih stojnicah.

Prisotnost naše destinacije na sejmu turizma v Ljubljani (Alpe - Adria, Turizem in prosti čas) je za našo promocijo prav tako tradicionalna. Kljub vsakoletni udeležbi je predstavitev na sejmu zmeraj znova prav poseben izziv. V množici slovenskih pokrajin in udeležencev, ki so prepoznali pomen prisotnosti kot razstavljalci na takšnem mednarodnem sejmu, je sama predstavitev in dekoracija razstavnega prostora bistvenega pomena, njen namen pa, da v iskalcih primernih destinacij vzbudimo pozornost.

Vse foto: Boris Uranjek in Barbara Kovačnik

Tokrat smo se odločili, da bomo igrali na noto romantike - pred nami je bil praznik ljubezni, mi pa imamo jabolko kot simbol pregrehe, vino kot eliksir, romantično zgodbo prvega slovenskega zgodovinskega romana kot unikatno zanimivost, odlično kulinariko (saj vemo, da ljubezen gre skozi želodec), neokrnjeno naravo, polno romantičnih koticov, tako v nižini (krajinski park, Rački ribniki, Tal2000) kot v višavah Pohorja s pohorskimi gozdovi, jasami, turističnimi kmetijami... Celotno zgodbo destinacije za romantike pa povezuje naš grad, kjer se lahko tudi poročite!

Veseli smo, da imamo več razlogov za to, da našo občino Rače - Fram predstavljamo kot čudovito in bogato turistično destinacijo. Dobrodošli!

Suzana PUNGARTNIK, Polona RAČIČ

*Če najdemo prijatelje,
ki so resnično pravi,
je to najboljšo zagotovilo
za uspeh v življenju.*

*Ko poenostaviš življenje,
bodo zakoni veselja postali preprostejši;
samota ne bo samota, revščina ne bo revščina in
šibkost ne bo šibkost.*

DRUŽBENE DEJAVNOSTI

Javni vpis novincev v naša vrtca

Potekel javni vpis novincev v vrtca na območju občine Rače-Fram za šolsko leto 2015/16

Enota vrtca pri Osnovni šoli Rače in Enota vrtca pri Osnovni šoli Fram sta letos med 9. in 18. marcem že četrty izvedli javni vpis novincev, kot to določata Zakon o vrtcih in Pravilnik o postopku vpisa in kriterijih za vključitev ter sprejem otrok v javna vrtca na območju občine Rače - Fram. Vrtca imata v času priprave tega članka (konec marca 2015) skupaj predvidenih 60 prostih mest. Točnega podatka o tem, koliko otrok se bo všolalo, še namreč ni, saj nekateri starši predšolskih otrok želijo, da strokovni delavci Svetovalnega centra za otroke, mladostnike in starše Maribor z njihovimi otroki predhodno opravijo preverjanje sposobnosti oz. zrelosti za vstop v šolo. Tako bo (enako kot lani) med aprilom in majem po vsej verjetnosti predvidenih prostih mest še nekaj več.

Vrtca na območju naše občine sta že pred javnim vpisom (t.j. od zaključka prejšnjega javnega vpisa v mesecu marcu 2014 do letošnjega marca) prejela skupno 61 (evidenčnih) vlog. Med javnim vpisom (od 9. do 18. marca 2015) sta dodatno prejela skupaj še 51 vlog. Zagotovo so med starši, ki so oddali vloge v naša javna vrtca, ponovno tudi takšni, ki so z vlogami izkazali interes tudi za mesta v vrtcih sosednjih občin oz. v vrtcih na območju tistih občin, kjer so zaposleni. Nekateri izmed teh se bodo posledično najbrž odločili, da svojega otroka ne vključijo v vrtca na območju občine Rače - Fram, kar z veliko verjetnostjo pomeni, da vložene vloge v tem obdobju še ne odražajo povsem realnih dejanskih potreb po razpoložljivih mestih v naših vrtcih. Povedati je potrebno, da je na trenutno aktualnem centralnem čakalnem seznamu (CČS), ki je bil oblikovan julija 2014 in ažuriran do novembra 2014, uvrščenih še 16 otrok, ki v vrtec niso bili sprejeti oz. vključeni zaradi katerega od naslednjih razlogov:

- ker s 1. septembrom še niso izpolnjevali starostnega pogoja najmanj 11 mesecev in ker so njihovi starši koristili pravico do starševskega dopusta za nego in varstvo,
- so stalni občani drugih občin in niso dosegli zadostnega števila točk,
- so starši med letom odklonili vključitev, ko so njihovi otroci izpolnili pogoje (ne da bi za to bil njihov otrok črtan iz CČS; to jim omogoča veljavna zakonodaja, zato tudi CČS ni povsem realen pokazatelj potreb po mestih v naših javnih vrtcih).

Če torej povzamem: za predvidenih 60 prostih mest v obeh vrtcih skupaj sta vrtca za sprejem in vključitev otrok za šolsko leto 2015/2016 prejela skupno 128 vlog. Število je na prvi pogled res ogromno, a je ob tem potrebno poudariti, da je stanje identično prejšnjemu javnemu vpisu. Lansko leto je bilo to število namreč enako in je kljub temu vrtcema ob oblikovanju oddelkov (glede na starostno strukturo na novo vpisanih in že vključenih otrok) v skladu z normativi, ki jih določa Pravilnik o normativih za opravljanje dejavnosti predšolske vzgoje, uspelo s septembrom 2014 vključiti vse otroke, ki imajo skupaj z obema staršema (v primeru enostarševskih družin: skupaj

z enim od staršem) več kot eno leto stalno prebivališče na območju občine Rače - Fram in so izpolnjevali vse pogoje za vključitev v posamezni oblikovani oddelok.

*Utrinki iz vrtca: malčki zanimivo preživljajo čas, ko so zaupani v varstvo vzgojiteljic in njihovih pomočnic - včasih v goste povabijo znane obraze (na prvem posnetku z boksarjem Dejanom Zavcem), ustvarjajo, praznujejo rojstne dneve in počnejo še veliko drugih zabavnih ter poučnih reči
Foto: arhiv vrtca v Framu*

Namen tega prispevka je predvsem informirati javnost in podati realne podatke glede kapacitet predšolske vzgoje in varstva v vrtcih, katerih ustanoviteljica je Občina Rače - Fram. Prikazati želimo situacijo, ki jo omogoča zakonodaja, ko se dejansko pojavljajo 'rezervacije' staršev na način, da vlogo za svojega otroka (v kar nekaj primerih starega komaj mesec, dva ali tri) oddajo v času javnega vpisa (z zavedanjem, da s 1. septembrom njihov otrok še ne bo izpolnjeval starostnega pogoja, sami pa bodo morda tudi še koristili pravico do starševskega dopusta), in to predvsem z namenom, da se otrok uvrsti na CČS ter da posledično pri naslednjem javnem vpisu pridobi dodatne točke in tako skoraj zagotovo tudi mesto v vrtcu za prihodnje šolsko leto. Takih vlog (oz. otrok, ki so trenutno na CČS) sta lani oba vrtca skupaj prejela 11. Čeprav smo naredili natančno analizo in točkovanje, vas s podrobnostmi in specifikami tovrstnih primerov ne bi želela moriti. Morda v vednost le podatek, da se nam zaradi normativov, ki določajo,

da je lahko v kombiniranem oddelku (od skupno 19) le od 3-7 otrok I. starostnega obdobja (stari do treh let) in zaradi zakonske določbe, ki staršem omogoča zavrnitev vključitve otroka med šolskim letom, če je njihov otrok na CČS, dogaja tudi to, da je konec marca 2015 v Enoti vrtca Fram v kombiniranem oddelku še vedno eno mesto prosto in bi ga lahko zapolnili, saj je na CČS otrok, ki izpolnjuje pogoje za vključitev in sprejem (II. starostno obdobje - stari nad 3 leta), pa starši tega v tem trenutku ne želijo. Ugotovimo torej lahko, da - glede na določbe navedenih zakonskih in podzakonskih predpisov - naše javno dostopne evidence kažejo nerealno podobo prezasedenosti oz. premajhnih kapacitet naših javnih vrtcev, kar pa dejansko (vsaj zaenkrat) ne drži. V želji, da bi zapolnili vsa prosta mesta v obeh vrtcih, smo zato že oktobra 2012 občinskemu svetu prelagali spremembo pravilnika, ki je vrtcema omogočila, da zapolnjujeta prosta mesta tudi z otroki, ki jih starši vpišejo med šolskim letom (iz t.i. evidenčnega seznama, ne zgolj iz CČS), v kolikor njihovi otroci izpolnjujejo starostne pogoje za zasedbo prostega mesta v oddelku, kjer se je mesto sprostilo. Na podlagi tega sta oba vrtca v tekočem šolskem letu dejansko lahko zapolnila nekaj mest, ki so se zaradi medletnih izpisov otrok iz vrtcev sprostila in jih nista mogla vnovično zasesti z otroki iz CČS.

Z ozirom na vse navedeno bosta 3-članski komisiji, ki sta oblikovani za vključitev in sprejem otrok v javna vrtca na območju občine Rače - Fram (sestavljamo ju predstavnik-a ci vrtca, predstavnik-a ci staršev in predstavnik-a ci ustanovitelja vrtca), v naslednjih nekaj tednih in mesecih ponovno polno zaposleni, saj je prejeta število vlog za vpis znova večje od števila prostih mest. Komisija v posameznem vrtcu mora, v skladu s pravili, med drugim pripraviti prednostni vrstni red z razvrstitvijo vseh vpisanih otrok po doseženem številu točk (od najvišjega do najnižjega števila). Na osnovi tega nato komisija pripravi seznam sprejetih otrok in čakalni seznam. Otroci se v vrtec vključujejo glede na starost (zakonsko prednost imajo starejši otroci), prosto mesto v posameznem oddelku in glede na program vrtca, ki se izvaja v oddelku. Ko je v vrtcu odločeno o vseh morebitnih ugovorih staršev zoper obvestilo o prednostnem vrstnem redu otrok, mora vrtec staršem otrok, ki so sprejeti v vrtec, poslati pozive k sklenitvi pogodbe o medsebojnih pravicah in obveznostih med vrtcem in starši (še s podpisom te pogodbe velja, da je otrok v vrtec dejansko vključen). V pozivu mora vrtec izrecno navesti, da se šteje, da so umaknili vlogo za vpis otroka v vrtec, če v 15 dneh od vročitve poziva ne podpišejo pogodbe z vrtcem (samo v tem delu postopka je zakonska zaveza staršev, da morajo podpisati pogodbo, sicer vrtec lahko otroka črta iz seznama sprejetih otrok). Po poteku tega zakonsko določenega roka občina združi čakalna seznama obeh vrtcev v CČS. Vsi ti seznam so sproti (v času, ko poteka postopek sprejema in vključitve otrok v vrtec) javno dostopni na oglasnih deskah v obeh vrtcih, njunih spletnih straneh, pa tudi na spletni strani Občine Rače - Fram. CČS se med šolskim letom (dokler je aktualen) še sproti ažurira - v kolikor se seveda zgodi, da se v posameznem vrtcu sprosti kakšno mesto in ga zasede otrok, ki je (bil) uvrščen na CČS.

Nataša J. MARIN

Naj imajo tokrat 'zadnjo besedo' novorojenčki

Čeprav so družbene dejavnosti po vsebini in obsegu zelo širok pojem, ki preko zakonsko določenih ali nadstandardno dogovorjenih nalog na področju zdravstva, predšolske vzgoje, osnovnošolskega izobraževanja, kulture, znanosti, socialnega varstva, stanovanjske problematike, športa in aktivnosti društev na ravni lokalne skupnosti zajema skrb za občane dobesedno od rojstva do njihovega poslednjega slovesa, mi je osebno vselej najljubše poročati o veselih dogodkih. Med slednje nedvomno sodijo rojstva novih nadebudnežev. Tudi med 64. in 65. številko Novic, to je med decembrom 2014 in koncem marca 2015 (letošnja pomladna številka Novic bo namreč izjemoma izšla s časovnim zamikom), je na območju med Gorico in Planico svetu prvič pomežiknilo kar nekaj novorojenčkov. Prispevek, ki ga naša občina (na osnovi vlog) staršem namenja zanje in znaša 150 EUR za prvega in/ali drugega oz. 300 EUR za tretjega in naslednje otroke, je bil v tem času uveljavljen za okroglo 20 malčkov in malčic (v majhni številčni prednosti pa so bili fantki).

To so: Zoja Pučko, Val Kurboš, Zala Šlamberger, Liam Gorjup, Ameli Jasmin Kolenc, Sara Viktorija Forjan, Adrian Ožbolt, Besjana Jefkaj, Matthias Sovdat, Luka Cerkenik, Manca Grafenauer, Anže Bevc, Hana Marksl, Erik Lep Pregl, Domen Kociper, Žan Reich Kobilica, Vitja Podgoršek, Kristijan Valand, Hana Vihar, Nik Bauman.

V enajstih primerih gre za prvega, v šestih primerih za drugega, v dveh primerih za tretjega in v enem primeru za četrtega otroka vlagatelja oziroma iste družine.

Nastopila je pomlad in z njo meseci, ko narava ozeleni, zacveti, se odene v prijazne barve. To vdahne več življenja tudi v ljudi, zato je tedaj v zraku (pa ne samo tam) še več ljubezni. Več ljubezni pa ima za posledico tudi več rojstev, torej več otrok; v letu 2014 smo v tem oziru v naši občini potolkli vse dosedanje letne rekorde. Sodeč po uveljavljenem številu prispevkov za novorojence smo v preteklem letu (2014) namreč dobili (vsaj) 96 novorojenčkov, kar je – reci in piši - celih 41,18 % več kot leto pred tem (2013), ko se je njihovo število ustavilo pri 68 (tudi to število je nekaj nad dotedanjim povprečjem). Za primerjavo še nekaj statistike za pretekla leta: leta 2012 je prispevek za novorojenčke uveljavilo 69 upravičencev, leta 2011 smo ugodili 75 tovrstnim vlogam, realizacija leta 2010 kaže 69 nakazil tega prispevka, leta 2009 smo v svojo sredino sprejeli 54 malčkov in malčic, leto 2008, ki v smislu natalitete marsikje velja za rekordno, je prineslo 72 otrok, leta 2007 pa smo na ta način zabeležili 51 rojstev. Tudi v obdobju pred letom 2007 se je število upravičenih vlog za prispevek za novorojence na letni ravni gibalo okoli 50.

Bomo morda že letos dočakali, da število novorojenčkov preseže število 100? Leto je še relativno mlado, pod lahkotnejšo pomladno garderobo mladih žensk se tu in tam nakazujejo zaobljeni trebuščki, zato se pustimo presenetiti!

Kakor koli že: mladim staršem in njihovim 'sončkom' iz mesa in krvi želimo veliko neprecenljivo lepih skupnih trenutkov, pa seveda veliko zdravja, smejalnih gubic in iskric v očeh.

Simona ANTOLIČ

AKTIVNOSTI NAŠIH VRTCEV IN ŠOL

OŠ Fram – VRTEC FRAM

Živ-žav in hop-hop v našem vrtcu

V naš vrtce že počasi kuka sonce, ki nas boža in greje s svojimi žarki. Ni pa samo narava zunaj zavita v prijetno, cvetočo pomlad, ampak ta letni čas prevladuje tudi v vseh sedmih igralnicah našega drugega doma, saj ga tja iz dneva v dan preko različnih dejavnosti pričramo vzgojiteljji - skupaj z otroki, seveda.

Pa vendarle dovolite, da se še za trenutek ali dva vrnemo v pravljичni mesec december, poln darov, lepih misli, želja in seveda prihoda dobrega moža - Božička. Tokrat nam je težko pričakovanega radodarnega moža v rdečem, ki ga krasi bela brada, pričaral nihče drug kot čarovnik Grega, ki nas je poleg tega v smeh in dobro voljo spravljaj še s svojimi triki, čisto pravimi čarovnijami ter zanimivimi glasbenimi in plesnimi točkami. S pomočjo čarobnih besed je, kot že navedeno, naposled priklical še Božička, kar je bilo za otroke seveda prav posebno in nepozabno doživetje. Božiček se je pojavil v spremstvu prikupnih zajčkov in otroke obdaril z glasbeno zgoščenko. Sledilo je druženje, prepevanje in rajanje v čudovitem vzdušju.

V sklopu številnih decembrskih prazničnih dogodkov smo v vsaki skupini z otroki pripravili bodisi ustvarjalno delavnico, športno urico ali praznično čajanko z nastopom, kjer so se otroci umetniško izražali s petjem, plesom ali recitiranjem, vse na temo snežink in snežakov. Najmlajša skupina (Žogice) z vzgojiteljicama Vanjo Fišer in Sabino Zrimšek ter najstarejša skupina (Oblački) z vzgojiteljicama Branko Pečovnik in Marino Mom pa sta se udeležili tradicionalnega pohoda z lampijončki v Račah in tako prispevali svoj kamenček v mozaik dogajanj ob otvoritvi občinskega božično - novoletnega bazarja (v sklopu romantične prireditve na tamkajšnjem grajskem dvorišču). V tem kontekstu smo se s plesno skupino vrtca pod vodstvom vzgojiteljic Zdenke Brodej Kurboš in Branke Pečovnik ter v sodelovanju z učiteljico baleta, mag. Olivero Ilić ter Glasbeno in baletno šolo Antona Martina Slomška, predstavili s plesno dramatizacijo 'Pepelka'.

Ponovno smo uspešno zastopali barve našega vrtca. Bučen aplavz v kino dvorani gradu Rače in pohvale s strani staršev ter ostalih obiskovalcev so bile najzgovornejši dokaz, da smo delo odlično opravili. Tudi pevski zbor vrtca pod vodstvom vzgojiteljice Ines Mohorko Germ je s prazničnimi pesmicami navdušil obiskovalce.

Kot blisk je minil zadnji, najčarobnejši mesec preteklega leta in že smo pogumno vstopili v novih dvanajst mesecev z nalepko 2015.

Ker so nas v januarju, pa čeprav za kratek čas, presenetile snežinke, smo se uspeli naučiti radosti na snegu, obenem pa obravnavali teme o snežinkah, snežakih, izvajali poizkuse s snegom, ledom ter prepevali pesmi o zimi in se plesno-gibalno izražali. Z izvirnimi izdelki otrok smo hodnike in igralnice spremenili v pravo zimsko pravljico.

Zadnji teden v mesecu januarju smo za najstarejše otroke v vrtcu (skupini Oblački in Zvezdice, 5 - 6 let) v Športnem centru Ruše izvedli plavalni tečaj, ki ga je v celoti financirala Občina Rače - Fram. Ob tej priložnosti se otroci, starši in vzgojitelji iskreno zahvaljujemo županu Branku Ledineku in vsem sozaslužnim, ki vsako leto poskrbijo, da imajo vsi predšolski otroci možnost prilagajanja na vodo. Tudi vzgojiteljice z veseljem spremljamo njihov viden napredek.

V mesecu februarju smo precej časa posvetili našemu največjemu slovenskemu pesniku, dr. Francetu Prešernu, ki ga otroci poznajo pod nazivom 'Doktor fig-fig'. Seznanili smo se s Povodnim možem, katerega vsebino smo tudi plesno uprizorili. Iz gline smo oblikovali Prešernov kip, z ogljem pa smo upodobili tudi njegov portret ter izdelali vsak svojo žepno knjižico.

Za kulturnim praznikom smo pričeli z dejavnostmi na temo valentinovega. Oblikovali smo srčke iz slanega testa in jih nato podarili družinskim članom. S tem smo jim povedali, da jih imamo radi.

Otroci pa so v drugem mesecu leta seveda najbolj nestrpno pričakovali pust, saj je bilo veliko govora o maskah in o tem, v kaj se bo kdo našemil. Nekaj dni pred pustnim torkom sta nas obiskala kurent in njegov spremljevalec hudiček

ter skupaj z otroki rajala in poskušala odgnati zimo. Otroci so se na ta način поближе spoznali z likom kurenta, nato pa ga še likovno upodobili. Končno so se zbudili tudi v čisto zaresni pustni torek in v vrtec so namesto otrok, ki smo jih vajeni vse druge dni, prišle najrazličnejše maskare. Tudi vzgojiteljic ni bilo videti, saj so tistega dne njihovo mesto v vrtcu zasedle prikupne 'framske buče'.

Levo: skupina Žogice • Sredina: skupina Baloni • Desno: skupina Dežniki

Levo: skupina Lunice
Desno: skupina Oblački
Spodaj: skupina Sončki
Skraino spodaj:
skupina Zvezdice

Po slastnem zajtrku, pri katerem ni manjkal krof, smo družno odšli na pustno povorko po Framu. Starejše skupine smo odšle do šole, kjer nas je pričakala ravnateljica, Ema Maver. Tudi naše najmlajše maskare so odšle na pustno povorko, a je bila ta, z ozirom na njihove zmožnosti, nekoliko krajša.

Kot bi mignil, je nastopil marec - mesec, ki je pri nas namenjen družini in prijateljem. Skupaj z ostalimi skupinami smo pripravili pomladno dekoracijo, ki krasi igralnice in hodnike vrtca. Pripravljati pa smo se začeli tudi na spomladanske delavnice in druženja. Vsaka skupina se je s svojim programom zelo uspešno predstavila staršem. V tem mesecu smo zaključili še s projektom EKO BERI, ki je potekal od lanskega septembra. V okviru tega projekta je ves čas po igralnicah potovala knjiga - pravljičica z naslovom 'Kakšen čudovit travnik' (W. Harrant). Po njej so otroci vseh starosti preko likovnega ustvarjanja podoživljali vsebino slišane in videne. Izpod njihovih prstov so nastali izdelki, narejeni iz odpadnega materiala, ki smo jih ob zaključku projekta postavili na pripravljeno maketo travnika. Tako je na njem nastalo mesto - prav takšno, o kakršnem govori prej omenjena pravljičica oz. slikanica. Čeprav so izvirni izdelki poselili

travniki in iz njega ustvarili mesto, je ključnega pomena dejstvo, da se otroci zavedajo, da je zelo slabo, če v resničnem svetu in življenju uničujemo zelene površine in s tem prizadenemo naravo in življenje v njej. Lahko rečemo, da smo uresničili namen in cilj projekta, da že v predšolskem obdobju navajamo otroke na lep in spoštljiv odnos do narave ter do vseh živih bitij. Pomen tega je namreč ključen za našo prihodnost.

Sodelovali pa smo tudi na 3. Europarkovem kreativnem tednu z Artom, na katerem smo predstavili ustvarjalno izdelanega 'velikonočnega zajca iz leta 2009'. Idejo za izvirnega zajca sva mentorici, vzgojiteljici Ines Mohorko Germ in Branka Pečovnik, dobili v sodelovanju z otroki iz skupin Sončki in Oblački ter v sodelovanju z ostalimi strokovnimi delavci vrtca. Ko smo soočili in združili naše zamisli, smo s skupnimi močmi ustvarili prikupnega zajca, ki v naših mislih zrcali lik prihodnosti, saj je narejen iz svetlečih odpadnih materialov. Otroci so našega novega prijatelja takoj vzeli za svojega in ga poimenovali Juví. In veste, kaj smo izvedeli 18. marca? Nekaj zelo, nadvse, zares strašno veselega!

In to je, da je med vsemi mogočimi zajci, ki so priskakljali in se namnožili z vseh koncev (kot veste, so zajci zelo plodni in tudi teh, ki so tekmovali v izvirnosti, je bilo veliko!), zmago pohrustal prav naš dolgouhi Juvi! Mi, ki smo ga izdelali v vrtcu Fram, smo zaradi tega seveda izjemno veseli in ponosni, 1. mesto pa je dokaz, da je naš zajec, ki je narejen iz odpadnih materialov in embalaže, tudi ostale prepričal s svojo posebnostjo in lepoto.

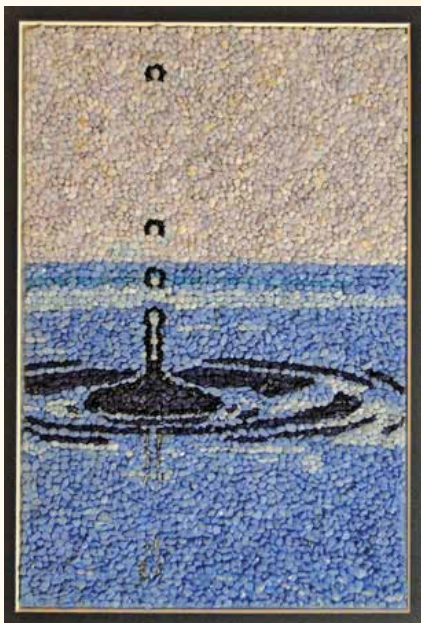

Vzgojitelji se bomo še naprej trudili, da se bodo otroci v našem vrtcu počutili odlično. Tudi v bodoče bomo pripravljali ter ponujali različne dejavnosti, v katerih bodo uživali in se celostno razvijali.

Verjamemo, da vam bo ob branju tega prispevka o naših izvedenih dejavnostih in malih velikih uspehih prijetno. Novice iz našega vrtca tokrat zaključujemo z mislijo: »Pri otrocih ni majhnih korakov. Vse, kar storijo in naredijo, so velike stvari. Predvsem srca imajo velika. Vanje spravijo vse, kar vidijo in vse, česar se zavedajo - tudi majhen kamenček, ki so ga opazili na cesti, listek z drevesa, poljubček kar tako, mravljičjo ali črčičko, predvsem pa vse ljudi, ki so okoli njih«. (neznani vir)

Pripravile:

**Branka PEČOVNIK in Vanja FIŠER, obe dipl. vzg.,
Nataša LESKOVAR, volonterska pripravnica**

Ena izmed dežnih kapljic (slednje so sicer značilne tako za april, ki je trenutno na koledarju, kot za London, o katerem boste brali v nadaljevanju) je predstavljala tudi umetniški izziv in je uprizorjena na mikro mozaiku, ustvarjenem iz dekorativnih kamenčkov;
avtor: Leon Majerič

OSNOVNA ŠOLA FRAM

Obiskali smo angleško prestolnico

Na naši šoli vsaki dve ali tri leta organiziramo strokovno ekskurzijo v London, ki se je lahko udeležijo učenci od 7. - 9. razreda. Letos se je na doživetij polno pot podalo 21 naših junakov.

23. januarja nas je pot vodila izpred osnovne šole Fram do brniškega letališča, od koder smo poleteli na letališče Stansted. Po namestitvi v hotel družbe Travelodge v Docklandsu smo opravili del programa, ki je zajemal obisk Piccadilly Circusa in dveh muzejev - Believe it or not! ter The British museum. Sploh prvi nas je popolnoma prevzel z labirintom ogledal in sobo z laserji.

Naslednji dan smo si ogledali Buckinghamsko palačo z menjavo straže, Trafalgar Square in nacionalno galerijo ter muzej znanosti. Sledil je ogled londonskega gradu, The Tower of London, dan pa smo zaključili z raziskovanjem ene izmed londonskih tržnic - Camden Town. Vabilo nas je tisoče spominkov in desetine stojnic z bogato ponudbo. Izogibali smo se stotinam ljudem, ki so živahno kramljali, predvsem pa barantali za dostopnejše cene.

Tretji dan smo obiskali finančno središče Canary Wharf, Greenwich in The Houses of Parliament.

Mi in sloviti Greenwich

Vse znamenitosti smo lahko občudovali tudi z ladjice, s katero smo se popeljali po reki Temzi. Čudili smo se arhitekturnim posebnostim treh največjih nebotičnikov (Shard, Walkie Talkie in Cheese Grater) ob hkratni neminljivosti starega Shakespearovega gledališča in londonskega gradu.

V čarobnem Londonu

Popoldan smo nakupovali na Oxford Streetu, nato pa doživeli čar voščenih lutk v muzeju Madame Tussauds. Bliskavice so nenehno odsevale na zloščenih obrazih zvezdnikov.

Zadnji dan smo se z razgledne ploščadi One New Change ob katedrali sv. Pavla poslovili od Londona ter z letališča Gatwick poleteli proti Marcu Polu v Benetkah, od tam pa z avtobusom do parkirišča pred šolo.

Pred zaključkom nepozabne londonske avanture

Med obiskom milijonske angleške prestolnice nam je vreme odlično služilo, prehodili smo veliko kilometrov, prav tako pa se dodobra seznanili s sistemom londonske podzemne in nadzemne železnice. Bila je nepozabna izkušnja, ki je učencem pustila neizbrisni pečat. Bogat program, ki smo ga že nekaj mesecev prej dodobra preučili in se vanj vživeli, nas je z odličnim vodičem Tadejem Strnadom popolnoma prevzel in v nas pustil številne izjemno lepe spomine. Ne samo, da je vse potekalo gladko, brez zapletov in hude krvi, izlet je bil 'pure pleasure', čisti užitek tudi za tiste, ki smo London izkusili že večkrat. Tokrat smo bili ne le turisti in občudovalci znamenitosti, ampak smo se počutili kot pravi Londončani, ko nas je Tadej vodil po uličicah in razkrival marsikatero skrivnost in podrobnosti, ki jih sicer ne izveš kar tako.

Hvala agenciji Orel, ki nam je pričarala London v drugačni, osebni luči, zaradi česar so bila vsa naša pričakovanja izdatno presežena. Še enkrat hvala Tadeju Strnadu, ki je z dobro voljo združil preteklost in sedanjost ter nam dal popotnico za prihodnost.

Simona NAPAST

*Zemlja je okrogla,
zato lahko kraj, kjer se ti zdi,
da je konec, pomeni začetek.*

*Preprostost, jasnost, enkratnost:
to so lastnosti, ki našemu življenju
dajejo moč, živost in radost.*

Čarovniške vragolije

V četrtek, 29. januarja 2015, nas je s čarovniškimi šalami in triki razveseljeval čisto pravi čarovnik - čarovnik Grega. Povabljen je bil v dvorano DTV Partizan Fram, kjer je s čarovniško zabavo pričel potem, ko sta ga na oder 'pričarala' učenec 1. razreda Jaša Šoba in učenka Žana Papež.

Že prej pa je cel coprniški 'žur' (pod mentorstvom učiteljice Nataše Maver Šoba) pripravilo nekaj učencev in učenk 7. razreda - na odru so se kuhali zvarci in napoji, čaravnice in čarovnik pa so poplesovali okrog velikega lonca. Nekaj uvodnih besed je dodala še predsednica šolskega sklada Osnovne šole Fram, Nina Ličen Goričan. Nato se je coprniška zabava pričela in razplamtela.

Čarovnik Grega je čaral, pel, plesal, z njim pa tudi vsi otroci v dvorani, ki so z velikim navdušenjem sodelovali. Vsi prisotni smo se zelo zabavali, tudi odrasli. To je bil večer, poln smeha, petja in dobre volje. Takih si želimo še več!

Člani odbora šolskega sklada OŠ Fram se zato za pomoč pri izvedbi prireditve v prvi vrsti zahvaljujemo glavni točki večera - čarovniku Gregorju, vsem nastopajočim otrokom, učiteljici Nataši Maver Šoba in seveda vsem obiskovalcem, ki so se množično odzvali našemu povabilu in v njem prepoznali dober namen. Iskreno smo hvaležni in želimo si, da nam s svojo prisotnostjo na prireditvah, s katerimi želimo nadaljevati, pomagata še naprej - torej, da v končni fazi pomagata našim učencem.

Več fotografij in podatkov o šolskem skladu, delujočem v sklopu OŠ Fram, si lahko ogledate na spletni strani naše šole, pod zavihkom 'Šolski sklad OŠ Fram'.

**V imenu UO šolskega sklada OŠ Fram
Maja ŠOŠTARIČ**

Prvi samostojni koncert kvarteta NONSTOP

V petek, 30. januarja 2014, smo bili navdušeni nad našimi štirimi nadebudnimi mladimi virtuozi iz 7. razreda OŠ Fram, ki so v Beli dvorani gradu Rače (skupaj z vokalno skupino Virtus) priredili samostojni koncert. Kljub mladosti so se predstavili suvereno in s prepričljivo eleganco. Glasen aplavz iz polne dvorane je bil več kot očiten pokazatelj, kako navdušeno je njihov nastop doživela publika.

Kvartet NONSTOP sestavljajo štirje mladi umetniki - Brina Unuk (flavta), Eneja Lina Berglez (klavir), Jan Klanjšček Gradišnik (harmonika) in Filip Frešer (bariton), ki so združeni v želji po skupnem muziciranju in ustvarjanju. Kot glasbeni sestav so nastali leta 2012, ko sem (v vlogi njihove učiteljice glasbene umetnosti) v njih prepoznala obetaven potencial. Za sabo imajo že precej koncertov v domačem kraju in drugod. Sodelovali so kot gostje s KUD dr. Pavla Turnerja Fram, PGD Fram, RK Fram, že drugo leto zapored so gostovali v poboškem vrtcu, uspešno pa so zastopali šolo tudi na državnem srečanju glasbenikov (Orffomanija 2014) v Slovenskih Konjicah.

Letošnje leto je za njih še posebej prelomno. Izvedli so namreč svoj prvi koncert. Na njem so zazveneale tako priredbe božičnih skladb, filmska glasba, slovenske ljudske pesmi kot tudi prava notna zmešnjava.

Mladi umetniki so se predstavili s solo točkami, kot gostje pa medse povabili vokalno skupino Virtus (KUD dr. Pavel Turner Fram).

Publika je bila nad kvartetom NONSTOP iskreno navdušena, saj aplavz, kot že navedeno, kar ni in ni izzvenel. Za konec so tako zaigrali še evergreen, večno zeleno melodijo 'Ne čakaj na maj'.

Mladim umetnikom še po tej poti veljajo zares iskrene čestitke.

Dora OŽVALD

*Dolžnost ljudi je,
da gremo naprej,
kot da so naše sposobnosti neomejene.*

Tržnica poklicev

Kam po osnovni šoli? To vprašanje je žulj, ki muči marsikaterega devetošolca. Da bi pomagali pri reševanju dilem ter pripomogli k lažjim odločitvam, smo na šoli organizirali tržnico poklicev, na kateri so bili predstavljeni različni srednješolski programi (razen gimnazijskih, s katerimi so se učenci seznanili na posameznih razrednih urah), ki jih realizirajo izvajalci iz Maribora, Slovenske Bistrice ter Ptuja. Pridružil se jim je tudi pet obrtnikov pod okriljem bistriške obrtne zbornice; ti so učence še dodatno motivirali s prikazovanjem svojega dela, z informacijami o možnostih (samo)zaposlitve ter s seznanitvijo razmer na trgu dela.

Tržnica je bila dobro obiskana, zainteresirani pa so videli predstavitev 15 srednjih poklicnih in tehničnih šol ter predstavitev 5 poklicev - lončarka, oblikovalka zunanjega okolja, kozmetičarka, avtomehanik, frizerka.

*Brez primerne frizure človek ne more biti urejen,
zato so frizerji in frizerke nujno potrebni*

Odločitev za poklic je marsikdaj težavna, zato mladim želimo, da se pravočasno poučijo o poklicih in najdejo tistega, za katerega se bodo z veseljem izobraževali in ga kasneje še z večjim veseljem opravljali (v upanju, da bo v doglednem času glede zaposljivosti vendarle bolje).

Simona NAPAST

*Zaradi izzivov odkriješ o sebi stvari,
ki jih dotlej nisi vedel.
Zaradi njih se potrujiš in
sežeš čez meje običajnega.*

*Najpomembnejša stvar v življenju je jutrišnji dan.
Opolnoči pride zelo čist.
Ves popoln se izroči v naše roke in upa,
da smo se kaj naučili od včerajšnjega dne.*

AKTUALNO

Pinus TKI iz Rač v rokah ameriškega kupca

Po približno dveh letih negotovosti, kako se bo končala zgodba domačega podjetja, tovarne kemičnih izdelkov Pinus iz Rač, ki ji je grozil stečaj, je sedaj že nekaj časa vse jasno: novi lastnik podjetja je Američan Dennis Albaugh, ki v svoji novi poslovni pridobitvi v perspektivi vidi lepo prihodnost za vse. Kljub zavedanju nasprotovanj in okoljevarstvenih pomislekov nekaterih iz lokalnega okolja je prepričan, da bo s posodobitvijo proizvodnih procesov v Pinus TKI d.d. dokazal, da so tovrstni strahovi neutemeljeni.

17. februarja 2015 opoldne je bilo v Beli dvorani gradu Rače vse nared za to, da strateški kupec tudi uradno prevzame krmilo podjetja Pinus TKI in da ta družba zakoraka v novo obdobje. Ob tej priložnosti se je dogodka, poleg dotlejšnih vodilnih predstavnikov Pinusa in lokalne oblasti, udeležil tudi novi lastnik Dennis Albaugh osebno. Vsi so se dotaknili doslej prehojene poti Pinusa, predvsem pa pogled uprli v njegovo prihodnost. Govorniki so izrazili tudi zahvalo vsem, ki so kakorkoli omogočili, da je po zahtevni in dolgi poti vendarle prišlo do tega slovesnega trenutka.

V obilici številnih usod podjetij, ki so v zadnjih letih v naši državi doživela žalosten konec, je seveda drugačen razplet, ki smo mu bili priče v Račah, odmevno (medijsko in sicer) odjeknil. Tudi mi smo presodili, da gre za vsebino, ki si tokrat najbolj zasluži uvrstitev v rubriko 'Aktualno'.

Po slovesnosti uradnega prevzema Pinusa s strani novega lastnika smo poprosili Marka Klemenčiča, predsednika uprave Pinus TKI, da ob priliki, ko se je začel pisati nov list nekoč velike in uspešne tovarne, ki bi to znova želela postati, strne nekaj misli tudi za naše glasilo. Njegov prispevek v celoti objavljamo v nadaljevanju. (Uredništvo)

Douglas A. Kaye se je v svojem govoru zahvalil posameznikom in organizacijam, ki so ključno pripomogli k dokončanju procesa prodaje podjetja Pinus TKI d.d. Poudaril je, da je proces trajal skoraj leto in da je bila pot polna ovir in preprek, ki pa so jih z veliko mero volje in predanosti ekipe iz družbe Pinus TKI d.d. uspešno premagali in zgodbo pripeljali do srečnega konca.

Prav tako je poudaril prizadevanje delavcev, ki so kljub zamujanju plač opravljali svojo delo vestno in držali kvaliteto, po kateri je Pinus poznan.

Zahvalil se je še ministrstvu za finance, nekdanjemu lastniku Igorju Juriju Pogačarju, zaposlenim v DUTB in ostalim bankam, ki so sodelovali v procesu, krajanom in županu Občine Rače - Fram za vso izkazano podporo. Za podporo se je zahvalil tudi Gospodarski zbornici Slovenije, AmChem in ne nazadnje tudi Dennisu Albaughu za njegovo zavezo evropski strategiji, ter Kurtu Pedersenu Kaalundu, ki je ves čas od nastopa svoje nove funkcije predsednika uprave spodbujal k čim prejšnjemu zaključku prodajnega postopka.

Vsem prisotnim je na kratko predstavil bogato zgodovino podjetja Pinus TKI, katerega začetki segajo v leto 1873, ter njegovo vlogo v bivšem jugoslovanskem

in sedanjem slovenskem prostoru. Na kratko je predstavil tudi podjetje Albaugh, ki ga je leta 1979 ustanovil Dennis Albaugh in je trenutno eno vodilnih podjetij na področju sredstev za varstvo rastlin, ki letno ustvari 1,2 milijard dolarjev letnega prihodka od prodaje, ima zaposlenih preko 2.000 ljudi in deluje predvsem na področju severne in južne Amerike.

Župan Občine Rače-Fram Branko Ledinek in Dennis Albaugh (lastnik in ustanovitelj družbe Albaugh)

Udeleženci slovesnosti ob prevzemu Pinusa

Od leve proti desni: predsednik uprave Pinus TKI d.d. Marko Klemenčič in Dennis Albaugh

Od leve proti desni: Douglas (Dak) A. Kaye III, predsednik uprave Albaugh Europe Sarl, Vojko Dominc, poslovni direktor Albaugh Europe Sarl za JV Evropo, Dennis Albaugh (lastnik in ustanovitelj družbe Albaugh) in David Kos, direktor proizvodnje v Pinus TKI d.d.

Douglas (Dak) A. Kaye III, predsednik uprave Albaugh Europe Sarl

Od leve proti desni: Dennis Albaugh (lastnik in ustanovitelj družbe Albaugh), predsednik uprave Pinus TKI d.d. Marko Klemenčič, Douglas (Dak) A. Kaye III, predsednik uprave Albaugh Europe Sarl
Foto: arhiv TKI Pinus

Družba Albaugh Europe je bila ustanovljena leta 2007 in sicer z namenom razširitve poslovanja v Evropi, kar se odraža tudi z zadnjo naložbo - z nakupom družbe Pinus TKI d.d., ki bo integrirana v družbo Albaugh Europe in bo postala pomemben nosilec razvoja na evropskem trgu. V naslednjih 5 letih bo družba Albaugh v TKI investirala 4 mio evrov v opremo za varnejšo in čistejšo tehnologijo procesov in okolja. Osnovna dejavnost še naprej ostaja proizvodnja sredstev za varstvo rastlin, ki bodo namenjena predvsem za evropsko tržišče, hkrati pa lokacija v Račah postaja tudi distribucijski center za celotno Evropo.

Ob koncu je še poudaril, da nas čaka zelo vznemirljiva prihodnost, ki bo tako podjetju kot tudi okolici prinesla nove priložnosti, ter se še enkrat zahvalil vsem, ki so pomagali pri uspešni prodaji družbe.

Marko KLEMENČIČ,
predsednik uprave Pinus TKI d.d.

*Dobre ideje nimajo starosti,
imajo le prihodnost.*

*Nikoli se preveč ne naslanjaj na drugo osebo.
Celo tvoja lastna senca te ob mraku zapusti.*

SPOMLADANSKA PONUDBA

Vabimo vas, da nas obiščete v naših kmetijskih apotekah, ki se nahajajo v **Račah, Mariboru, Slov. Bistrici in Celju.**

Naši strokovnjaki vam bodo z veseljem svetovali pri izbiri:

**SREDSTEV ZA VARSTVO RASTLIN,
GNOJIL in SEMEN
ZEMLJE ter SUBSTRATOV**

in drugih proizvodov s področja vrtničarstva in kmetovanja.

ODPIRALNI ČAS:

**od ponedeljka do petka: 8.00 do 17.00
in v soboto: 8.00 do 13.00**

AROPI - Moja kmetijska apoteka

Oglasno sporočilo

NAŠI POSLOVNI PARTNERJI ZA VAS

TELEKOM SLOVENIJE

Pogoji uporabe WiFi Rače

V preteklih mesecih je Občina Rače-Fram vzpostavila brezžično javno WiFi omrežje z imenom „Občina Race-Fram FREE WIFI“.

Omrežje „Občina Race-Fram FREE WIFI“ omogoča vsem občanom in obiskovalcem brezplačen dostop v internet.

Uporaba je možna 24 ur na dan, vse dni v letu in ni časovno omejena.

Brezžično se lahko povežete s pametnim telefonom, tablico, prenosnikom ali katerokoli drugo WiFi napravo.

Povezava na „Občina Race-Fram FREE WIFI“ trenutno deluje v središču Rač, na območju med gasilskim domom in osnovno šolo.

Za prijavo v omrežje na svoji napravi izberete omrežje „Občina Race-Fram FREE WIFI“ in hip za tem ste že povezani v internet.

Hitrost prenosa podatkov je trenutno omejena na 1024 kb/s v smeri proti uporabniku ter 512 kb/s v smeri od uporabnika.

Vabljeni na brezplačno potovanje po internetu!

Drago VIDEČNIK

ZAVOD RS ZA ZAPOSLOVANJE

Aktualnosti

• Iz faksa takoj praksa

Želite povečati konkurenčnost svojega podjetja z usposobljeno delovno silo? Omogočite mladi brezposelni osebi z zaključeno terciarno izobrazbo, ki še nikoli ni bila zaposlena in je stara do vključno 29 let ter prijavljena v evidenci brezposelnih oseb, pridobitev prvih delovnih izkušenj z izpopolnjevanjem oziroma pripravištvom. Zaposlite jo za najmanj eno leto na delovno mesto, primerno njeni ravni izobrazbe, ter ji pomagajte širiti in poglobiti obstoječa znanja, spretnosti in kompetence, pridobljene v času formalnega izobraževanja.

Program **Iz faksa v prakso** vam ob izpolnjevanju pogojev javnega povabila omogoča za zaposlitev pridobitev subvencije v višini 6.000 EUR. Javno povabilo je odprto do 30. 6. 2015 oziroma do porabe razpoložljivih sredstev.

Več o navedenem javnem povabilu ter pogojih za oddajo ponudbe preberite na spletni povezavi http://www.ess.gov.si/delodajalci/financne_spodbude/ugodnosti_pri_zaposlovanju/iz_faksa_takoj_praksa oziroma se oglasite

osebno v Pisarni za delodajalce urada za delo Maribor, na naslovu Gregorčičeva ul. 39, Maribor.

• Javno povabilo Delovni preizkus za mlade za leto 2015

Ste pravna ali fizična oseba, vpisana v Poslovni register RS, ki namerava zaposliti mlado brezposelno osebo, staro do vključno 29 oziroma pred dopolnjenim 30 letom starosti? Program **Delovni preizkus za mlade** vam omogoča, da mlado brezposelno osebo pred zaposlitvijo preizkusite in spoznate na konkretnem delovnem mestu. Udeleženi osebi morate v času preizkusa zagotoviti mentorja, program pa lahko traja od najmanj 100 ur do največ en mesec.

Delodajalcu se za izvedbo delovnega preizkusa priznajo ocenjeni stroški na udeleženca v višini 201,00 EUR, ki zajemajo strošek mentorja, zdravniškega pregleda in nezgodnega zavarovanja. Javnim, državnim in nepridobitnim institucijam se kot opravičen strošek povrne strošek zdravniškega pregleda v dejanski višini. Vlogo oddate na območni službi zavoda, ki je pristojna glede na vaš sedež.

Vabimo vas, da več o javnem povabilu Delovni preizkus za mlade 2015 preberete na spletni povezavi http://www.ess.gov.si/delodajalci/financne_spodbude/razpisi/razpisi?aid=1026 oziroma se oglasite osebno v Pisarni za delodajalce urada za delo Maribor.

• Javno povabilo Usposabljanje na delovnem mestu 2015

Od 17. 2. 2015 je na spletni strani Zavoda RS za zaposlovanje objavljeno javno povabilo **Usposabljanje na delovnem mestu 2015**. Skupaj je na voljo 8 mio EUR, kar zadošča za vključitev 4250 brezposelnih. Program je sofinanciran iz sredstev ESS. Povabilo bo odprto do 1. 7. 2015 oz. do porabe sredstev.

Usposabljanje lahko traja 1 mesec za preprosta dela, 2 meseca za zahtevnejša dela, za osebe, mlajše od 30 let, pa lahko traja 3 mesece. Program delodajalcu omogoča, da spozna brezposelno osebo v konkretni delovni situaciji in jo za predvideno delovno mesto usposobi, v skladu s programom usposabljanja, navedenem v ponudbi.

Usposabljanja pri delodajalcih se lahko izvajajo najdlje do 30. 9. 2015. Upravičeni stroški se delodajalcu povrnejo na podlagi določenega standardnega obsega stroškov in znašajo 244 EUR za 1 mesečno usposabljanje, 369 EUR za 2 mesečno in 492 EUR za 3 mesečno usposabljanje. Za delodajalce iz v povabilu opredeljenih SKIS (sektor država) je edini upravičeni strošek povračilo predhodnega zdravniškega pregleda za udeleženca v dejanski višini. Osebe, vključene v program, prejmejo dodatek za aktivnost in dodatek za prevoz.

Več informacij je na voljo na povezavi:

http://www.ess.gov.si/delodajalci/financne_spodbude/razpisi/razpisi?aid=1025.

Renata PETEK
ZRSZ, Območna služba Maribor

POGOVOR z Vitom Žurajem, skladateljem, prejemnikom nagrade Prešernovega sklada 2015

Dobiti nagrado Prešernovega sklada je čast, ki doleti zaslužne slovenske umetnike. In 8. februarja 2015 si jo je s svojim inovativnim in prepoznavnim ustvarjanjem prislužil naš občan, Vito Žuraj iz Rač. Seveda je na ta dosežek, ki je le eden v nizu njegovih že doslej mnogih, upravičeno ponosen. Ponosni pa smo tudi mi, ki smo Vita, kljub njegovemu svetovljanstvu, nenehni vpreženosti v ustvarjalno skladateljsko delo in posledični zasedenosti, le uspeli ujeti in se z njim na kratko pogovoriti.

Na strani Ministrstva za kulturo lahko preberemo, da je Prešernova nagrada, ki je bila prvič podeljena leta 1947, najprestižnejše priznanje za dosežke na področju umetnosti. Merilo podelitve je v tem, da nagrajeni ustvarjalci s svojim opusom trajno obogatijo kulturno zakladnico Republike Slovenije.

Način in število podeljevanja nagrad sta se tekom let z različnimi sprejetimi zakoni spreminjala, tako da je danes število nagrajencev omejeno na dve Prešernovi nagradi ter šest nagrajencev Prešernovega sklada, med katerimi je bil, kot že navedeno, letos tudi Vito.

Vito Žuraj iz Rač,
prejemnik nagrade
Prešernovega sklada 2015

Med letošnjimi Prešernovi nagrajenci
in drugimi pomembnimi udeleženci prireditve je
lepo videti tudi našega občana - skladatelja Vita Žuraja

Ko je Vito Žuraj leta 2011 prejel Prešernovo nagrado Akademije za glasbo v Ljubljani in Prešernovo nagrado Univerze v Ljubljani za izjemne dosežke na področju kompozicije, najbrž ni niti slutil in se nadejal še enega tako pomembnega in prestižnega priznanja. A v zadnjih dveh letih je ustvaril tako kakovosten in odmeven glasbeni opus, da ga je strokovna komisija za glasbo, ki ji predseduje dr. Matjaž Barbo, prepoznala kot človeka, ki spaja več (ne samo glasbenih, temveč tudi narodnostnih) svetov.

Kljub mladosti je ustvaril izjemno širok spekter glasbenih del, prejel več nagrad in priznanj, ob tem pa ohranil skromnost in dostopnost človeka, ki prihaja iz majhnega kraja, kot so Rače. V tem kraju je po zaslugi Vitovega očeta, Toneta Žuraja, kulturno društvo stičišče bogatih in plodnih sekcij, ki bogatijo kulturo v našem lokalnem okolju, segajo pa tudi izven občinskih in celo državnih meja.

Vito, z vami je bil decembra 2002 za Novice narejen obširen intervju. V 13-ih letih tujine se je v vašem življenju in ustvarjanju zagotovo zgodilo veliko novega, kar bi želeli podeliti z našimi bralci. To je na nek način izraženo že v samem imenu skladbe **Changeover** (sprememba, preobrat), ki je skupaj z delom **Warm-up** (ogrevanje) zaslužna za tri odmevne in prestižne nagrade.

Za zgodovinski uspeh slovenske glasbe pa velja predvsem 2. mesto skladbe **Warm-up** na 59. mednarodni skladateljski tribuni **Rostrum** v Stockholmu. Sicer se je nekaj slovenskih glasbenikov na festival že plasiralo, a še nikoli tako uspešno.

Vito: S tem posnetkom sem res dosegel lep uspeh in sem nanj ponosen. Lepa izkušnja je bilo tudi tekmovanje **Premio San Fedele Milano**, pri katerem mi je stala ob strani tudi Občina Rače-Fram. Tekmovanje je trajalo od leta 2011 do 2013 in je potekalo kot neke vrste turnir, v

katerem sem se pomerjal s 24-imi udeleženci, od katerih je v prvem letu odpadla najprej polovica, v drugem se je zasedba še zmanjšala in na koncu nas je ostalo 6 finalistov, ki smo pisali novo delo za sloviti ansambel **Klangforum Wien**. V tekmovanju sicer nisem zmagal, je pa **Klangforum Wien** v stalnem repertoarju obdržal prav mojo skladbo, kar je zame najpomembnejši dosežek.

Za skladbo **Changeover** ste leta 2013 prejeli 1. nagrado na 47. skladateljskem natečaju mesta **Stuttgart**, ki velja za najstarejšo nemško nagrado za sodobno glasbo. Praizvedba v Nemčiji je žela velik uspeh. V čem je njen čar, glede na to, da sami pravite, da ste naslov zanjo vzeli iz športa, natančneje tenisa, ko igralca zamenjata igrišči?

Vito: Veliko mojih skladb je naslovljenih s pojmi iz sveta tenisa. Zajemam iz kotla različnih besed iz tega športa, ki bodisi opisujejo gibanje bodisi let žogice. Kljub temu pa

ne gre za programsko glasbo v smislu, da bi poslušalci slišali dejansko podajo žogic, marveč za abstraktno sliko, ki je pomembna za moje snovanje glasbene oblike, na podlagi naslova pa si lahko vsak poslušalec ustvari svoj lasten vtis.

Jasno načrtana vizija, kaj v življenju dati od sebe za druge, vam je prinesla ne samo veliko prepoznavnost doma in v tujini, temveč tudi različne nagrade, med katerimi mi je še posebej zanimiva in mikavna umetniška rezidenca nemške umetniške akademije Villa Massimo v Rimu. V čem je ta akademija posebna?

Vito: Villa Massimo omogoča enoletno rezidenco za umetnike in vključuje stanovanje, mesečno štipendijo, predstavitev v Rimu ter druženje z umetniki ostalih deželnih rimskih akademij. Glavni smisel bivanja v zame čudovitem mestu je predvsem zbiranje umetniških idej ter navezovanje stikov.

Vaš opus zajema raznovrstne žanre: instrumentalno, vokalno in elektronsko glasbo. Kateri od teh je vaše najmočnejše področje in ali je mogoče biti v vseh zvrsteh uspešen in do potankosti slediti njihovim zakonitostim?

Vito: V smeri sodobne glasbe sem se izobrazil v vseh treh medijih in jih najraje kombiniram, najbolj pa mi je pri srcu instrumentalna glasba. Sam ne ustvarjam klasične glasbe v zgodovinskem pomenu, pač pa glasbo, ki lahko sčasoma postane klasična, ko si zgradi lastna pravila. Gre namreč za iskanje novih izraznih možnosti, za povezovanje različnih spoznanj iz zgodovine. V sodobni glasbi se uporabljajo klasične stvari, vendar pa se interpretirajo na drugačen način, s sodobnejšimi pristopi. Gre za razvojno nadgradnjo tradicije, ki pa je baza za razvoj novih smeri. S svojo glasbo se velikokrat opiram na tradicijo ali pa se ji včasih tudi postavim po robu, v nasprotno smer. V vsakem primeru je poznavanje zgodovine zelo pomembno.

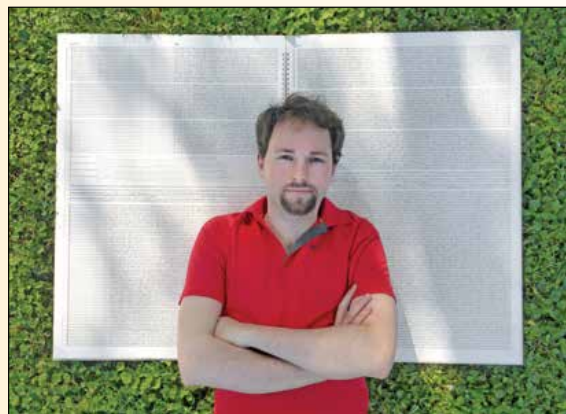
Glasba je poleg hobija tudi vaš kruh. Če je skladanje in ukvarjanje z umetnostjo v Sloveniji luksuz, je v tujini to tudi posel, kot ste sami povedali. Kdo so naročniki vaše glasbe? Za kakšne zvrsti gre?

Vito: Kot že rečeno, pišem sodobno glasbo in nisem dejaven v zabavni, filmski glasbi ali jazzu. Pri filmski glasbi gre namreč za načrtno jemanje iz korita preteklosti, kjer je glasba podrejena sliki. Ne dovoljuje svobode, medtem pa sodobna klasična glasba umetniku omogoča veliko več svobodnega izražanja. Sicer pa je ustvarjanje tudi trg. Koncertni abonma, na primer, se sestavlja po več let vnaprej, saj je tovrstna (glasbena) dejavnost obrt z natančno izdelanim konceptom in rdečo nitjo.

V Sloveniji je naročnik skladb predvsem Ministrstvo za kulturo, saj pri nas (še) ni razvitega sistema nedržavnih fundacij, ki bi umetnike podpirale. Tovrstni sistem fundacij je v Nemčiji urejen že dolgo časa. Vsaka banka ima namreč tudi poseben fond za kulturo, v katerem se obračajo milijoni evrov.

Na kak način pa v vaše skladbe vtisnete 'Vitu Žuraju lasten pečat'? V čem sta razpoznavni vaša roka in stil?

Vito: Morda bi najlažje izpostavil določene ritmične in instrumentalne prijeme, vendar pa si pri svoji starosti še ne upam govoriti o svojem nezamenljivem pečatu.

*Vitu Žuraju je bila glasba tako rekoč položena že v zibelko in z njo raste in živi od malih nog
Vse foto: zasebni arhiv družine Žuraj*

Kako se lotevate pisanja skladb? Kaj vam nudi navdih? Je to zgolj naročilo kupca ali morda tudi lasten čustven vzgib?

Vito: Omenjanje čustvenega vzgiba pri ustvarjanju v sebi nosi nekaj romantičnega, dejansko pa gre za potrebo po komponiranju, ki lahko izhaja iz čustev, lahko pa te k temu spodbudi tudi arhitektura ali matematični fenomen. Končni izdelek pa je nazadnje tak skupek vsega, da je mogoče le ugibati, iz katerega vzgiba ali kot posledica česa je neka skladba nastala.

Glede na to, da vam tujina reže kruh že dobro desetletje, me zanima, ali nameravate tam tudi ostati ali ima morda tudi Slovenija kak kos potice za ustvarjalce vašega kova?

Vito: Težko rečem. V kolikor bi, recimo, na ljubljanski Akademiji za glasbo dobil stalno službo, bi se v Slovenijo zagotovo vrnil. Do takrat pa bom še dalje usklajeval potovanja med domovino in tujino.

Se vam zdi, da je za kulturno dogajanje v Sloveniji dovolj dobro poskrbljeno, da je raznoliko in za vsakega nekaj?

Vito: Vedeti moramo, da je najkvalitetnejše kulturno življenje v Sloveniji vezano bolj na Ljubljano. V Nemčiji se kulturno dogajanje prav tako koncentrira okoli večjih mest, a teh je veliko več in zato na državni ravni prispevajo k večjemu in bolj razvejanemu kulturnemu okolju. Poleg tega je pri Nemcih kultura veliko bolj cenjena in koncertna dejavnost mnogo bolj razširjena, priznana in obiskana. Upam samo, da se slovenski kulturi v prihodnosti ne bo odvzelo preveč sredstev.

Pred kratkim je Ensemble Modern iz Frankfurta gostoval v Ljubljani in skupaj s simfoniki RTV Slovenija izvedel vašo skladbo Changeover na Slovenskih glasbenih dnevih. Gre za velik korak v približevanju svetovne javnosti slovenski.

Vito: Ta dogodek je zame osebno izjemnega pomena, saj je šlo za zelo zahteven projekt, ki se je načrtoval leto dni vnaprej. Z Ensemble Modern sodelujem že več let in veselilo me je, da sem lahko dal povod za nemško-slovenski izmenjalni projekt. Posebna zahvala gre RTV Simfonikom in njihovi umetniški vodji, Maji Kojc.

V skladbi Chengeover igra 115 glasbenikov. Izvedba je bila sijajna; na koncertu je bilo kar nekaj predstavnikov pomembnih kulturnih institucij iz Nemčije. S tem koncertom so se odprla številna vrata in ponudile nove možnosti za sodelovanja.

Nietzsche je rekel, da bi bilo življenje brez glasbe ena sama napaka, zato vam želim, da s polnim in plodnim ustvarjanjem svojo življenjsko pot še naprej tlakujete s tako iskrim duhom in bogato domišljijo kot doslej, seveda pa v imenu našega uredništva in prav gotovo tudi v imenu naših bralcev iskrene čestitke za prejeto nagrado Prešernovega sklada.

Vito: Najlepša hvala! Vsekakor se bom tudi v bodoče trudil in sledil smeri, ki sem jo ubral.

Prešernovi nagrajenci (letos so to, poleg našega občana Vita Žuraja - skladatelja, postali še: Andrej Brvar - pesnik, Miki Muster - risar in animator, oba imenovana dolgoletna ustvarjalca sta bila nagrajenca za življenjsko delo, Marjan Strojan - prevajalec, Rosana Hribar in Gregor Luštek - plesalca in koreografa, Jure Pukl - saksofonist, Pia Zemljčič - igralka, Marko Jakše - slikar) so bili na in neposredno po podelitvi seveda deležni tudi povečane medijske pozornosti; na dan kulturnega praznika, 8. 2. 2015, jim je tako, denimo, svojo stran namenil tudi pri nas najmnogičnejši dnevnik Večer

Dodatna zanimivost in informacija:

Vito Žuraj je bil izbran tudi v finalni izbor prestižnega italijanskega tekmovanja Mario Merz Prize za perspektivne mlade evropske umetnike - izmed 134 priporočenih prijav. Del točkovanja o izboru zmagovalca predstavljajo tudi glasovi preko spleta.

V kolikor želite prispevati glas za mladega skladatelja iz naše občine, lahko to storite na naslednji spletni povezavi: <http://www.mariomerzprize.org/en/musicisti/vito-zuraj>. Glasovanje poteka do 12. aprila 2015.

Pripravila: Simona NAPAST

PAKET DVOJNI PLUS

Združite ELEKTRIKO in PLIN v enem paketu

ter ju do **konca leta 2016**
plačujete po NIŽJI CENI,
na eni položnici.

Preverite obstoječe cene električne energije in zemeljskega plina na vašem računu in jih primerjajte s cenami v paketu Dvojni plus.

PRIHRANITE
z izjemno ponudbo

ELEKTRIKA

	Cena brez DDV	Cena z DDV
VT (€/kWh)	0,05999	0,07319
MT (€/kWh)	0,03399	0,04147
ET (€/kWh)	0,05299	0,06465

ZEMELJSKI PLIN

	Cena brez DDV	Cena z DDV
	0,3190 (€/Sm ³)	0,3892 (€/Sm ³)

ENERGIJA PLUS

Račun za električno energijo in zemeljski plin prinesite na eno izmed prodajnih mest Energije plus ali pošljite na naslov Vetrinjska 2, 2000 Maribor. Pripravili vam bomo izračun prihranka in pogodbo za paket Dvojni plus. Ponudba velja za vse gospodinske kupce do 30. 6. 2015.

080 21 15
www.energijaplus.si

LOKALNE MINI IN MAKSI ZANIMIVOSTI

Novosti na Ptujski cesti 5 v Račah

Stavba na Ptujski cesti 5 v Račah je decembra 2014 dobila novi zanimivi vsebini: tja je sedež svoje poslovne dejavnosti preselil TEHNO SPLET (pooblaščen prodajalec Telekom Slovenije), obenem pa je vrata odprl tudi Lepotni salon AMAIA.

• Kaj nudi (preseljeni) TEHNO SPLET?

Boštjan Alavančič (gsm: 041 786 986, www.tehnosplet.si), nosilec poslovne dejavnosti, sporoča, da pri njih izvajajo servis, prodajo in odkup telefonov, nudijo pa tudi servis in prodajo računalniške opreme.

Vabijo vas, da jih obiščete in se prepričate o njihovi ponudbi ter kakovostnih storitvah!

• Novo: Lepotni salon AMAIA

Maja Semenič (gsm 031 855 700, e-naslov: lepotnisalon.amaia@gmail.com) je oblikovala individualno usmerjen kozmetični salon, kjer uporablja vegansko kozmetiko, prakticira pa celosten pristop. Z uporabo neagresivnih terapij in naravne kozmetike dosegajo čudovite rezultate.

Edinstvenost kozmetike, ki jo uporablja, in s tem tudi njenega salona je v tem, da vse tertmaje in terapije prilagodi posamezniku, med nego pa ne uporablja kozmetičnih izdelkov, ampak čiste biološke aktivne učinkovine. Le z izbiro pravih sestavin, ki jih med storitvijo oblikuje v serum, masko, masažno olje ipd., lahko sledi principu individualnosti, ki jo zagotavlja izbrana kozmetika. Na onovi izkušnji in analiz kože bo za vas pripravila individualen program terapij, ki rešuje vaše osebne težave, saj se zaveda, da želite izbrati najboljše.

»Kozmetičnih salonov je veliko. Vsak ponuja najboljše. Amaia ponuja moje znanje, moje sanje in moje srce,« pravi Maja, ki vas s svojo prijaznostjo, milino in znanjem vabi, da ji prepustite nego svojega obraza, preizkusite naravno sladkorno depilacijo, se odločite za pedikuro, manikuro in/ali permanentno lakiranje, za sprostitvev telesa in umiritev duha po vsakodnevnih stresih, pritiskih in napornih trenutkih pa priporoča vedno dobrodošle, sproščujoče in blagodejne masaže.

»Rada bi se zahvalila tudi županu Branku Ledineku, ki se je odzval na najino povabilo in 1. 12. 2014 z veseljem uradno otvoril nove prostore ter izrekel veliko spodbudnih besed,« sta dejala Maja Semenič in Boštjan Alavančič.

Vsem, ki navedenima poslovnima dejavnostma izkazujejo podporo, pa se iskreno zahvaljujeta in se za naklonjenost priporočata tudi v bodoče.

S. A.

Ne pride vsakdo na strani Večera, kaj šele na 4!

Ne verjamem, da je tod okoli še kdo, ki ga ne pozna - **Toneta Žuraja** iz Rač, namreč. Skozi njegove 'roke' so šle generacije srednješolcev, saj je dolga leta s srcem in dušo poučeval glasbo in to na kar dveh mariborskih gimnazijah. Zadnjih nekaj let, odkar je v pokoju, ima časa (še) manj. Intenzivno ga namreč posveča domačim vokalnim zasedbam (VS Fantje na vasi, VS A cappella in Komorni zbor Škrjanček), delujočim v sklopu KUD Rače, ki mu tudi predseduje. Prav po njegovi zaslugi smo pri nas gostili že tudi številna tuja glasbena imena, ki so bodisi že z velikimi črkami zapisana na glasbenem nebu ali pa se tja strmo vzpenjajo (tradicionalni novoletni koncerti, v novjšem času pa še abonma grad Rače ter druge priložnostne festivalske in podobne prireditve).

Njegovi rezultati, ki jih, skromen kot je, v prvi vrsti pripisuje tistim pevkam in pevcem, ki jih umetniško vodi, so številni in zgovorni ter že zdavnaj presegajo meje naše občine. O njih kot reden dopisnik naših Novic, kar nam je v veliko veselje in čast, vzorno seznanja tudi bralke in bralce tega glasila, svoje strokovne prispevke pa občasno objavlja še v drugih medijih.

Njegove zasluge in uspehi na kulturnem področju pa segajo še veliko širše in globlje; nekaj iz zakladnice njegovih dosedanjih dosežkov je na letošnji Prešernov dan - kulturni praznik - javnosti obelodanil oz. nanje spomnil dnevnik Večer, ki je intervjuju s Tonetom Žurajem, vključno s foto posnetki (nastalimi v ambientu kulturnega bisera naše občine - gradu Rače) tega pomembnega občana in kulturnega zanesenjaka našega časa, namenil kar štiri strani.

Tonetu Žuraju namenjamo naš poklon za njegovo dolgoletno, zavzeto, dosledno in spoštovanja vredno delo na področju razvoja kulture v lokalnem okolju (pred leti je za to prejel tudi najvišje občinsko priznanje - spominsko plaketo, ki pa nikakor ni edino odlikovanje v njegovi vitrini) in v širšem slovenskem prostoru, obenem pa mu izrekamo tudi zahvalo za vso skrb, ki jo z lastnim angažmajem in s somišljeniki usmerja v ohranjanje naše kulturne dediščine!

S. A.

Ne zanima me preteklost.
Zanima me prihodnost,
kajti tam nameravam preživeti
preostanek svojega življenja.

Poročili so se

• Mladoporočenca Aleksandra in Boštjan Vindiš

Zadnjo avgustovsko soboto leta 2014 sta si večno ljubezen in zvestobo pred pooblaščen osebo za sklepanje zakonskih zvez, matičarko in veselimi svati v Beli dvorani gradu Rače obljubila **Boštjan Vindiš** in njegova izvoljenka **Aleksandra Sitar** (poročena Vindiš).

Mladoporočenca, ki trenutno stanujeta v eni izmed sosednjih občin, natančneje v Kidričevem, sta poleg simpatičnih fotografij v naše uredništvo poslala še prijazno pismo, iz katerega gre razbrati, da so se jima iskric v očeh drug ob drugem zasvetile in Amorjeve puščice zašvigale že celo desetletje pred poroko, v tem času pa sta postala tudi ponosna starša sedaj že skoraj 6 let starega sinčka Marka.

Ker oba izhajata iz vaškega okolja, bi se vanj rada vrnila. S tem namenom sta pričela z gradnjo hiške v Brezuli, od koder sicer izvira Boštjan. Kot bodoča občana naše občine sta se tudi za poroko odločila na našem teritoriju - vesela sta, da ju je civilno poročil župan Občine Rače-Fram, Branko Ledinek, cerkveno pa župnik iz župnije sv. Jožefa Delavca v Račah, Robert Emeršič.

Vindiševa sta dodala še, da so veseli del s svati nadaljevali v Lovskem domu Rače, v objemu tamkajšnjega lepega naravnega parka, kjer so, kljub nekoliko kislemu vremenu, preživeli čudovit in nepozaben dan.

Čestitamo, celotni družinici pa želimo vse najboljše!

S. A.

Potrebno je gledati kvišku, ne v tla.
Potrebno je gledati naprej, ne nazaj.
Potrebno je gledati ven, ne noter.
In pomembno je ponuditi roko.

Biotehnoške metode in reprodukcija domačih živali

Septembra 2014 je izšla knjiga z naslovom 'Biotehnoške metode in reprodukcija domačih živali'. Njena avtorica je naša občanka Vanina Krajnc Šlamberger.

Gre za strokovno literaturo v slovenskem jeziku, ki na enem mestu, v posameznih poglavjih, podrobno opisuje iz zajema **osnove reprodukcije domačih živali** (razmnoževalni organi, spolni ciklusi, pojatev in oploditev), **govedo** (avtomatizirano odkrivanje estrusa in dejavniki, ki vplivajo na njegovo vedenjsko odražanje, naraven pripust in osemenjevanje ter prenos govejih zarodkov), **svinje** (avtomatizirane metode zaznavanja estrusa, biotehnologija reprodukcije, naraven pripust in osemenjevanje), **drobnico** (naraven pripust, osemenjevanje in prenos zarodkov) ter **ogrožene živalske vrste** (strategija uporabe reproduktivnih tehnologij in trenutno stanje na tem področju).

Vsebina publikacije je večinoma zbrana, prevedena in napisana s pomočjo tuje veterinarske in živinorejske strokovne literature ter člankov doktorjev, znanstvenikov, raziskovalcev in strokovnjakov s tega področja. Strokovno besedilo je recenzirano s strani treh doktoric veterinarskih znanosti.

Knjiga je namenjena kmetovalcem, veterinarjem, študentom in dijakom živinoreje - zootehniko, veterine, splošnega kmetijstva, zoologije, biologije, kemije, kmetijskim strokovnjakom, lovcom in vsem ljubiteljem živali.

Na voljo je še nekaj knjig, ki jih lahko naročite preko gsm, št.: 040 322 961 oz. e-naslovov: vaninika@gmail.com ali modrapticasp@gmail.com.

S.A.

Razstava likovnih del Jožeta Dolenca 'Za vsako oko'

Od začetka februarja do konca marca 2015 so stene sejne, koncertne in poročne Bele dvorane gradu Rače ponujale poglede na slike Jožeta Dolenca.

Avtor je razstavil 20 slik, pretežno v tehniki akril na platno, sicer pa lahko ob ogledu nanje na svoj račun pridejo ljubitelji živali, naravnih lepot, znamenitosti in pojavov (cvetje, zimska idila, gorati svet, hudourniki ipd.), tihožitij, običajev (kurentovanje), s čopičem je uprizoril svoje videnje slači pokra, lotil pa se je tudi akta.

Kot se lahko prepričate tudi s pričujočih fotografij, se avtor Jože Dolenc resnično loteva različnih tematik, zato so njegove razstave vsebinsko raznolike in dodatno vredne ogleda.

S. A.

'Kmetija: Nov začetek' 2014: in res je zmagal Denis Toplak iz Morja!

Ste lansko jesen vsaj občasno spremljali t. i. resničnostni šov Planeta TV z nazivom 'Kmetija: Nov začetek' (v nadaljevanju: Kmetija)? Če ste, potem vam je bolj ali manj vse jasno in ste si lahko sami ustvarili vtis o celotnem dogajanju ter njegovih glavnih akterjih - tekmovalcih. Med slednjimi je bil tudi naš občan, Denis Toplak iz Morja. Ne le, da je zadevo vzel strašno zares in je ves čas aktivno delal, jezikal in tekmoval (in ob tem iz dneva v dan dokazoval svojo značajsko pisanost, s katero je pogosto burkal tako živce kot čustva sotekmovalk in sotekmovalcev, v izdatni meri pa tudi gledalcev pred televizijskimi sprejemniki), ampak je v velikem finalu naposled tudi - zmagal!

Odtlej je minilo že nekaj mesecev - mesecev, ki si jih bo Denis brez dvoma dobro zapomnil za vse življenje. Najprej je teden za tednom tekmoval na vse ali nič in po tekočem traku iz igre in s tem iz nadaljnjega boja za glavno nagrado (50.000 evrov bruto) izločal vse, ki so mu prekrizali pot, nato se uvrstil med tri favorite in po izločitvi Mateja (izločila ga je izbrana 'žirija', sestavljena iz bivših sotekmovalcev) napeto čakal veliki finalni obračun s sotekmovalko Darinko. T. i. arena je bila na večer velikega finala, sredi decembra 2014, polna adrenalina. Že zdavnaj prej sta se oblikovala dva diametralno misleča in želeča pola in že preko televizijskih zaslonov je bilo mogoče čutiti skorajda gladiatorsko vzdušje. Delovalo je, kot da dejansko gre za biti ali ne biti. Ni šlo zgolj za glavno denarno nagrado, ki je, roko na srce, zares mamljiva, šlo je tudi za svojevrsten prestiž, za neke vrste moralno uteho, za to, kdo (katera oseba s skupino svojih zaveznikov in zaveznic) bo odnesel pokončno glavo in kdo dolg nos... Denisu sprva ni šlo najbolje, tudi širok nabor znanja kletvic je pokazal ob tem, a boginja sreče mu je stala ob strani in na koncu je slavil prav on.

Zdaj, ko je najbrž že vsakemu grmu v naši občini in tudi širše že dlje časa dobro znano, da je še ne 28-letni Denis Toplak v Kmetiji koncem leta 2014 res zmagal in pobral glavno nagrado ter se znašel v situaciji, ko se zaradi prepoznavnosti ne more več nikamor skriti, ne da bi pritegnil pozornost in bi ga oblegali, ogovarjali, komentirali ipd., se nam zdi prav, da zmagovalcu tudi v

Novicah damo možnost, da pove tistih nekaj klasičnih in že velikokrat prežvečenih: ali je v šovu s ciljem zmage za pomoč pri tem res obljubljal podkupnine tekmečem, kako se počuti kot zmagovalec Kmetije, kako so zmaga in vse spremljajoče okoliščine vplivale nanj, kako se je privadil na odtlej gotovo precej bolj dinamično življenje, s kom od bivših sotekmovalcev še ohranja stike in kdo od njih je (p)ostal res pravi prijatelj ter, seveda, kako je oz. bo unovčil prejeto nagrado (ko je svoje pobrala država, mu je ostalo 37.500 evrov). In da nam, če uspemo pritisniti na pravo tipko, morda zaupa še kaj, česar drugim doslej še ni.

S tem namenom sem Denisa sredi letošnjega marca povabila domov (v Morju naju loči le nekaj ovinkov), na sproščen klepet. Prišel je ves zagorel (kako tudi ne, ravnokar se je bil namreč vrnil iz Egipta, kamor je najprej povabil Leona s Kmetije, ko je ta opcija zaradi drugačnih načrtov slednjega padla v vodo, pa sta jo v Hurgado mahnila s sovaščanom Borutom), nasmejan in 'pošlihtan' od nog do glave. Med ponujenimi slaščicami, sadjem in pijačami je izbral le navadno vodo in nesladkane jagode, saj da ostalo preveč redi, njega pa je tistega dne čakal še trening nogometa (je igravec v avstrijskem klubu St. Margarethen v istoimenskem kraju, želi pa si v kak tuj, po možnosti prav tako avstrijski klub, ki igra v višji ligi; po hujši poškodbi kolenskih vezi, zaradi katerih dve leti ni smel žonglirati z žogo, se zdaj namreč znova počuti v odlični formi za maksimalno aktivno sodelovanje pri najpomembnejši postranski stvari na svetu).

»Občutki ob in po zmagi so bili res fenomenalni, težko jih je opisati z besedami. Nepozabno, noro! Res sem si želel in se trudil za ta trenutek zadoščenja,« z iskrkami v očeh pove Denis.

Zmaga je bila nadvse sladka!

»Na to sem čakal vse od 3. 8. 2014, ko sem (natanko na 27. rojstni dan) odhajal na Goričko in so dan kasneje name in na nove obraze okoli mene že posvetile kamere Planeta TV, pa vse do 13. 12. 2014, ko sem odžagal (v prenesenem pomenu in tudi dejansko, saj je bila zadnja igra finalistov zamišljena v tem smislu) Darinko. Je pa šlo, kot vemo, precej za las, saj se mi je zataknilo že na začetku, to pa v meni sprožilo pravo živčno vojno. Kot so mi povedali nekateri sotekmovalci in kot so pogruntali tudi številni gledalci, pa tudi sam sem v to tako rekoč 100 % prepričan, je namreč Darinka po zaslugi '3-peresne deteljice' že vnaprej poznala rešitev druge igre, ki je mene potem tako presneto namučila in tudi za naprej delno dekoncentrirala. Na dan finala smo se namreč znova vsi zbrali na Kmetiji in najprej imeli neke vrste mini generalko - tisti, ki niso bili več v igri, so sedeli na tribunah, tedanji trije finalisti, torej Matej, Darinka in jaz, pa smo se v obrisih seznanjali z vsebino in pravili dvobojev. Naše vrle Lara, Žana in Kristina so videne okoliščine bodočih dvobojev fotografirale in, glede na nadaljnji potek dogajanj, več kot očitno že vnaprej poznale rešitev igre z iskanim geslom, tega pa pred uradnim finalom zaupale Mateju in Darinki. Praktično se zdi namreč nemogoče, da bi lahko nekdo med vsemi tistimi ploščicami s črkami, ki jih je bilo potrebno sestaviti v smiselno besedno zvezo in (vsaj meni) to geslo ni bilo vnaprej znano, tako rekordno hitro našel pravo rešitev... In če kaj, potem pa je to bilo res podlo, vsekakor veliko bolj od obtožb, da naj bi si bil jaz z denarnimi obljubami 'kupoval' predhodne dvoboje in s tem zmago. Nisem, vsaj nič bolj, kot bi to lahko rekel za koga drugega, ki je tudi kdaj kaj na glas kalkuiliral in obljubljal, a se pač tudi zakalkuiliral in izpadel. No, kakorkoli že... Pred finalom, ki je potekalo v živo, smo bili vsi doma - nekateri dlje, finalisti seveda najmanj, a aktivnih dni na Kmetiji je bilo zame veliko, natanko 89. To ni tako kratek čas, sploh pa ne v razmerah, v kakršnih smo živeli in delali. A tudi kakšna nova prijateljstva se stkejo in to je ena lepših stvari v življenju.

Denis (v ozadju, na sredini) v vlogi tedenskega gospodarja kmetije, ko se je število tekmovalcev že precej z reduciralo (skrajno levo in skrajno desno Darinka in Matej, ki sta, poleg Denisa, v šovu ostala najdlje, v velikem finalu pa se je Denis pomeril z Darinko in jo premagal); posnetek s TV

Čeprav je jasno, da smo vsi vsaj do neke mere taktizirali, v takih okoliščinah pa popolna iskrenost ni mogoča, smo tudi po koncu šova - predvsem z Leonom, Klemnom, dvojčkoma Martinom in Božom, pa seveda s puncama Elizabet in Kamalo - še ostali v stikih in se občasno obiskujemo, družimo, obujamo spomine. Ne vem, kako dolgo bo to še trajalo, saj s temeljitejšim in iskrenejšim spoznavanjem na površje prihajajo tudi naše različnosti. A sedaj smo očitno še dovolj atraktivni, sploh, če se skupaj pojavimo kje v javnosti, sredi večje množice ljudi; tako je bilo, denimo, tudi na martinovanju 2014 v Račah, torej še pred velikim finalom, kamor sem prišel z Leonom in Klemnom. Z Leonom sva, na primer, v tem času tudi kar nekaj 'kelnarila' okoli in to je bilo vselej zabavno tako za naju kot tiste, ki sva jih stregla. Seveda gre za precejšnjo spremembo, ko prideš domov in nenadoma skoraj vsi, ki te zagledajo, lepijo oči nate, se ti nasmihejo, pomenljivo kažejo privzdignjene palce ali celo pristopajo k tebi kot k staremu znancu - kjerkoli in kadarkoli - ker bi se pač radi skupaj fotografirali ali te preprosto pocukajo za roko in prosijo za avtogramček. Ker sem odprti tip, mi je to zabavno, komično, vsekakor bolj všečno kot moteče, je pa res, da sedaj malo bolj razumem slavne, ki bi zaradi dolgoletnega vsakodnevnega 24-urnega obleganja najraje na svetu nekje imeli popoln mir. Je pa res, da se šov Kmetija zdaj vse bolj oddaljuje in odhaja v preteklost, zato se tudi evforija okoli tega počasi polega, saj so v ospredju že drugi resničnostni šovi in z njimi novi poraženci in junaki. Kar pa se tiče denarne nagrade... No, ni je več. Nisem ravno znan po tem, da bi se me denar prav dolgo držal. Pa tudi to je res, da sem pred tem imel kredit in še kak manjši dolg do kolegov. Sedaj sem vse to rešil, z ostankom nagrade pa sem si privoščil dopust in nekaj stvari zase. Saj 37.500 evrov se na prvo žogo res sliši veliko, a za to, da bi človek lahko zdaj 'v luft gledal', pa nikakor ne zadošča,« je moj 'firbec' potešil Denis.

Bolj kot ta že zimzelena tematika in tudi veliko bolj, kot vsa natolcevanja in 'mešana solata', ki so jo spravili skupaj spletni pisci in rumenkasti tisk - ali ima tattoo res (tudi) na najbolj intimnem delu svojega športno izklesanega telesa, ali z Elizabet v resnici sta ali nista počenjala 'tistega', kakšno je najbolj nespodobno povabilo, ki ga je nanj po zmagi naslovila kakšna oboževalka ipd. - pa me je zanimalo vse tisto, česar nisem zasledila še nikjer

drugje: Kako dejansko potekajo predizbori za uvrstitev v televizijski resničnostni šov? Kako se svoboden človek počuti ujet z dovčerašnjimi neznanci na relativno omejen kos zemlje, kjer mora delati, kot velewa vsakokratna tedenska naloga, ob tem pa ga kamere spremljajo domala na vsakem koraku? Kako človek doživi in preživi prehod iz domače urejene hiše, travnatih nogometnih igrišč, lepih in čistih vsakdanjih oblačil in športnih dresov v opravo kmeta ali celo hlapca na stari kmečki domačiji v od Boga in prestolnice pozabljenem Goričkem, kjer se je čas ustavil pred 100 leti in je na takratni ravni tudi vse ostalo, vključno z možnostmi vzdrževanja osebne higiene?

Denis se je v šovu Kmetija najbolje razumel in sodeloval z Leonom, kar zadeva bivanjske razmere, pa tekmovalci nikakor niso bili deležni razkošja hotela s 5 zvezdicami...

*Denis v svojem lepem domu v Morju
Vse dosedanje foto: spletne objave in Denisov zasebni arhiv*

»Prijavljenih kandidatov za tekmovanje v šovu Planeta TV 'Kmetija: Nov začetek' nas je bilo veliko. Točnega števila ne poznam. Predizbor je zajemal štiri različne preizkušnje in testiranja. Z 'da' ali 'ne' je bilo potrebno odgovoriti na cel kup vprašanj v sklopu psihodiagnostičnih testiranj, nazadnje pa sta sledila še razgovor s psihologom in pa risanje drevesa, kar je menda odličen pokazatelj mnogoterih lastnosti človeka. Pri tem sem imel močno željo, a slab občutek. Ure pričakanj odgovora, ali bom izbran ali ne, so se prav nesramno vlekle in priznam, da sem bil vidno razočaran, ko dogovorjenega dne ni bilo težko pričakovanega klica. Me je pa zato razveselil že zgodaj naslednjega dne. Sicer pa je tak šov res nekaj, kar ti vsakdanje življenje ne more dati - tako v dobrem kot manj dobrem smislu. Potrebno se je zavedati, da smo bili pod pogostim pritiskom kamer (stacioniranih na več točkah

kmetije in občasnih vmesnih neposrednih, individualnih snemanj) in med drugim več lačni kot siti, kar je bila zame ena hujših težav, saj sem navajen dobro in tudi kar veliko jesti. To, da se je, vsaj sprva, želodec pogosto oglašal, je bilo ob delu in sočasnem tekmovanju dodatno težko vzdržati, sploh v tako pisani družini ljudi z vseh koncev, od katerih si sam večine pod nobenim pogojem nikoli ne bi izbral za družabnike in z njimi prostovoljno bival pod isto streho. No, je pa res tudi, da gre v mnogih ozirih za dragoceno izkušnjo in dobrodošel preskus psihične in fizične vzdržljivosti posameznika. Ker sam sicer nikoli v realnem svetu nisem živel na kmetiji, sem se moral mnogih stvari lotiti prvič in se hitro učiti. Na srečo nisem len in precej delam tudi doma, le druge reči, zato sem delo na kmetiji zavestno doživljal predvsem kot kondicijski trening. Ker pa sem človek narave, sem v bivanju na kmetiji našel tudi veliko pozitivnega, vzljubil sem zemljo, živali, tisti jutranji nebeški mir sredi ničesar in začel ceniti vsakdanji kruh, ker zdaj dobro vem, kako se je potrebno truditi zanj. Higiiena? Ne vprašaj... Od začetka je bila to zame zaradi slabih razmer res prava kriza, potem pa se človek nekako navadi, pa tudi druge izbire tam preprosto nima. In ko smo že pri tem: želela si izvedeti nekaj, kar sem doslej ohranjal zase. Veš, kdo je zakuhal problem z onesnaženo vodo, komu je padlo milo v studenec? Denisu Toplaku! Ampak ne nalašč - milo je nekdo pustil ob robu vodnjaka, kjer se je zasušilo na podlago in ko sem ga hotel odstraniti, se mi je izmuznilo, nato pa - čof - štrbunknilo v globok vodnjak z edino vodo, ki je oskrbovala našo kmetijo. In ja, to sem tedaj seveda zamolčal, zdaj pa je čas, da rečem bobu bob,« je s širokim nasmehom 'lumpa' odkril tančico ene doslej večjih skrivnosti Kmetije moj sogovornik.

Denisova popularnost je med trajanjem šova in po njegovem zaključku in veliki zmagi skokovito narastla tudi med delom slovenskih samskih deklet. Pravi, da je dobil kar nekaj takih in drugačnih ponudb, vendar na tisto pravo punco, ki bi mu spodnesla tla pod nogami in ga usodno omrežila, še čaka.

Denisa Toplaka iz Morja je med najinim pogovorom pritegnila slika iz peska z motivom morske deklice, ki jo je prav nežno in nagajivo pobožal po zgornjem delu mrežaste majice in gostih, dolgih laseh

Tako. Če vas zanima še kaj, pa Denisa vprašajte sami - tako rad se pogovarja, da ni nobene bojazni, da bi vas tozadevno razočaral.

Simona ANTOLIČ

NAŠA KULTURNA DEDIŠČINA

Kulturna dediščina se predstavi: na ogled 135 let stara pohorska preša

Zgleden rezultat sodelovanja občanov več vasi naše občine

Ob drugih področjih se vedno bolj zavedamo svoje kulturne dediščine, saj nam sporoča, od kod prihajamo, nas obvešča, kje smo in tudi daje manj viden, a pomenljiv napotek, kam naj gremo. Sporoča nam recept za uspešen način preživetja nekdaj - z iznajdljivostjo, trdim delom in skromnostjo, kar je gotovo dober napotek tudi za sedaj in v prihodnje. Delček vsega tega predstavlja 135 let stara, pokrita pohorska preša, ki je postavljena na levi strani tik ob cesti, ki vodi iz Frama na Planico, na meji Frama in Kopivnika. S postavitvijo preše pridobi to nekdaj bolj vinogradniško območje na slikovitosti in razpoznavnosti. Pridobi tudi panoramska cesta na Planico in s tem širše območje. Spomnimo, da včasih hodimo k sosedom Avstrijcem gledati podobne reči (seveda ne zastonj), ob tem pa pozabljam, da imamo sorodne zanimivosti tudi tako rekoč pred domačim pragom, le na ogled jih je treba dati (kot v tem primeru, ko sem z veseljem fotografsko dokumentiral postavljanje preše). To nam lahko daje samozavest ob občutku vrednosti svojega.

Na pogled majhen objekt je zahteval ogromno dela - največ prostovoljnega, vendar s strokovnim pristopom. Pri materialu in nekaterih delih je stala ob strani Občina Rače-Fram. S prostovoljnim delom in darovi je do sedaj sodelovalo 40 občanov iz devetih vasi v občini Rače-Fram. Ker brez teh ljudi objekta ne bi bilo, je prav, da javno povemo, kdo se je trudil za to sedaj javno dobro. Pobudnik postavitve preše je Jakob Lunežnik iz Frama. Projekt je strokovno pripravil Ivo Bojc iz Frama. Zemljišče so darovali družina Žirovnik iz Frama ter Marija in Jerica Auda iz Kopivnika. Da je bil projekt dokončan, je bilo potrebnega mnogo prostovoljnega dela, ki smo ga izvedli Jakob Lunežnik, Ivo Bojc, Franc Mastnak, Anton Šmelc, Dario Bratož iz Frama, Igor in Leon Golavšek, Branko in Mirko Repnik, Rok Čurič in Albin Knez iz Kopivnika, Stanko, Tadej in Jože Lunežnik iz Lokmirc, Edo Tomše iz Loke, Jernej Šlamberger in Jože Vešner iz Planice ter Tone in Jaro Žuraj iz Rač, Milan Baumhagl iz Črešnjevega vrha, Ivo Zajc iz Morja ter Vinko Križan iz Šestdob.

Les so darovali Bernard in Stanko Kerle ter Jani Pšeid s Planice, Marta in Anžek Hojnik, Stanko Štern, Janez Lešnik, Stanko Lunežnik in Pavli Ogrizek iz Lokmirc, Jože Potočnik iz Loke, Ivo Škerget, Albin Knez in Igor Golavšek iz Kopivnika ter Jakob Lunežnik iz Frama.

Za jedačo in pijačo so skrbeli Jelka Bojc, Jakob Lunežnik, Jera Auda, Danica Žerjav, Ivanka Piskač in Stanko Lunežnik.

Ta zanimivi objekt naj služi tudi kot sporočilo, da imamo pri hiši mogoče marsikaj takega, kar ima drugačno vrednost, kot morda mislimo.

Levo: Začetki postavitve preše - Stanko Lunežnik, župan Branko Ledinek, pobudnik postavitve preše Jakob Lunežnik in projektant Ivo Bojc
Na sredini: Druženje krajanov med postavitvijo • Desno: Postavljanje krnice

Foto: Stanko Hojnik

Levo: Vstavljanje prešpana • Na sredini: Vstavljanje vretena (vse dosedanje foto: avtor prispevka) • Desno: Naša preša pod streho

Na svidenje do prihodnjic, ko bomo že lahko v besedi in sliki poročali o otvoritvi tega pomembnega objekta naše kulturne dediščine.

Tone ŽURAJ

SPOZNAVAMO DELO DRUŠTEV

DBV TO TE RAČE

Znova med najboljšimi

Društvo borilnih veščin TO TE Rače je v sezoni 2014 ponovno osvojilo sam vrh tradicionalnega shotokan karateja. Tekmovalno sezono smo začeli z najmlajšimi in sicer meseca marca, na mednarodnem turnirju v Bohinju. Ekipa treh tekmovalcev je osvojila kar dve kolajni - Julija Venko je med mlajšimi deklicami osvojila zlato v kategoriji kihon kumite, Mihaela Jerinič pa je v isti kategoriji osvojila bron. Tine Avšič je končal na 4. mestu v kategoriji kate posamično.

Sledilo je tradicionalno tekmovanje v Tolminu (mednarodni turnir z več kot 300 tekmovalci). Naše društvo je predstavljalo 11 tekmovalcev. Skupaj so si priborili 21 kolajn (11 zlatih, 5 srebrnih ter 5 bronastih). V skupni razvrstitvi je tako DBV TO TE Rače osvojil 2. mesto in sicer za reprezentanco ETKF Češka (nastopala je s 45 člani) ter pred reprezentanco BIH (njihova zasedba je bila kar 60-članska). Naši najuspešnejši tekmovalci z dvema zlatima kolajnama (kata in borba) so bili: Bor Purnat med mladinci, Rok Šlamberger med kadeti ter Julija Venko med mlajšimi deklicami. Zmagovalci posameznih kategorij so bili še: Mihaela Jerinič, Tine Avšič, Teo Polšak, Teja Sagadin in Urban Muršič.

Z desne: Tine Avšič, Julija Venko ter Mihaela Jerinič

Dvakrat zlato za Bora Purnata

V mesecu maju 2014 smo ponovno izvedli tradicionalne priprave na državno prvenstvo, ki so potekale na RTC Jakec-Trije Kralji. Priprave so bile tridnevne in intenzivne, saj so skupno zajemale 30 ur treninga. Poleg tehnično-kondicijskega dela smo izvedli še test normativov posameznika glede na predhodne rezultate, treninge borb s posameznikom ter tekmovanje v vseh kategorijah. Podelili smo kar 18 pokalov za posamezne kategorije.

Trening borb

Priznanja za najboljše (na okenski polici)

Sledilo je državno prvenstvo v SZTK karateju, ki je potekalo v Dobrovi pri Ljubljani (25. maja). Našo ekipo je zastopalo 16 tekmovalcev, od tega 6 debitantov. Skupno smo osvojili kar 25 kolajn in 2. mesto med klubi v Sloveniji. Ponovno imamo pet državnih prvakov. To so: Tine Avšič (med mlajšimi dečki je osvojil zmago v treh disciplinah - v katah posamično, jiyu kumiteju ter katah ekipno), Julija Venko (med starejšimi deklicami je zmagala v katah, osvojila bron v borbah ter zlato v katah ekipno), Bor Purnat (med mladinci je zmagal v Ko Go kumiteju ter osvojil bron v katah), Benjamin Žgank (med člani je zmagal v karate biatlonu / fuko go - borba in kata ter osvojil bron v borbah posamično), Vesna Bezgovšek (med članicami je znova postala prvakinja v borbah).

Viceprvaki so postali: Nik Bržan med mlajšimi dečki v katah (osvojil je še bron - tako v borbah kot katah ekipno), Urban Muršič v katah med najmlajšimi (oktil se je še z bronom v katah ekipno) ter debitantka Teja Sagadin v kihon kumiteju med članicami. Bron so osvojili še Mihaela Jerinič (zlato še v katah ekipno), debitant Sergej Sheremeta v kihon kumiteju med starejšimi dečki, Avgust Brezovnik v borbah med člani, Sara Selinšek v kihon kumiteju med članicami ter Aljoša Blažević v katah med člani.

Ekipo TO TE Rače na državnem prvenstvu

Naši najmlajši in najuspešnejši

V drugem delu sezone smo se posvečali posameznikom ter premoščali težke razmere v društvu, saj se je vodstvo bojevalo s hudo boleznijo. Naš cilj je bil obdržati visoko raven tradicionalnega karateja ter razvijati smeri tradicionalnega karateja vnaprej. V mesecu decembru smo izpeljali izpite za pasove. Svoje znanje je predstavilo kar 15 karateistk. Najuspešnejša je bila Julija Venko, ki je postala nosilec stopnje 1. kyu (rjavi pas) in bo v prihodnje kandidatka za mojstrski naziv DAN.

Sledila je zaključna prireditve društva, na kateri smo podeli priznanja najuspešnejšim v sezoni ter vsem tistim, ki so skupaj z nami vztrajno pomagali in pripomogli k uspehom. Najboljši so prejeli zlata priznanja, ostali pa srebrna ali bronasta. Naziv najboljše športnice v sezoni je osvojila Julija Venko, najboljši športnik pa je postal Tine Avšič. V članskih vrstah sta bila najuspešnejša Vesna Bezgovšek in Bor Purnat.

Sezona 2015 je v teku. Cilji so definirani po klubskem koledarju, ki je objavljen na naši Facebook strani dbv – tote ter naši internetni strani www.dbv-tote.com.

Do naslednjega javljanja vsem športni pozdrav: OSS!

Aljoša LIPAVC

OBČINSKI ODBOR RDEČEGA KRIŽA RAČE

Stolpec solidarnosti

Naporno leto 2014 je za nami, na vrata je potrkala pomlad. Ko se oziramo na naše opravljeno delo, lahko z zadovoljstvom rečemo, da smo mnogim pomagali preživeti težavno, kruto leto. Z veliko truda smo pridobivali sredstva za nemoteno oskrbo s prehranskimi paketi, pomagali plačevati položnice in omogočili letovanje nekaj otrokom. Z vsem spoštovanjem se zavedamo, da svojega humanitarnega dela ne bi zmogli brez podpore in dotacije občine. Iskreno se zahvaljujemo tudi Krajevni skupnosti Rače in stranki DeSUS za finančno pomoč.

Posebno veliko zahvalo izrekamo vsem občanom, ki ste kupili naše novoletne koledarje in s tem prav tako izkazali dober namen in prispevali del lastnih sredstev za olajšanje stisk drugih. Zahvaljujemo se vam tudi za vsak cent, ki ga vržete v našo nabiralno gobico v trgovini Tuš.

Izredno pozitivno nas je presenetila naša občanka Helena Šali iz podjetja Heringrad, ki nam je pred zaključkom leta 2014 sama ponudila donacijo. Želela je pomagati ljudem v stiski in je donirana sredstva zaupala v našo presojo, da bi jih razdelili z občutkom in kar najpravičnejše. Z njeno vednostjo smo pomagali bolnemu dečku, plačali položnice socialno ogroženima družinama in kupili živila za prehranske pakete. Imenovani donatorki se iskreno zahvaljujemo za njeno solidarnost in zaupanje v naše delo, obenem pa tako njej kot tudi vsem ostalim želimo veliko dobrega.

*Olga BOROVIK,
predsednica*

KUD Sp. in Zg. Gorica

Praznika za dušo in oči

• Božično - novoletni koncert 2014

Praznično obarvan veseli december je že nekaj časa za nami, a spomini nanj so ostali. Mnogo občanov se je, kot vsako leto, tudi lani odzvalo na povabilo in si vzelo čas za naše vsakoletno druženje, ki je potekalo 26. decembra 2014.

Izjemen programski nabor je zajemal najlepše tradicionalne božično-novoletne napeve, zimzelene melodije, ljudske priredbe in plesno točko. Skozi celoten program nas je popeljala Špela Vaupotič; med nastopi posameznih nastopajočih je prebirala lepe življenjske misli in s tem poskrbela za dodatno srčnost prireditve. Za spodbudne pozdravne besede se je zahvalila predsedniku KUD Sp. in Zg. Gorica, Leopoldu Vaupotiču.

Božično-novoletno vzdušje je s svojo prvo pesmijo na našem tradicionalnem, tokrat že 16. novoletnem koncertu, v praznično okrašeni dvorani gasilskega doma Sp. Gorica spet pričarala vokalna skupina Fantje na vasi, katere umetniški vodja je Tone Žuraj.

Prvič na božičnem koncertu se je predstavil ansambel Strun - Miha Bedrač, Žiga Glažar, Urban Lenart Vokal in Tomaž Matjašič dokazujejo, da jih družijo veselje do narodno-zabavne glasbe in petja. Člani MePZ Obrtnik iz Slov. Bistrice in Polskave, ki jih vodi Nevenka Gril - Hameršak, so vselej dobrodošli glasbeni gostje. Veseli smo bili, da se je na naše povabilo odzval tudi najmlajši član med vsemi nastopajočimi; gre za Jakoba Korena, ki šteje šele 6 let. Fantič prihaja iz Morja pri Framu, zapel je dve pesmi, na klavirski harmoniki pa ga je spremljala njegova mentorica, Katja Lovrenčič.

Vokalno skupino Virtus KUD dr. Pavel Turner iz Frama vodi Dora Ožvald, pevke pa so nas navdušile. Z veseljem in zanimanjem smo prisluhnili tudi *Agati, Mihi in Martini Gojkošek*; družji jih ljubezen do glasbe, ki iz njihovih grl pogosto zazveni tudi, kadar se srečajo ob družinskem ognjišču.

Naši stari znanci *Vujeci s prijatelji* iz sosednje vasi skorajda ne smejo manjkati (in res niso), enako veseli pa smo bili tudi članov in članic *MePZ dr. Pavel Turner Fram* (zbor vodi Dora Ožvald). Da je bilo lepo tako ušesom kot očem, je poskrbel plesni par; *Ana Gerečnik* in *Boštjan Lemež* sta se graciozno ter uigrano zavrtela v živahnih plesnih ritmih.

Mladi Mitreji so fantje v starosti od 13 do 16 let, igrati pa so pričeli sredi leta 2014. *Urbana Erkerja* iz Cirkovc, *Aljaža Galuna* iz Lovrenca na Dravskem polju in *Jana*

Zvera iz Dornave družji veselje do narodno-zabavne glasbe, zato se pridno učijo igranja instrumentov in verjamemo, da je pred njimi še veliko nastopov ter aplavzov. Vokalna skupina *Fantje sv. Ane* iz Frama, ki jo vodi Katja Lovrenčič, je v našem prostoru prisotna že vrsto let in upamo, da bo tako ostalo še dolgo. Na našem odru pa sta se prvič predstavila *Irena Turičnik* in *Miran Rižnar*; duet je nastal z namenom predstavitve pesmarice z naslovom *Lumparska-Ferdinanda*. Domačini smo seveda ponosni na sedaj razširjeni mešani pevski zbor *KUD Sp. in Zg. Gorica*, ki ga vodi zelo angažirana Katja Lovrenčič.

Ste že slišali za ansambel *Gas*? Še lani je bila zasedba znana pod imenom Ansambel bratov Požgan. Brata Požgan sta pri nas nastopala že od leta 2009, sedaj pa imata svoj ansambel. *Ljudske pevke Šentjanževke* prihajajo iz fare Šentjanž na Dravskem polju oziroma iz Starš in okolice, pod vodstvom Lizike Firbas pa ohranjajo predvsem že skoraj pozabljene ljudske napeve. Tudi *Matica Peršuha*, *Reneja Soršaka* in *Gašperja Peršuha*, ki so stari med 11 in 13 let in so zelo dobri prijatelji, med drugim povezuje tudi strast do glasbe. Kvartet prijateljev - *Goran, Matej, Peter* in *Stane* iz Šikol (naj mi bo oproščeno, da izjemoma ne navajam njihovih priimkov) - so sicer tekom let samski stan, ki so mu bili zvesti v času, ko so se podali na pot prijateljstva, zamenjali za odgovornost, ki pritiče možem in očetom, a glasba je ostala tisto področje, ki jim omogoča, da še naprej združujejo prijetno s koristnim. Božični koncert se je zaključil z vsem dobro znano, blagozvočno in doživeto 'Sveto nočjo', ko so se zadnjim nastopajočim, članom *moškega pevskega zbora Hajdoše*, v skupni izvedbi pridružili vsi poslušalci v dvorani.

Koncert je bil hkrati lepa priložnost, da je župan Branko Ledinek tudi tokrat vsem navzočim zaželel vesele novoletne praznike ter se nam zahvalil za lep večer, zgleden obisk in prijetno druženje. Poudaril je pomen prizadevanj tistih, ki tudi v teh ne najbolj prijaznih časih, kljub težavam navkljub, omogočamo ter delimo veselje in življenjsko radost. Hvaležni smo mu, kakor tudi vsem njegovim sodelavcem, da z veseljem podpre vsak naš projekt in nam je v pomoč skozi vse leto.

Po končanem koncertu smo člani Kulturno-umetniškega društva Spodnja in Zgornja Gorica vse obiskovalce povabili na skromen prigrizek, na pokušino sladkih dobrot naših gospodinj. Skupaj smo preživeli zares lep večer!

• Pustovanje 2015

V gasilskem domu v Sp. Gorici je bilo zadnje dni pred pustom zelo živahno, saj smo pospešeno šivali in kreativno izdelovali pustni lik - masko 'Martin Krpan tovariš sol'.

Priprave v zvezi s tem projektom je začel naš idejni vodja Jožef Gojkošek že v mesecu decembru, da nam je uspelo realizirati zamisel, pa smo združili moči kulturniki in gasilci.

Pustno rajanje se je za nas začelo v soboto, 14. februarja 2015, na pustni povorki v Hotinji vasi, kjer smo zasedli 1. mesto.

Dan kasneje smo (tretjič po vrsti) sodelovali na 55. največji mednarodni povorki v Ptuj in s ponosom zastopali občino Rače-Fram. Ptujška povorka je letos privabila ogromno ljudi; zbralo se je kar okoli 55.000 radovednežev.

Dogajanje se je nadaljevalo v torek, ko smo bili prisotni na pustni povorki v Cirkovcah, kjer smo zasedli 2.mesto.

S predstavitevijo na povorkah smo z našo pustno skupino hoteli opozoriti na aktualno domačo problematiko - visoko in še naprej grozečo brezposelnost. Zato smo se spomnili na Levstikovega Martina Krpana, ki si je znal poiskati delo. Glede na to, da je to neprijavljen dohodek, pa bodo imeli delo tudi inšpektorji. Z našo idejo bomo tako dvojno prispevali k zmanjševanju brezposelnosti.

Podobnih idej imamo seveda še več, vendar pa danes ni nič zastoj.

Nada ČELOFIGA,
tajnica KUD Sp. in Zg. Gorica

PROSTOVOLJNO GASILSKO DRUŠTVO RAČE

Novi pridobitvi gasilcev iz Rač

September 2014 je bil pomemben mesec za nas, gasilce, saj smo tedaj prevzeli novi vozili GVM-1 (Ford Transit Custom) in vozilo PV-1 (Land Rover Discovery 3). Vozilo z oznako GVM-1 je namenjeno za prevoz moštva in je zamenjalo 18 let starega Vokswagna Transporter, vozilo z oznako PV-1 pa je prvenstveno namenjeno za delo prvih posredovalcev (enote za zaščito, reševanje in pomoč PGD Rače), za kar je tudi ustrezno opremljeno (ima vso potrebno zdravstveno opremo za posredovanje pri srčnih zastojih). V vozilu se nahaja avtomatski eksterni defibrilator AED ter reševalni nahrbtnik z vso potrebno opremo; po naših podatkih gre za prvo vozilo v državi, ki je bilo nabavljeno z namenom in za potrebe reševanja ljudi ob srčnih zastojih.

Vozilo z oznako GVM-1 za prevoz moštva

Vozilo z oznako PV-1 za reševanje ljudi ob srčnih zastojih

Cena obeh vozil z vso pripadajočo opremo je znašala 50.000 evrov. Večino teh sredstev (kar 65 %) je zagotovilo društvo iz svojih lastnih dejavnosti, ostalih 35 % pa z nabirko med krajan in z donatorji. Ob tem bi se radi vsem iskreno zahvalili, obenem pa vas že sedaj vabimo na slavnostno predajo vozil, ki bo 8. avgusta letos, ko se vam bomo zahvalili še bolj neposredno.

Ob tej priložnosti bi občanom radi sporočili še nekaj osnovnih informacij, ki se navezujejo na naše posredovanje ob srčnih zastojih, saj se glede tega pojavlja kar nekaj vprašanj.

Naše društvo je v letu 2015 podpisalo dogovor o sodelovanju na tem področju z Zdravstvenim domom dr. Adolfa Drolca Maribor, ki preko reševalne službe Maribor vodi naša strokovna usposabljanja. Trenutno imamo v društvu strokovno usposobljenih 22 naših članov, ki delujejo kot prvi posredovalci. Za ljudi, ki potrebujejo tovrstno pomoč, ostaja aktualna telefonska številka **112**.

Marko SOVDAT,
predsednik PGD Rače

DRUŠTVO UPOKOJENCEV RAČE

Obeležili smo osebni in državni praznik

• 90 let Štefke Colnarič

7. decembra 2014 je dočakala svoj 90. rojstni dan Štefka Colnarič, ki je zvesta našemu društvu že od leta 1976. Članici našega društva (Cvetka Dvoršak in Irma Kmetič) sva obiskali slavljenko in v prijetnem pogovoru povzeli nekaj življenjskih izkušenj.

Štefka je otroška leta preživela v Podovi, kjer je obiskovala tudi osnovno šolo. V družini je bilo šest otrok, od tega štirje bratje in sestre. Prostega časa za igranje je bilo bolj malo, saj je bilo potrebno pomagati mami na srednje velikem posestvu. Kljub veliki želji postati šivilja je Štefka ostala doma in brez poklica.

*Od leve: Marta Falež - hči slavljenke, Štefka Colnarič,
Cvetka Dvoršak - poverjenica*

Po poroki je še nekaj časa (skupaj z možem in hčerko Marto) živela v Podovi, v svoji rojstni hiši. Ko pa je mož podedoval posestvo, so se preselili na Ješenco, kjer kot vdova prebiva že dolgih 40 let. Določen čas je službovala v Agrokombinatu in zadrugi v Račah, ko pa je hči odšla

na študij v Maribor, se je redno zaposlila. Zaradi bolezni je bila kasneje invalidsko upokojena. Takrat je veliko časa preživela z vnukoma, ki jima je nudila vse, kar dobra babica zmore. Sedaj jesen življenja uživa v družbi štirih pravnukov in dveh pravnukinj, saj z njihovimi obiski v hišo prihaja pomlad in neugnana mladost. Štefka živi skupaj s hčerko Marto Falež, ki ji nudi vso ljubezen in podporo ter lepo poskrbi zanjo.

Štefka je prepričana, da so ji skromnost, veselje do narave in prizadevanje, da se z vsem, kar ji življenje prinese na pot, tudi spoprime, pomagali, da je doživela leta, ki so krepko nad povprečjem in se marsikomu zdijo precej nedosegljiva. Zato ji ob tem njenem jubileju želimo, da bi ji bilo dano še naprej uživati v kratkih sprehodih in urejanju rož okoli hiše. Prav tako želimo, da bi nam njene oči še dolgo namenjale prijazne poglede in bi se gubice okrog ust še dolgo oblikovale v simpatičen nasmešek.

• Slovenski kulturni praznik

Ob slovenskem kulturnem prazniku smo 7. februarja 2015 v našem domu upokojencev pripravili kulturno prireditev za vse člane in članice našega društva. V kulturnem programu so sodelovali: recitatorke Marjana Granda, Jelka Petrovič in Marta Salaj, osnovnošolka Alja Finžgar ter Maja in David Podbojec, ki sta ob glasbeni spremljavi Marjana Podbojca tudi zapela.

V pozdravnem govoru sem med drugim poudarila, kako pomembno je, da se skupaj dostojno spomnimo veličine in pomena dela Franceta Prešerna za Slovence, slovenstvo pa začutimo kot željo, temelječo na prepričanju, da je ta praznik v resnici praznik vseh nas, živčih v tem geografskem raju na Zemlji, ki se mu reče Slovenija. S tem domovinskim čutom izrekamo tudi voljo, da ohranjamo in razvijamo kulturno pot.

*Obiskovalci
prireditve*

*Uprizoritev Povodnega moža
(od leve: Jelka Petrovič,
Marjana Granda in Marta Salaj)*

Alja Finžgar (recitacija pesmi 'Luna sije')

Še kako resnična je misel: »Brez smeha je življenje pusto, brez poguma pa je življenje strašljivo.« Zato prijazno povabljeni v naše vrste!

Irma KMETIČ,
predsednica DU Rače

DRUŠTVO KRAJANOV KOPIVNIK

20 let našega društva

Letos v Kopivniku praznujemo 20 let delovanja našega društva.

Veseli me, da lahko delim zadovoljstvo in ponos ob tem jubileju, se vsem zahvalim za prizadevno sodelovanje pri društvenih aktivnostih in zlasti članom ob tem iskreno čestitam.

Življenje je kot knjiga, v kateri obračamo liste in vanjo zapisujemo dogodke. Čas je sestavljen iz trenutkov; pretekli trenutki predstavljajo zgodovino, ta trenutek sedanjost, prihajajoči trenutki pa prihodnost. Prav je, da se kdaj na tej poti ustavimo, pogledamo naokrog, se ozremo v preteklost in ocenimo prehojeno pot ter pripravimo nove načrte za prihodnost.

Ljudje ustanavljamo društva; nekatera med njimi delujejo in se razvijajo, druga nazadujejo ali pa ugašajo. Ponosni smo, da naše mlado društvo deluje in se lepo razvija že dve desetletji.

S cilji druženja krajanov, vzdrževanja doma krajanov Kopivnik in tudi po vzoru nastajajočih podobnih društev v bližnji okolici je bilo v Kopivniku 14. 12. 1994 ustanovljeno (in potem registrirano pri UE Maribor) Društvo krajanov Kopivnik in sicer kot prostovoljna in neprofitna organizacija.

Namen ustanovitve in delovanja društva je družabno povezovanje krajanov Kopivnika, organiziranje športnih,

družbenih, kulturnih in drugih prireditev v kraju, vzdrževanje doma krajanov Kopivnik, urejanje vasi Kopivnik, turistična promocija kraja in vse drugo, kar je v skladu s statutom društva in za kar člani pokažejo zanimanje.

*Nekaj iz našega družabnega življenja:
izdelava adventnih venčkov v našem domu krajanov*

Lani so naši krajsani adventni venček izdelali in ga postavili ob stari preši

*Zbrani ob adventnem venčku na 4. adventno nedeljo
(v centru Kopivnika)*

Tako lahko krajsani z medsebojnim druženjem utrjujejo občutek navezanosti na domači kraj, se med seboj povezujejo, v športnih aktivnostih razvijajo tekmovalni duh in skrbijo za zdrav način življenja. Ob številnih prireditvah s kulturno umetniško vsebino ohranjajo narodno izročilo prednikov, ki so se več družili ob vaških lipah v središču vasi. V foto kroniki, ki jo vodimo od ustanovitve in nam jo skrbno ureja Slavko Osebek, ohranjamo podatke o delu društva in dogajanja v kraju na fotografijah.

V povezovanju različnih generacij za skupne plemenite cilje lahko mladi in starejši pridobijo smisel za lepe medčloveške odnose.

Upravni in nadzorni odbor (z mandatno dobo dveh let) se redno sestajata vsak mesec. Enkrat letno izvedemo občni zbor. Društvo ima danes v domu krajanov dobre pogoje za svoje delo.

Vsako leto organiziramo enodnevni izlet po Sloveniji in tako spoznavamo njene lepote, znamenitosti, posebnosti. Udeležba članov na izletu je tolikšna, da vedno napolnimo avtobus.

V domu krajanov smo izvedli tudi že mnoga koristna predavanja in okrogle mize.

Število članov nenehno narašča, letos nas je že 142. Veseli me, da so v društvo včlanjeni skoraj vsi krajan, tako starejši kot mladi.

Športno življenje v Kopivniku se večinoma odvija na novem nogometnem igrišču v naši vasi, ki so ga uredili mladi s prostovoljnim delom in s pomočjo naše občine. Združevanje mladih pa poteka v njihovem na novo nastalem Športno rekreacijskem društvu Kopivnik. Večina krajanov je včlanjenih v obe društvi. Smo prva in edina vas framskega Pohorja z dvema društvoma.

Lani smo naše društvo predstavili tudi na svetovnem spletu (vabljeni na ogled spletne strani www.kopivnik.si).

V času nastajanja tega prispevka (februarja 2015) se pripravljamo na izvedbo 20. rednega občnega zbora, ki bo potekal marca in sicer (zaradi okrogle obletnice in posledično zelene bolj svečane izvedbe) v gasilskem domu Fram.

V zaključni fazi je priprava knjige Kopivnik, kar prav tako sodi v sklop slovesnih dogajanj ob 20-letnici delovanja našega društva krajanov. Izid publikacije, ki bo že tretja po vrsti, je načrtovan letos pomladi. V prvi bilten smo zajeli zgodovino našega kraja Kopivnik, iz brošure, ki je sledila, pa je mogoče izvedeti nekaj o etnologiji in o delovanju društva prvih 10 let. Tako ohranjamo spomine, pomembna dejstva in zanimivosti za prihodnje rodove ter korak za korakom postajamo delček zgodovine. V tretji publikaciji, ki bo dejansko knjiga z obsegom 100 strani, pa predstavljamo delo društva v zadnjem desetletju, zbrali pa smo tudi nekaj lokalnih aktualnosti našega majhnega, a nam nadvse dragega kraja, kjer smo doma.

Kot ustanovni član našega društva krajanov, dolgoletni tajnik društva in sedanji (četrti) predsednik sem vedno zelo rad delal v društvu in se tega veselim tudi v bodoče.

Lepo se zahvaljujem vsem članom, ki ste svojim delom v prostem času pripomogli k razvoju društva.

Posebno zahvalo izrekam tudi Občini Rače - Fram, županu Branku Ledineku ter Krajevni skupnosti Fram za finančno in drugo pomoč pri delu in razvoju našega društva.

Stanko HOJNIK,
predsednik Društva krajanov Kopivnik

*Največja napaka,
ki jo v življenju lahko narediš, je ta,
da se ves čas bojiš, da jo boš naredil.*

ČEBELARSKO DRUŠTVO RAČE

O nas in naših prijateljicah - čebelah

• Društvene aktivnosti

9. januarja 2015 se nas je 20 od skupno 24 članov Čebelarkega društva Rače zbralo na rednem letnem občnem zboru, kjer smo se seznanili z delovanjem društva v letu 2014, potrdili plan dela in finančni plan za leto 2015 ter izvolili delegate, ki bodo zastopali interese naših članov v Čebelarski zvezi društev Maribor in v Čebelarski zvezi Slovenije. Občni zbor smo prvič v zgodovini društva pričeli s predvajanjem čebelarske himne. Občnemu zboru so prisostvovali predsednik Čebelarske zveze društev Maribor in predstavniki sosednjih čebelarskih društev iz Hoč, Slivnice in Slovenske Bistrice.

*Utrinek z občnega zbora
Foto: Anton Ferlič*

• Čebelarjenje: poezija kmetijstva ali boj z mlini na veter?

Leto 2014 je bilo najslabše, kar jih pomnijo naši čebelarji, čeprav imamo v naših vrstah člane, ki čebelarijo že več kot 40 let. Slovenski čebelarji smo lani pridelali samo petino običajnega letnega pridelka medu, pri čemer čebelarji v našem društvu nismo bili nobena izjema. Kar po vrsti so odpovedovale vse čebelje paše, najprej je deževno in hladno vreme uničilo spomladansko cvetlično pašo, enako se je zgodilo na oljni ogrščici in akaciji, smreka in hoja nista medili. Ajda je sicer medila, ampak kaj, ko je je na naših poljih sorazmerno malo. Kot da izpadle čebelje paše še niso bile dovolj, se je na domači kostanj naselila kostanjeva šiškarica, ki velja za enega večjih uničevalcev kostanjevih dreves in v Sloveniji nima naravnega sovražnika. Čebelarska zveza Slovenije si je intenzivno prizadevala, da bi država dovolila uvoz, vnos in naselitev parazitoida in z njim omogočila biotično zatiranje kostanjeve šiškarice. 18. 2. 2015 je uspelo, saj je Uprava za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin izdala dovoljenje za vnos parazitoida za zatiranje kostanjeve šiškarice, ki se jo bo aprila naselilo na 6 lokacijah po Sloveniji.

V poletnih mesecih leta 2014 se je v čebelarskih krogih in po vseh medijih silovito razširila vest, da se je v Sloveniji pojavil azijski sršen; k sreči uradno potrjene prisotnosti pri nas še ni (je pa uradno potrjena že v Franciji

in Italiji, kjer beležijo že tudi prve smrtno primere med ljudmi).

Od septembra 2014 naprej opazujemo dogajanje na italijanskem škornju in na Siciliji, kjer se je pojavil za čebelarje družine nov smrtni sovražnik in sicer mali panjski hrošč, ki uniči celotno čebeljo družino in se zelo hitro širi med čebelnjaki. V Italiji ga zatirajo tako, da sežgejo vse čebelarje panje, vključno s čebeljimi družinami in satjem. Kaj takšen ukrep pomeni za slovenskega čebelarja, je lahko vsakemu jasno.

K sreči čebelarji ČD Rače na svojem pašnem območju, kjer so obsežne kmetijske površine, ki se tudi intenzivno obdelujejo, v letu 2014 nismo imeli nobenega evidentiranega pomora čebel zaradi pesticidov. Razmeroma nizke temperature in deževno vreme skozi vse leto sta bila ključna za razvoj zajedavca varoje, ki je v jesenskem času zdesetkal število čebeljih družin, v začetku januarja 2015 pa so nekateri čebelarji že poročali o izgubi vseh čebeljih družin. Škoda, ki nastaja z izgubo vsake čebelje družine, je praktično nemerljiva, sploh ob zavedanju dejstva, da je vsaka tretja žlica hrane odvisna od opravevanja, ki ga opravijo žuželke. Čebelarji spremljamo samo kranjsko čebelo - slovensko avtohtono čebelo, ki je ena izmed opravevalk. Kaj se v naravi dogaja z drugimi opravevalci, kot so čmrli in čebele samotarke, ne ve nihče, ker jih nihče ne spremlja. Po vsej verjetnosti pa nosijo podobno usodo kot medonosna čebela.

• Še nekaj besed o čebelarstvu na našem območju v preteklosti

Začetki neformalne povezanosti čebelarjev na našem območju segajo na konec 19. stoletja, ko je v osnovni šoli v Račah deloval nadučitelj, pobudnik in ustanovitelj Požarne brambe v Račah, Ivan Paulšek (1850-1926), ki je deloval ne samo v prosveti, ampak tudi na gospodarskem in narodnem področju. Kot beremo ob njegovi smrti v Učiteljskem tovarišu z dne 9. septembra 1926, je z veliko vnemo gojil čebele in razširjal čebelarstvo daleč izven svojega šolskega okoliša. Formalno pa so se čebelarji našega območja povezali leta 1933, ko je Franc Primc iz Podove (ob prisotnosti še 14 čebelarjev) ustanovil podružnico Slovenskega čebelarskega društva Rače-Podova.

Renata MOČNIK

KULTURNO UMETNIŠKO DRUŠTVO RAČE

Pester nabor glasbenih dogajanj našega društva

• KUD Rače nadvse uspešen v letu 2014

Društvo, v katerem aktivno izvajamo osem dejavnosti (*mešani pevski zbor, VS Fantje na vasi, ročnodelski krožek Metuljček, komorni zbor Škrjanček, VS A cappella, ljudski pevci Taščica, gledališka skupina in koncertna dejavnost*), je imelo pestro in bogato leto 2014. Bili smo organizatorji ali sonastopajoči na okoli 130 prireditvah po Sloveniji in tudi v tujini. Prisotni smo na radijskih in TV oddajah ter v tisku. Smo med najodmevnejšimi društvi iz manjših krajev v Sloveniji. Na to dejstvo smo ponosni in nam daje energijo. Vso priznanje gre članstvu (74 oseb), ki z rezultati opravičuje pogoje dela in ostalo podporo, ki nam jo nudi Občina Rače Fram, ki ji gre naša posebna zahvala.

• Pevke vokalne skupine A cappella KUD Rače v Slovenski filharmoniji

V okviru regijskega zborovskega tekmovanja Sozvočenja 2014 s tematskimi programi, ki poteka vsaki dve leti, so naše pevke (po zmagi na regijskem tekmovanju v mariborski Unionski dvorani) lani novembra nastopile na sklepem koncertu v veliki dvorani Slovenske filharmonije v Ljubljani in sicer z drugimi šestimi regijskimi zmagovalci iz Slovenije. Odlično so odpele tri skladbe s tematskim naslovom 'Zvočne sapice našega časa' in sicer: Jadro - Nina Forte, Harmonika vetra - Ambrož Čopi in Veni musica - Tone Žuraj. Dvorana je bila polna in naša dekleta so prejela nedeljen aplavz. Nastopile so Anja Lešič, Petra Crnjac, Dora Ožvald, Katja Heržič, Julija Vedlin, Teja Fuchs in Kristina Nastovska.

Vokalna skupina A cappella v Slovenski filharmoniji v Ljubljani

Tako je bil KUD Rače reprezentančno predstavljen v naši prestolnici.

• 5. abonmajski koncert Grad Rače 2014: glasbena družina Petek z gosti v Beli dvorani

Na zadnjem koncertu našega koncertnega abonmaja v letu 2014, ki je bil 30. novembra 2014, smo poslušali odlične glasbenike družine Petek z gosti. Nastopili so Lavra Petek - klarinet, Viktor Petek - violina, Simon Petek - violina, Milan Maksimović - viola in Ana Kopše - violončelo. Pripravili so pester spored skladb iz svetovne glasbene zakladnice: G. Puccini - Krizanteme za godalni kvartet, S. Barber - Godalni kvartet op. 11 in J. Brahms - Kvintet za klarinet in godalni kvartet op. 115.

5. abonmajski koncert v Beli dvorani

Glasbeniki, ki so vajeni tako domačih kot tujih odrov, so, v veliko zadovoljstvo polne dvorane poslušalcev, skladbe izvedli muzikalno in sugestivno. Posebej smo občudovali izvrstno igro klarinetistke Lavre Petek. Tako smo zaključili abonma 2014 z izvrstnimi glasbeniki in izvedbami.

Na tem koncertu smo po prireditvi vključili dejavnosti, ki izkazujejo še kak drug vidik kulturne dediščine v občini. Tako lahko poslušalci, ki niso iz naših krajev, spoznajo raznolike značilnosti našega lokalnega okolja. Na tem koncertu se je odlično predstavila ekološka kmetija Uranjek - Pri baronu s Planice in zbudila veliko zanimanje.

• 13. novoletni koncert - novoletni »syrinx«: Eva-Nina Kozmus v Beli dvorani gradu Rače

Na letošnjem prvem abonmajskem koncertu koncertnega abonmaja Grad Rače (in obenem 13. novoletnem) sta 3. januarja 2015 nastopili flautistka Eva-Nina Kozmus in pianistka Mateja Hladnik. Predstavili sta se z vrsto skladb, ki ob odlični izvedbi pustijo globok vtis.

S pričujočim koncertom se je začel odvijati letošnji ciklus s prvovrstnimi mednarodno priznanimi domačimi in tujimi solisti ter zasedbami. Renomeju solistke primerno tehtno izbran spored se je odvijal od eteričnega Debussyjevega Syrinx za flauto solo, preko umerjene Sonate J. S. Bacha za flauto in klavir v g-molu, BWV 1020, do pasajnih slapov in kaskad E. Bozze Image za flauto solo. Sledila je Ballade za flauto in klavir F. Martina - iskriava inspiracija za senzibilni vlogi dueta. Po meditativni Fantasie št. 6 G. Ph. Telemanna za flauto solo

je obširna Suita za flauto in klavir op.34 Ch. M. Widorja nekako osredila izpovedno možnost dueta, kjer ne manjka priložnosti za interpretacijo od meditativnosti do bleščeče briljance. Zaključek je izzvenel s P. Taffanella skladbo Grande fantasie sur Mignon - skladbo, ki se v družbi pričujočih del izvaja na zahtevnih svetovnih odrih.

Flautistka Eva-Nina Kozmus je s svojo izjemno igro potrdila med drugim tudi sloves z vseh domačih in mednarodnih tekmovanj, ko je bila povsod prva - po navadi z najvišjimi ocenami žirij. Da pa so dueti zveneli sinhrono v muzikalnih zahtevah, gre zasluga pianistki Mateji Hladnik, saj se je vedno vedelo, 'kdo je kdo' na relaciji solo - spremljava, kar, žal, na koncertih slišimo prereditko. Takšen pristop vseskozi ohranja rdečo nit dinamike in energijo zvočnega toka. Za dodatek še Fantazija na temo iz Jevgenija Onjegina P. I. Čajkovskega. Novoletni 'syrinx' v polni dvorani ostaja v spominu.

Po koncertu se je izbrano predstavila turistična kmetija Štern - Pri Kovačniku s Planice in pripomogla k prijetnemu druženju ter zanimivosti prireditve.

Eva-Nina Kozmus in Mateja Hladnik v Beli dvorani

• Fantje na vasi v češki prestolnici: naši pevci peli predsednikoma Republike Slovenije, Borutu Pahorju in Češke republike, Milošu Zemanu (na Hradčanih)

Naslednje vrstice so spomin na priložnost, ki se zlepa ne ponudi. Naši Fantje na vasi so namreč dobili povabilo protokola Mestne občine Maribor, da s kulturnim sporedom popestrijo srečanje med predsednikoma naše države in Češke republike, ki se je dogodilo ob konferenci predsednikov Višegrajske skupine držav, kamor sodi tudi Slovenija.

Predsednika Borut Pahor in Miloš Zeman sta izkoristila konferenco tudi za dvostransko srečanje, ki se je zaključilo ob slovesnosti, ko sta na češka tla simbolno posadila potomko Stare trte z Lenta v Mariboru. Na slovesnosti je bil prisoten tudi mariborski župan, dr. Andrej Fištravec, ki je Zemanu ob Zdravici izročil stekleničko vina Stare trte. Dogodek se je odvijal ob južnem obzidju gradu Hradčani, kjer sta sadiki stare trte, nad njima pa bronast kip glave našega največjega arhitekta Jožeta Plečnika, ki ga imajo za svojega tudi Čehi, saj je med drugim v Pragi prenovil tudi grad Hradčane - od tod tudi pomanjšana kopija obeliska pred mariborskim gradom.

Fantje na vasi so ob kratki in prijetni slovesnosti zapeli napitnici, in sicer slovensko 'Bratci veseli' in češko 'Pí synáčku pomalecku'. Za tem se je dogodek nadaljeval na ploščadi, od koder se vidi celotna Praga. Tam smo v družbi osebja našega in češkega veleposlaništva ter drugih gostov ob odlični kapljici slovenskih vinogradnikov in češke kuhinje prepevali slovenske pesmi, kmalu pa se je krog vesele družbe okoli nas povečal.

Za naše počutje v Pragi je vestno skrbela prikupna predstavica našega veleposlaništva v Pragi, Petra Sedlakova. To je bila odlična predstavitev našega KUD in tudi Občine Rače - Fram.

Župan MOM dr. Andrej Fištravec ter predsednika Republike Slovenije in Češke republike, Borut Pahor in Miloš Zeman, v ozadju VS Fantje na vasi; Praga, 25. 2. 2015

VS Fantje na vasi v Pragi

• **Eva Mustafa: Prešernova nagrajenka Prve gimnazije Maribor**

Naša članica KUD Rače Eva Mustafa, ki nam že leta dokumentira kulturne prireditve, je letos na Prvi gimnaziji v Mariboru (in tudi že lani) dobila Prešernovo nagrado za fotografijo, z naslednjo utemeljitvijo: »*Evine fotografije ponovno navdušujejo s preprostostjo motiva, natančnostjo opazovanja, sposobnostjo ujeti prav tisti trenutek, ki si ga želimo zapomniti za zmeraj. Iskren in neposreden odnos do narave, živali in različnih detajlov so tiste odlike, ki označujejo Evine fotografije.*«

Eva Mustafa - utrinek s podelitve Prešernovih nagrad Prve gimnazije Maribor; v Unionski dvorani

Evi iskreno čestitamo!

• **2. abonmajski koncert KUD Rače 2015: Iskrive interpretacije Daniele Vega in Hsu-Chen Su**

V nedeljo, 15. februarja 2015, sta v Beli dvorani gradu Rače sopranistka Daniela Vega in pianistka Hsu-Chen Su izvedli dela F. Schuberta, H. Wolfa, F. Poulenca, M. de Falle ter W. Henriquea.

Vokalni recitali so gotovo najbolj senzibilna oblika koncertov (človeški glas je nenadkriljiv), ki pa lahko tudi najboljšim interpretom skrivajo pasti v obliki sporedov z različnimi glasovnimi zahtevami - še posebej, če je želja časovno, stilno in vsebinsko kontrastirati. Za uspešnostjo takšnih predstavitev mora seveda stati talent, trda šola in tudi pogum. V tem pogledu uspešne in odlične mere smo se naužili na navedenem koncertu.

Tehtno in raznoliko sestavljen spored se je vil od Schubertovih dognanih stvaritev, kot so Sehnsucht, Romanze, Der Einsame, Der Flug der Zeit, Bei dir allein preko Wolfovih novoromantičnih Gesegnet sei..., Heut' Nacht..., Was soll der Zorn..., Mein Liebster hat... in Ich esse nun... Spored se je nato 'usmeril' proti jugu Evrope k trem Poulencovim Metamorfozam Peine des mouettes, C'est ainsi que tu es in Paganini še bolj na jug k de Fallovim Siet Cancones populares Espanola: El pano moruno, Seguilla murciana, Asturiana, Jota, nana, Cancion in Polo, preskočil ocean k pesmim Brazilca Henriquea Matinta Perera, Tamba Taja in Uirapuru, pa še Canto negro Španca X. Montsalvatgea kot dodatek polni dvorani poslušalcev.

Deležni smo bili iskrivih in nekaterih prav izjemnih interpretacij lirične sopranistke Daniele Vega, ki je znala vse skozi ohranjati napet umetniški lok. V muzikalni osebi mlade pianistke Hsu-Chen Su smo slišali občutljivega muzika od subtilnih spremljav v podrobnosti uigranem tandemu, kot suvereno umetnico v samostojnih odlomkih. Dogodek je popestrilo Vinogradništvo Greif iz Framu z izbranimi vini, kot prispevek k spoštovanju tradicije vinogradništva na tem področju.

Daniela Vega - sopran (Brazilija) in Hsu-Chen Su - klavir (Tajvan)

*Gostujoči sopranistka in pianistka z domačim skladateljem
Vitom Žurajem, letošnjim Prešernovim nagrajencem
Vse foto: Eva Mustafa*

• 10 let uspešnega delovanja VS A cappella

Vokalna skupina A cappella je s slavnostnim koncertom (7. marca 2015 v Kazinski dvorani Slovenskega narodnega gledališča v Mariboru) obeležila 10-letnico svojega delovanja.

Naslovnica brošure, izdane ob prvi okrogli obletnici delovanja VS A cappella

V popolnoma zasedeni dvorani je predstavila prerez svojega dela s tehtnim sporedom slovenske in svetovne glasbene ustvarjalnosti od 15. do 21. stoletja. Koncert je posnel RTV Maribor, ki bo izdelal tudi promocijsko zgoščenko in predvajal posnetke na svojih programih. Vseh sedem pevk je prejelo tudi srebrna Gallusova priznanja. Ob izročitvi priznanj je direktor JSKD Republike Slovenije - izpostave Maribor, Matija Varl, že vnaprej povabil ansambel na državno tekmovanje Naša pesem, ki bo v naslednjem letu.

A cappella v 'elementu'; Kazinska dvorana SNG Maribor

VS A cappella s skladateljem Jožetom Leskovarjem, zborovodjem Tonetom Žurajem in županom Brankom Ledinekom

Matija Varl, direktor mariborske enote JSKD Republike Slovenije, podeljuje srebrna Gallusova priznanja vsem sedmim pevkam VS A cappella

*A cappella v Kazinski dvorani SNG Maribor
Foto: Nina Medved*

• **Napoved 3. abonmajskega koncerta Grad Rače**

Napovedujemo 3. abonmajski koncert, ki bo v nedeljo, 10. maja 2015 ob 18.00 uri, v Beli dvorani gradu Rače. Nastopila bosta kontrabasist Javier Moreno Sanches in vibrafonist Francesco Lo Cascio iz Španije.

• **Vabilo na jubilejni koncert Komornega zbora Škrjanček**

Vabimo vas na jubilejni koncert ob 15-letnici delovanja Komornega zbora Škrjanček KUD Rače, ki bo v petek, 19. junija 2015 ob 21. uri, na grajskem dvorišču v Račah.

Tone ŽURAJ

Naj vas pomlad osrečuje!

'Taščica': veliko smo prepevali doma in v tujini

Leto 2014, ki se časovno vse bolj oddaljuje, je bilo za Ljudsko pevsko skupino 'Taščica' znova zelo uspešno. Naši nastopi so se vrstili po različnih kulturnih dvoranah, cerkvah, političnih predstavništvih, zapeli smo na številnih javnih prireditvah. Še same nas nekoliko preseneča podatek, da smo izvedli kar 35 nastopov, kar je za našo pevsko skupino velik zalogaj. Omenim naj samo nekaj nastopov po domovini in tujini: Poslovni center Slovenske Konjice, 'Svibanjska noč' na Hrvaškem, 10. obletnica pevske skupine 'Poustroužeki' Kebel, Muzikantštdl Ljudskih pevcev 'Porini pa počini' Miklavž pri Ormožu, 10. obletnica pevske skupine 'Vaški zvon' KD Prečna - Novo mesto, TZS Maribor - Vinska trgatev in prikaz mošta, Kulturno turistično društvo 'Goska' - mednarodni koncert v prekmurskih Strehovcih.

V mesecu oktobru 2014 je Ljudska pevsko skupina 'Taščica' izvedla mednarodni koncert z več kot 100 nastopajočimi ljudskimi pevci in godci iz Slovenije, Avstrije in Hrvaške in sicer v kinodvorani v Račah. Nato smo nastopili na prireditvi z naslovom 'Zahvala jeseni'; povabile so nas Ljudske pevke 'Šmarjetke' iz Šmarjeških Toplic - Brežic. Povabili so nas tudi Ljudski pevci 'Vinski bratje', organizatorji prireditve 'Po našem lejpom Prekmurji'. Omenim naj še Ljudske pevke 'Žitni klas', ki so nas povabile kot glasbene goste na njihov koncert v Benediktu.

V mesecu novembru smo sodelovali v znani oddaji Radia Maribor 'Radijska delavnica znancev', v kateri smo predstavili naše glasbeno popotovanje in obiske pri slovenskih rojakih po Južni Ameriki, natančneje v glavnem mestu Argentine (Buenos Aires) in Mendoza.

Zelo smo veseli, da ljudje radi poslušajo stara besedila, lepe preproste melodije, ki pa jih vsaka slovenska generacija doživlja po svoje. Med in po naših nastopih doživljamo dolge in nepozabne aplavze, ki kličejo po številnih dodatkih, zelo hvaležni pa smo tudi za tople in pristrčne sprejeme. Zahvaliti se moramo vsem našim dragim, zvestim poslušalkam in poslušalcem, med katerimi naj na tem mestu tokrat izpostavim Karlo Bračič, ki nas je pred nedavnim povabila v priznano domače Gostišče pri Karli v Račah, kjer so nam pripravili izredno okusno kosilo, mi pa smo v zahvalo zapeli slovensko ljudsko pesem.

Ob koncu tega strnjenega zapisa bi se radi zahvalili za vse oblike pomoči pri izvedbi naših aktivnosti - zahvala gre predvsem Občini Rače-Fram in županu Branku Ledineku, prav tako pa tudi direktorju Kmetijske zadruge Rače Ivanu Lenartu, ki nam vedno priskoči na pomoč z njihovimi izdelki.

V tem letu smo dobili že veliko povabil na prireditve in ponovno se veselimo druženja z mnogimi ljubitelji ljudskega petja.

*V imenu Ljudske pevske skupine 'Taščica':
Majda VAKE, vodja skupine*

Gledališki kotiček

Gledališka skupina Rače je v letošnji sezoni pripravila še eno v nizu komedij, in sicer 'Pacienti v čakalnici', avtorja Andreja Jelačina. Kar nekajkrat smo se z igro že predstavili tako domačemu občinstvu kot tudi izven naše občine. Vsakokrat je bila izvedba toplo sprejeta, z gromkim aplavzom in iskreno izrečenimi čestitkami.

V (gledališki) čakalnici

17. januarja 2015 si je predstavo ogledal tudi sam avtor ter igralsko zasedbo in prepričljivo igro pohvalil in nam zaželel še več tako uspešnih sezon.

Z Andrejem Jelačinom, avtorjem komedije 'Pacienti v čakalnici'

Naše plodno delo je posledica odlično uigrane dramske ekipe, požrtvovalnosti režiserke Melite Lašič (na zgornjem posnetku v sredini), posluha za kulturno delovanje s strani Občine Rače-Fram (ta je dve naši predstavi tudi odkupila - ob prazniku žena in mater) in njenega župana Branka Ledineka. Ne smemo pa pozabiti, da bi bilo brez vas, dragi abonenti in ostali obiskovalci gledaliških predstav, naše delo zaman, saj prav iz vašega navdušenja in zadovoljstva črpamo prenekatero idejo in ustvarjalni zagon za naprej. Hvala vam!

Simona NAPAST

*Sreča je tiho,
neprestano veselje nad drobnimi dosežki.*

PROSTOVOLJNO GASILSKO DRUŠTVO SP. IN ZG. GORICA

Mladinska soba

V gasilskem domu na Spodnji Gorici smo s pomočjo župana, gasilskega, kulturnega in športnega društva ter pridnih sovaščanov uredili sobo za mladino. Slednja se sedaj enkrat tedensko srečuje ob družabnih igrah, likovnih delavnicah, v medsebojnem druženju pa spoznava tudi gasilske veščine in tovrstno znanje. Da so otroci zares veseli in hvaležni nove pridobitve, pa dokazujeta tudi pričujoča fotografska posnetka.

Tudi v našem imenu: hvala!

Jasmina VAUPOTIČ

*Najpomembnejše v življenju je to, da se
naučimo dajati ljubezen in jo sprejemati.*

KULTURNO UMETNIŠKO DRUŠTVO DR. PAVEL TURNER FRAM

Živahen začetek pevskega leta

Pevci in pevke mešanega pevskega zbora dr. Pavel Turner Fram smo letošnje leto s pesmijo pričeli prvo nedeljo in sicer z božičnim koncertom v cerkvi sv. Ane v Framu. Na tej prireditvi so nastopile tudi članice vokalne skupine Virtus in posebne gostje - pevke ženskega pevskega zbora Društva prijateljev Pokrajinskega muzeja Ptuj-Ormož, ki so se v Framu predstavile prvič. Spremljal jih je bivši direktor ptujskega pokrajinskega muzeja, Aleš Arih. Nad koncertom je bil navdušen. Obljubil je, da se bo poskusil dogovoriti s svojim prijateljem, župnikom iz Podsrede, da bi takšen skupni nastop ponovili v njihovi župnijski cerkvi.

Priprave za nastop na marčevski reviji pevskih zborov, kjer se vsako leto že tradicionalno predstavimo tudi mi, smo v mesecu januarju obogatili s 3-dnevnimi intenzivnimi vajami. Letos smo se odločili, da bomo naše glasove trenirali na bistrškem Pohorju in sicer v Rekreatijsko turističnem centru Jakec na Treh kraljih. Prvi mesec tekočega leta je bil v glavnem brez snega in zato nismo pomislili, da bi nas lahko čakale vremenske težave. Vendar se je narava ravno na dan našega prihoda poigrala in v zgodnjih popoldanskih urah je pokrajino nad Šmartnim na Pohorju odela v čudovito snežno odejo, s katero smo imeli na poti do našega cilja nemalo težav. Na srečo smo jih uspešno premagali in že v poznih popoldanskih urah ubrano zapeli pod vodstvom zborovodkinje Dore Ožvald in treh korepetitorjev - Tine Bohak, Petre Crnjac in Ervina Šege. Vsi so se ves čas po najboljših močeh mučili z nami in s skupnimi napori smo postavili dobre temelje programa za nastop v Unionski dvorani. Prosti čas med vajami smo izkoristili za sprehod v pravljlično belino in seveda za druženje ob pesmi. Pa še nekaj nas je zabavalo - nameščeni smo bili v večposteljni sobah s pogradi, tako da smo pred spanjem lahko preizkusili tudi nekaj plezalnih veščin, to pa je naše spomine vrnilo v čas mladosti

in odraščanja ter nas še dolgo v noč zabavalo in izdatno nasmejalo. Malo nas je sicer skrbela vrnitev domov, saj ni kazalo, da bo sneženje ponehalo, vendar se je v nedeljo vreme le nekoliko razvedrilo in pokazali so se tudi sončni žarki. Ob koncu smo se strinjali, da tako vsestransko dinamičnih in zabavnih vaj še nismo imeli.

Kot je obljubil, se je Aleš Arih dogovoril za koncert v Podsredi. Da pa se na prvo februarsko nedeljo tako daleč, v osrčje Kozjanskega, ne bi odpravili samo na koncert, smo potovanje spremenili v prekrasen izlet. Naš vodič Aleš Arih nam je (kot zgodovinar) povedal veliko zanimivosti o krajih in posameznih kulturnih znamenitostih. Po koncertu v cerkvi so nas prijazni gostitelji povabili v prostore Kozjanskega parka, kjer so nam pripravili prisrčen sprejem z obilico sladkih dobrot, čaja in seveda kuhanega vina, da smo se ogreli. Tam smo skupaj s cerkvenimi pevci zapeli in naše druženje bi se gotovo še ne končalo, če nas ne bi ob dogovorjeni uri čakalo kosilo v Kozjem. Kljub temu, da je bil pogled skozi okno turoben in je narahlo naletaval sneg, nič ni motilo našega dobrega razpoloženja. Na poti proti domu smo se ustavili še v Olimju in si ogledali tamkajšnjo cerkev, seveda pa nismo mogli niti mimo znamenite trgovine z najraznovrstnejšimi čokoladami, kjer prodajajo nadvse okusne in očem vabljive priboljške olimskih patrov.

V vedrem razpoloženju smo se vrnilo domov, tako druženje pa bomo gotovo in z veseljem še kdaj ponovili.

Danica TOMEČ

PISALI STE NAM

Obvestilo lastnikom kmetijskih in gozdnih površin na območju LD Fram

Prijava in uveljavljanje odškodnine za škodo od divjadi na kmetijskih in gozdnih zemljiščih

V skladu s 1. odstavkom 56. člena Zakona o divjadi in lovstvu (ZDlov - 1, Ur. list RS, št. 16/2004, s spremembami) obveščamo vse lastnike in lastnice kmetijskih in gozdnih površin na območju LD Fram, da je potrebno vse morebitne odškodninske zahteve, nastale zaradi divjadi na območju LD Fram, nasloviti pisno upravljavcu lovišča LD Fram.

Škodo, ki jo povzroči divjad na kmetijskih in gozdnih kulturah, je potrebno v skladu z ZDlov - 1 v treh dneh od dneva, ko je lastnik ali lastnica škodo opazil-a, pisno prijaviti upravljavcu lovišča na naslov: Lovska družina Fram, Planica 13, 2313 Fram.

Prijava mora vsebovati najmanj naslednje podatke:

- priimek in ime oškodovanca/oškodovanke,
- naslov oškodovanca/oškodovanke,
- štev. parcel, kjer je bila ugotovljena škoda,
- vrsta divjadi, ki je povzročila škodo, in navedba vrste škode,
- telefonsko štev. kontaktne osebe.

Ostale zahtevane podatke (MID, št. TTR lastnika zemljišča, DŠ) bomo potrebovali ob sestavi cenilnega zapisnika po ogledu škode s strani komisije za oceno škode LD Fram.

Škodo je potrebno prijaviti na obrazcu za prijavo škode, ki ga najdete na spletni strani MKO.

Foto: internet

Vse dodatne informacije lahko dobite na gsm 041 669 822 (Andrej Ivančič).

Lovska družina Fram

Velikonočnica, prihajamo!

Sredi marca, natančneje v soboto, 14. 3. 2015, smo se majhni in veliki iz otroškega vrtca Fram, njihovi spremljevalci in člani planinskega društva v našem kraju odpravili na izlet v Ponikvo, na ogled velikonočnic. Organizator te kratke, a simpatične in poučne potovalno-raziskovalne dogodivščine je bil vodnik Boštjan Ivančič iz Planinskega društva Fram, ki je, skupaj z društvenim kolegom, prav tako vodnikom Matejem Šnuderlom, odlično opravil svojo nalogo. Izlet je krasno uspel, imeli smo pretežno lepo, sončno vreme, sicer pa nam kakšna močnejša sapica vetra ali druga občasna vremenska nadloga sploh ni mogla priti do živga, saj smo se - v stilu planincev pač - za pot v vseh ozirih dobro pripravili, torej tudi primerno obuli in oblekli. Na izletu nas je bilo 40 pohodnikov, med njimi kar nekaj otrok iz vrtca Fram s starši, za to, da je vse potekalo kot po 'žnuri', pa so nevsiljivo, rutinirano, a budno skrbeli člani PD Fram. Skratka, družno smo uživali v hoji do travnika, kjer so v tistem času cvetele in obiskovalce s svojo lepoto razveseljevale nežne rožice, v celoti porasle z gostimi in dolgimi dlakami, znane pod nazivom velikonočnice (*Pulsatilla grandis*), ki jih pri nas najdemo na pobočjih Boča in v okolici Ponikve.

Do Ponikve smo se peljali z vlakom, od železniške postaje do rastišča velikonočnic pa smo šli peš. V popoldanskih urah smo se z vlakom (nekateri otroci so se z njim peljali prvič) vrnil v Rače, od tam pa vsak svojemu domu naproti. Na izlet ostaja nadvse lep in prijeten spomin.

Branka PEČOVNIK

Parodontalna bolezen pri hišnih ljubljenceh - informiramo in ponujamo rešitve

Parodontalna bolezen je vnetje nekaterih ali vseh tkiv, ki podpirajo zobe. Danes velja za eno najpogostejših boleznih psov in mačk. Ocenjuje se, da je okoli 80 % psov vseh pasem oziroma 95 % psov majhnih pasem ter 70 % mačk po tretjem letu starosti podvrženo določeni stopnji parodontalne bolezni. Slednja se lahko pojavi v vseh starostnih obdobjih, pogostejša pa je pri starejših živalih. Kadar se delci hrane in bakterije, ki so v ustni votlini, nabirajo na dlesnih in zobeh, lahko tvorijo mehke zobne obloge. V enem kubičnem milimetru mehkih zobnih oblog je okoli 100 milijonov mikroorganizmov. Ko pridejo v stik še s slino in minerali, se tvorijo tudi trde zobne obloge, to pa povzroči vnetje dlesni. Leta postane rdeča na mestu, kjer meji na zob. V tem primeru gre za zgodnjo fazo parodontalne bolezni. Po določenem času se trde zobne obloge širijo pod dlesen in jo pričnejo ločevati od zoba. Nastane dodaten prostor, kjer se lahko razmnožujejo bakterije, s tem pa postane parodontalna bolezen nepovratna, kar pomeni, da od te faze dalje ni več mogoče vzpostaviti prvotnega stanja. To lahko vodi v izgubo kostnega tkiva, uničenja ostalih obzobnih tkiv in nastanka gnojnega izcedka v predelih med dlesnimi in zobmi, kar ima za posledico tudi značilen neprijeten vonj in hude bolečine v ustih. Če se parodontalna bolezen ne zdravi, lahko povzroči številne zaplete po celem telesu, npr. sladkorno bolezen, zдебelitve srčnih zaklopk in druge bolezni srca, jeter in ledvic, kronični bronhitis, pljučno fibrozo in ostala obolenja dihal ter razne infekcije. Zdravljenje parodontalne bolezni je odvisno od tega, kako močno je bolezen že napredovala. V zgodnejših fazah poteka zdravljenje z ultrazvočnim odstranjevanjem oblog ali dnevnim ščetkanjem. Uporaba posebnih past in praškov ter raznih priboljškov pa pripomore k zmanjševanju nastajanja zobnih oblog. V kasnejših fazah je zdravljenje zahtevnejše, pogosto je potrebno tudi puljenje zob.

Kadar se vašemu ljubljenceku diagnosticira parodontalna bolezen, se vedno priporoča dobra oskrba zob ter čim pogostejši pregledi zobovja pri veterinarju. Uspešnost zdravljenja je namreč odvisna od tega, v kateri fazi je bolezen in od primerne ter ustrezne terapije.

Najboljša preventiva pa je še vedno dobra oralna higiena z rednim ščetkanjem in čiščenjem zob ter dlesni.

Ker je skrb za zdravje vaših hišnih ljubljencev naše poslanstvo, vam tudi v pomladnih mesecih v ambulantni Primavet nudimo 15 % popust na ultrazvočno odstranjevanje zobnih oblog ter brezplačen pregled zobovja.

Primož ŠUŠTERIČ, dr. vet. med.
PRIMAVET, Ptujška cesta 38, Rače

Dobrodelni prispevek Bencinskega servisa Petrol Rače

Osmošolci OŠ Rače z razredničarkama se v letošnjem šolskem letu trudimo po svojih najboljših močeh, da bi zbrali čim več denarja za interdisciplinarno ekskurzijo v London. Prijetno smo bili presenečeni v začetku decembra, ko nas je poklical Danijel Jelšek iz bencinskega servisa v Račah. Povedal nam je, da Petrol nudi podporo kraju tudi s humanitarnimi projekti. In ker so opazili trud osmošolcev, so se odločili, da humanitarni prispevek v višini 200 € podarijo osmošolcem OŠ Rače, za lažjo finančno izvedbo omenjene namere.

Kolektiv bencinskega servisa Rače z Marjano Falež, razredničarko 8. a • foto: Nastasia Keček

Za podarjeni prispevek se Bencinskemu servisu Petrol Rače iskreno in iz srca zahvaljujemo.

Marjana FALEŽ

Mojstri okusov iz gostilne 'Karla' v Račah

• O nas

Smo družinsko podjetje, katerega tradicija sega v daljno leto 1908.

Z leti in pridobljenimi številnimi spoznanji ter podkrepljeni z dragocenimi izkušnjami smo se naučili, da se kulinarčne želje in pričakovanja naših gostov nenehno večajo, zato smo zraven vseh dobrot, ki jih tradicionalno ponuja naša hiša, začeli pridelovati tudi domače čili omake, olja z zelišči in čiliji ter domače marmelade.

Naš glavni pridelovalec in mojster je Renato Bračič, ki je leta 2008 ljubiteljsko naredil našo prvo čili omako, povpraševanje po slednjih pa je kasneje postajalo vse večje in večje.

Renato Bračič - naš glavni pridelovalec čilija

Leta 2014 smo se odločili, da bomo razširili ponudbo domačih čili omak, pa tudi drugih domačih dobrot. Ustanovili smo novo blagovno znamko in spletno trgovino MOJSTRI OKUSOV.SI, kjer si lahko zagotovite vse naše izdelke in se z lastnimi brbončicami prepričate, da so domače dobrote še vedno najboljše! Seveda so vse dobrote na voljo tudi v naši hiši. Pa še pomemben podatek: vsi naši izdelki so 100 % naravni, brez umetnih dodatkov in konzervansov!

MOJSTRI
OKUSOV.SI

Obstaja kdo, ki ga pogled na vso to lepoto barv, oblik in okusov ne pritegne?

Izpod rok mojstrov okusov prihajajo tudi raznolike marmelade

• Čili za vaše zdravje

Čili uvršča med naravne antibiotike in antiseptike, zaradi česar je njegovo delovanje večplastno: deluje protivnetno, pripomore k boljši prebavljivosti mastnih živil in k občutku sitosti, obenem pa je tudi učinkovit antiseptik, ki pomaga v primerih poškodb sluznice želodca ali dvanajstnika. Čili širi žile, spodbuja prekrvavitev in pripomore k zniževanju holesterola LDL. Tako kot pri hrenu tudi po zaužitju čilija hitro začutite, da vas je pogrelo, prepotilo in vam odprlo nos.

Mojstri okusov in čili omake

Strokovnjaki pravijo, da imajo čiliji toliko zdravilnih učinkov, da bi jih morali na svoj jedilnik vključiti prav vsi. Ljudje jih zaradi njihovega pekočega okusa in značilne arome enostavno obožujejo. A prav ta hudičeva pekoča snov, imenovana kapsaicin, je zaslužna za to, da čiliji pomagajo pri celi vrsti bolezni in obolenj.

Zaradi vseh prednosti, ki jih ima čili pred ostro papriko in poprom, bi bilo najbolje poper v kuhinji čim bolj pogosto zamenjati s čilijem.

Uporabljamo sveže ali posušene stroke čilija, z njim pa začinjamo razne omake, pizze, golaže, juhe, ribe, meso... Znana jed je tudi 'chilli con carne'. Zaradi blagodejnega delovanja na prebavo čili dodajamo tudi težje prebavljivim jedem, kot so siri, skute, paštete in jajca.

• Zanimivosti

Kapsaicin je termogeničen, kar pomeni, da se pri njegovi presnovi sprošča toplota. S tem spodbuja telo, da 'kuri' maščobe.

Povprečen svež čili vsebuje precej več vitamina C kot pomaranča, zato ne odlašajte - kar sezite po njem!

S čilijevo tinkturo in esenco povečujejo pekoč okus žvečilnega gumija in tobaka ter nekaterih pijač.

Obstaja okoli 36 vrst rastline čilija, sort pa več kot 10.000!

• Mojstri okusov vabijo!

Kot smo različni ljudje, so različne tudi naše kulinarčne želje, zato smo naredili več vrst čili omak, ki jih

dopolnjujemo in spreminjamo glede na dobrote iz našega vrta in rastlinjaka.

Trenutno je na voljo že šest različnih čili omak (od sladke do zelo pekoče), ki jih s srcem kuhamo za vse ljubitelje tega 'pekočega izvira zdravja'.

Spremljajte našo ponudbo, ki jo dopolnjujemo glede na domače sezonske dobrote, mi pa se bomo potrudili, da bo vedno na izbiro nekaj za vsak okus!

Vabimo vas, da nas obiščete na www.mojstriokusov.si in www.gostilna-karla.si, predvsem, pa, da se v živo prepričate o napisanem. Želimo vam dober tek in obilo zdravja! Prijazno vabljeni!

Davor BRAČIČ

Zadruga DOBROTE

Smo slovensko socialno podjetje (Dobrote z.b.o. – proizvodnja, predelava in prodaja kmetijskih izdelkov, Zagrad 23, 2391 Prevalje), ki se ukvarja z zbiranjem in predelavo rabljenega tekstila.

Naše poslanstvo je v zagotavljanju zaposlovanja težje zaposljivih oseb na področju zelenih delovnih mest, konkretno v obliki zbiranja, sortiranja, reciklaže in ponovne uporabe starih oblačil ter tekstila. Naša naloga je zbrati čim več oblačil in ostalega rabljenega tekstila, ki ga kasneje predelamo v razne izdelke in industrijske krpe.

Naš projekt ima - poleg socialne - tudi ekološko komponento, saj se ukvarjamo s pridobivanjem, sortiranjem, predelavo in prodajo odvečnih oblačil in gospodinskega tekstila. Vsak kilogram odvečnega blaga, ki ga uspemo predelati ali prodati, pomeni zmanjšanje količine odvečnega tekstila, ki konča na odlagališču. Naj omenim še, da v primeru potrebe (višje sile - naravne nesreče, požari ipd.) na širšem lokalnem območju zagotavljamo tudi donacijo oblačil prizadetim občanom.

Naša vizija je, da z učinkovitim procesom zbiranja, predelave in prodaje rabljenega tekstila in oblačil ter

ustvarjanjem dovolj velike dodane vrednosti ustvarimo pogoje, da bi lahko zadruga obdržala svoje zaposlene in se uspešno širila.

S tem namenom bi želeli postaviti zabojnike za rabljen tekstil še na območju drugih občin, med njimi tudi vaše. Zabojniki so prijazne zelene barve in se lepo vklopijo v okolico, za njihovo praznjenje in čistočo okoli zabojnikov pa poskrbimo sami.

Jure STRAH, predsednik

Otvoritev novo asfaltiranega odseka ceste

Po ustrezni pripravi podloge cestišča in kasnejših izvedenih delih novega asfaltiranja cestnega odseka, ki vodi od glavne ceste v Gradiščah do Hojnikovih (Šternove domačije), smo to komunalno investicijo v pozni jeseni lanskega leta, natančneje 6. decembra 2014, tudi uradno predali svojemu namenu in ob tem za vse, ki so kakorkoli pripomogli k njeni realizaciji, pripravili skromno slovesnost.

Okoli 50 metrov novega asfalta, katerega izvedbo je omogočila Občina Rače-Fram, pomeni za nas pomembno pridobitev, za katero se zahvaljujemo vsem, ki so projekt podprli in/ali pri njem sodelovali. Pri tem imamo v mislih predvsem matično občino in tukajšnjega župana ter Mirana Potočnika za pomoč pri vseh pripravljalnih delih. Sedaj se do nas vozimo po novo urejeni asfaltni cesti, za varnost katere je z blagoslovom poskrbel framski župnik Franc Dermol.

Foto: Urška Pravdič

Še enkrat vsem iskrena hvala!

Družina HOJNIK
iz Loke pri Framu 30

NAŠA POTOVANJA

Potovanje po Avstraliji (10. 8. - 23. 10. 2014)

• Zakaj ravno Avstralija?

To vprašanje so mi prijatelji zastavljali nešteto krat že pred odhodom. Zakaj sem se odločil za Avstralijo, nam najbolj oddaljen kontinent?

Želja se je porodila že v drugem letniku srednje šole (sedaj sem študent). S takratno punco sva se namreč začela dogovarjati, da bi med poletnimi počitnicami z družino obiskali njene sorodnike v Sydneyju, hkrati pa prepotovali jugovzhodni del obale Avstralije. Že samo razmišljanje o odhodu na drug konec sveta me je tako prevzelo, da sem tisto noč preživel ob računalniku, kjer sem skušal izbrskati kar največ podatkov v zvezi z tem kontinentom. Globlje kot sem brskal in prebiral forume, bolj me je Avstralija začela zanimati kot dežela, ki bi jo želel obiskati. Iskanje geografskih dejstev se je kasneje prevesilo v prebiranje spletnih forumov in blogov tistih, ki so že prepotovali Avstralijo. Sčasoma sem si v glavi ustvaril sliko Avstralije kot popolnega kontinenta za prvo daljšo popotniško avanturo. Tisoče kilometrov neokrnjenih plaž, nizka stopnja kriminala, tristo sončnih dni letno, sproščeno in umirjeno avstralsko življenje, prijazni in odprti prebivalci... To so bili pojmi, pod katerimi sem si takrat predstavljal to oddaljeno celino. Med prebiranjem raznovrstnih informacij pa sem med drugim seveda zasledil tudi negativne dejavnike, ki pa me od obiska te dežele niso odvrgli. Vsi so jo namreč opisovali kot neizmerno drago, prav tako pa ni bilo foruma, kjer se pisci ne bi pritoževali nad ogromnimi razdaljami med avstralskimi mesti.

Kasneje je zaradi objektivnih razlogov dogovarjanje glede obiska sorodnikov moje punce splavalo po vodi, v meni pa je želja po odkrivanju tega kontinenta postajala iz dneva v dan večja. Zato sem že konec 2. letnika sklenil, da se po zaključku srednje šole, med takratnimi (najdaljšimi) poletnimi počitnicami, za 3 mesece odpravim v Avstralijo. Tako sem imel časa še na pretek, prav tako pa realne možnosti, da skrbno prihranim denar, obenem pa skujem kar najbolj optimalen načrt za popotovanje v 'neznano'.

• Potovanje

V začetku leta 2014 je prišel čas za nabavo letalskih vozovnic, urejanje vize in načina prevoza po Avstraliji. 22. 4. 2014 so bile letalske karte kupljene in šele takrat sem se dokončno zavedel, da povratka nazaj ni - da se 10. avgusta zagotovo odpravim sam v Avstralijo in to za skoraj tri mesece. Tudi staršema sem seveda moral povedati novico o mojem nevsakdanjem planu, čeprav sem se nekoliko bal njunih reakcij. Sprva sta bila oba presenečena, saj je vendarle šlo za prvo mojo samostojno potovanje tako daleč, hkrati pa sta me oba podpirala pri odločitvi. Ker je bilo v tistem času potrebno pridobiti še zadnje ocene in srednjo šolo zaključiti kar se da dobro, je časa za razmišljanje o sladkih skrbih, povezanih z načrtovanjem popotniške avanture, ostalo manj, kot bi si želel. Okviren

načrt za potovanje sem tako začel pripravljati šele konec meseca julija, kasneje pa ugotovil, da bi mi podrobnejše planiranje potovanja za 3 mesece vzelo ogromno časa, hkrati pa sem zelo težko predvidel, kako se bo moja pot odvijala v praksi. Zato sem se odločil, da si vnaprej zadam samo ohlapne, okvirne cilje - katera mesta želim obiskati, vse ostale podrobnosti v zvezi z prenočišči, prevozi, ogledi znamenitosti ipd. pa koordiniram na licu mesta, tekom potovanja.

Moja pot v Avstralijo se je začela 10. 8. 2014 v Ljubljani, kjer sem z letališča Jožeta Pučnika odletel na Dunaj. Že tam sem moral na naslednje letalo za Peking čakati 6 ur, kasneje pa še 11 ur na letalo za Sydney, kjer sem pristal 12. 8. zjutraj po njihovem času. Z avtobusom sem se nato odpravil proti prvemu hostlu, ki pa je hkrati bil tudi edini, ki sem ga rezerviral že iz Slovenije. Ker je bilo za sobo potrebno čakati še dobro uro, sem se kljub utrujenosti odločil, da se odpravim na kratek obhod po mojem prvem avstralskem mestu, Sydneyu. Seveda sem bil toliko radoveden, da sem želel tako rekoč takoj videti sloviti Harbour Bridge in tamkajšnjo znamenito operno hišo.

Vse skupaj me je do te mere očaralo, da sem se v hostel vrnil šele pozno zvečer. Receptor me je že na samem začetku presenetil z izjemno prijaznostjo, ko me je peljal na obhod hostla, hkrati pa razložil 'pravila', ki veljajo za vse hostle. Ti so v Avstraliji namreč povsem drugačni, kot si jih predstavlja in jih pozna večina Evropejcev. Vseh 25 hostlov, ki sem jih obiskal v času potovanja po Avstraliji, je bilo čistih in urejenih bolj, kot je to značilno za marsikateri hotel po Evropi. Hostli v Avstraliji so kot nalašč za 'popotniške nomade'. Tam vedno spoznaš ljudi, ki ti lahko pomagajo z marsikaterim nasvetom, hkrati pa tako najdeš mnogo novih prijateljev, s katerimi ohraniš stike še dolgo po potovanju.

Na kratko bi mesto Sydney opisal kot mesto, kjer ti zagotovo nikoli ni dolgčas. Znamenitosti, muzejev in nacionalnih parkov je na pretek, seveda pa to mesto ne bi bilo takšno, kot je, brez slavnih plaž Bondi in Manly. Za dostop do slednje je najbolj priročno prevozno sredstvo Sydney Ferry, kar je tako tamkajšnjim prebivalcem kot turistom dobro poznano. Plaže pa Avstralcem ne predstavljajo le mesta za sončenje in plavanje, temveč so prostor, kjer se po službah in pouku zbirajo vse

generacije. Znani so po prirejanju skupinskih amaterskih tekmovanj v odbojki na mivki, ki se pogosto zavlečejo pozno v večer, skoraj obvezno pa končajo s pripravo značilnega avstralskega 'Barbecua'. Avstralija je prav tako dežela, ki slovi po neštetihi živalskih vrtovih. V Sydneyu sem se odločil za obisk Taronga zoo-ja, ki slovi po svoji velikosti (je namreč eden izmen največjih na svetu). V tako obsežnem in razgibanem živalskem vrtu seveda zgoj en dan ne zadošča za podrobnejši ogled vsega, kar vrt ponuja, vseeno pa je bilo časa dovolj, da sem se pogloblje spoznal z avstralskimi živalskimi vrstami - in ja, med njimi tudi s tistimi nevarnimi, glede na to, da v tej prelepi deželi živi 7 od 10 najsmrtonosnejših pajkov in kač, ki jih premore naš slikoviti planet.

Po preteku tedna dni v Sydneyu je napočil čas za obisk glavnega mesta Avstralije - Canberre.

Gre za mesto, ki s strani turistov ni prav zelo priljubljeno. Canberra je namreč bila določena kot glavno mesto Avstralije zaradi večnega rivalstva mest Sydney in Melbourne. Ker se niso mogli dogovoriti, kateremu od teh velikih človeških in gradbenih centrov bi podelili naziv glavnega mesta, so se odločili za gradnjo popolnoma novega mesta - Canberre. Menim, da je slab sloves posledica relativno mladega mesta, ki še ni uspelo razviti nekega lastnega prepoznavnega značaja. V Canberri sem preživel tri dni, v tem času pa si ogledal tamkajšnji star in nov parlament, nacionalno knjižnico, nacionalni muzej in nacionalni park.

Moja pot se je nato nadaljevala proti naslednjemu milijonskemu mestu - Melbourne. Tega obiska sem se še posebej veselil, saj sem tik pred odhodom v Avstralijo izvedel, da tam že 20 let živijo moji daljni sorodniki. Kljub temu, da jih nikoli prej v življenju nisem videl, so me velikodušno sprejeli in mi nudili popolno oskrbo v naslednjem tednu. Razkazali so mi predele Melbourne, ki jih s pomočjo turističnih vodičev prav gotovo nikoli ne bi videl, ter me povabili v značilne avstralske gostilne in klube, ki so za turiste nekoliko skriti. Melbourne mi je ostal v spominu kot mesto, kjer kljub njegovi razsežnosti vedno najdeš prostor, kamor se lahko umakneš pred nenehnim živahnim, milijonglavim vrvežem. Odločil sem se, da si organizirano ogledam tudi eno izmed najznamenitejših cest na svetu - Great Ocean Road. Gre za 243 kilometrov dolgo cesto, ki se vije zahodno od Melbourne, proti mestu Adelaide. Cesta je sama po sebi zanimiva predvsem zaradi čudovitega razgleda na ocean, ki cestnega udeleženca spremlja celotno pot. Naj omenim, da smo se na tej trasi ustavili ob gozdu evkaliptusa, kjer je bila prva priložnost za srečanje koale v naravnem okolju.

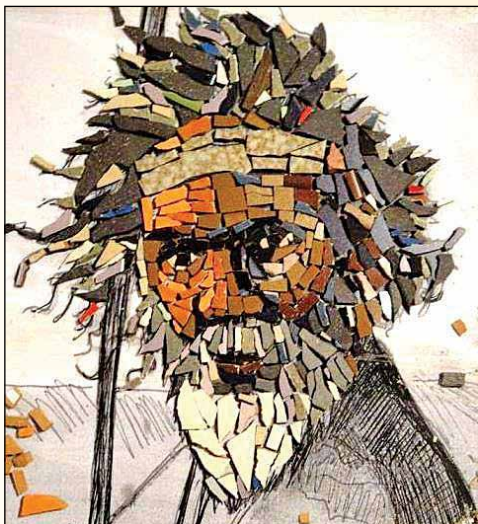
Obiskali smo še nekaj prvinsko ohranjenih peščenih plaž, se sprehodili skozi tropski pragozd, v sklepnem delu pa navdušeno občudovali še najznamenitejšo točko te poti - t. i. 12 apostolov.

Na popotniškem koledarju je sledil obisk mesta Adelaide, kjer sem preživel nadaljnjih 5 dni. Tam sem čas namenil predvsem za uživanje po mestnih parkih, degustiranje avstralskega vina in piva ter za večerna druženju z novimi avstralskimi prijatelji. Obiskal pa sem tudi naravni rezervat, kjer sem simpatične vrečarje - kengurje prvič v živo videl v njihovem avtentičnem okolju.

In na vrsto je že prišel tudi tisti predel Avstralije, ki je popolno nasprotje mest na jugo-vzhodni obali. Pred mano je bila prva daljša pot po avstralski celini, dolga kar 1600 kilometrov. Po 22 urah dolgočasne vožnje z avtobusom sem prispel v mesto Alice Springs. Sprva sem spremembo začutil v temperaturi zraka. Ta se namreč tam tudi v zimskih mesecih (torej tedaj, ko je pri nas poletje) povzpne krepko čez 25 stopinj Celzija, ponoči pa se spusti pod ledišče. Ravno zaradi tovrstnega šoka je obisk centralne Avstralije med poletnimi meseci odsvetovan, saj lahko temperature tedaj čez dan presežejo 45 stopinj Celzija. Zraven temperature pa sem kaj hitro po prihodu začutil tudi očitno kulturno razliko. V primerjavi z mestoma Sydney in Melbourne, kje večino prebivalstva predstavljajo priseljenci, je v mestu Alice Springs število domorodnih aboriginov veliko višje.

Svojestven videz in življenjski slog avstralskih domorodcev - aboriginov - navdihuje ne le popotnike, pisatelje in scenariste, temveč tudi slovenske umetnike; na posnetku mozaik, poimenovan 'King George', ki ga je po istoimenskem filmskem liku (film 'Australia', z Nicole Kidman v glavni vlogi) ustvaril Robert Lisac iz Orle pri Škofljici, ki bo v tem mesecu z mozaično delavnico gostoval tudi v naši občini (op. ured.)

Ker je bil eden izmed glavnih razlogov za obisk centralne Avstralije tudi ogled veličastne svete gore Uluru (Ayers Rock, 863 m n. v.; velja za največji osamelec in skalni monolit na svetu), sem se odločil, da se odpravim na 3-dnevni voden izlet, ki je zajemal ogled Uluruja ob sončnem vzhodu in zahodu, nacionalnega parka Kata Tjuta ter tipične kamelje farme. Ogled Uluruja ob sončnem zahodu ter opazovanje spreminjanja njegovih barv bi lahko označil kot enega izmed dogodkov, ki so se mi najbolj vtisnili v spomin tekom celotnega potovanja po Avstraliji.

Po treh dneh, preživetih v puščavi, je nastopil čas za najdaljšo razdaljo, ki jo je bilo potrebno prepotovati. Do vzhodne avstralske obale me je namreč ločilo nič manj kot 2500 kilometrov, kar je zneslo 33 ur na avtobusu. Na tej točki potovanja sem se spomnil prebiranja forumov pred odhodom, ko še nisem tako jasno doumel, zakaj neki se turisti toliko pritožujejo nad ogromnimi razdaljami na najmanjši celini na svetu (meri 7.692.024 km²), ki jo je leta 1770 odkril kapitan James Cook. Kljub dolgi vožnji pa bi vsakomur priporočal, da takšno pot opravi na podoben način, saj človek le tako lahko dobi realno predstavbo o dejanski razsežnosti tega kontinenta.

Na bolj umirjen način sem preživel večino časa v mestu Cairns, ki pa predstavlja tudi vrata za ogled Velikega koralnega grebena. Čarobnosti in lepot slednjega sem se dodobra naužil na enodnevnem izletu, ki je obsegal potapljanje na treh različnih mestih.

Da sem potovanje popestril še z adrenalinskega vidika, sem se odločil za skok s padalom, ki bi ga lahko opisal kot enega najvznemirljivejših trenutkov nasploh. Čudovit razgled nad koralnim grebenom in pristanek na plaži sta zagotovo dovolj tehtna (ne pa edina) razloga, zaradi katerih so skoki s padalom na vzhodni obali tako popularni.

Pot me je vodila še do manjšega obalnega mesta Airle beach, ki predstavlja vstopna vrata za ogled otokov Whitsunday. Gre za skupino 74 otokov, ki ležijo v centru Velikega koralnega grebena. Skupno je moj izlet obsegal dva dni, preživeta na jadrnici, ogled ene izmed desetih najlepših plaž na svetu (Whitehaven beach) ter potapljanje na mestih, kjer je koralni greben najraznolikejši. Naj zaupam: popoln užitek in podvodni prizori za bogove!

Razglednica z bele rajske plaže

Na vzhodni obali bi izpostavil še ogled Fraser islanda, ki slovi kot največji peščen otok na svetu. Prevažanje po tem otoku je zaradi cest, grajenih iz peska, možno le z vozilom s štirikolesnim pogonom. Zaradi navedenega sem se odločil, da si otok ogledam z voden skupino, s katero smo skupaj preživeli tri dni. V tem času smo si ogledali številna neokrnjena jezera, uživali večerjo na plaži, privoščil pa sem si tudi ogled otoka z manjšim motornim letalom.

Na poti po vzhodni obali sem se na kratko ustavil še v številnih manjših obmorskih mestih (Mission beach, Surfer's paradise, Noosa, Magnetic Island, Townsville, Rainbow beach...), nakar je sledilo še zadnje mesto na mojem spisku - Byron Bay. Gre za manjše obmorsko mesto, ki je znano po svojem tipičnem avstralskem brezskrbnem pridihi. Sproščeni ljudje, plaže, kjer se surfa od jutra do večera, številni bari z živo glasbo, lahkotnost na vsakem koraku - to so ključni elementi, ki delajo to mesto nekaj zares posebnega.

Po osmih dneh v Byron Bayu je prišel čas za vrnitev v mesto Sydney, kjer se je moje popotovanje pred natanko 77 dnevi pričelo. Zadnji dan sem namenil nakupu

spominkov, predvsem pa uživanju še zadnjih trenutkov ob pogledu na Sydneyjsko opero in Harbour Bridge. Nepremično sem zrl vanju - kot da ne morem verjeti, da so se moje sanje ne samo uresničile, ampak, da se počasi tudi končujejo.

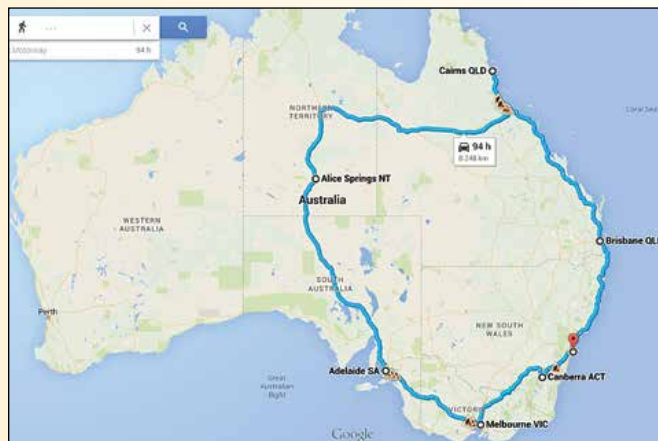
• Zaključek

In še nekaj najbolj zgovornih dejstev ter končni 'obračun':

- število dni potovanja: 77
- prepotovani kilometri po Avstraliji: 12.000
- preživete ure na avtobusu: 130
- skupni stroški: 6.000 EUR.

Po vrnitvi s tako dolgega, raznolikega potovanja, človeka doma prej ko slej obidejo in mu družbo še lep čas delajo mešani občutki spričo vsega doživetega. Seveda sem bil tudi sam zelo vesel, ko sem po tolikem času ponovno videl prijatelje in družino, po drugi strani pa sem se kar težko vpeljal v povsem drug ritem, toliko bolj, ker sem moral zaradi zamujenega prvega meseca na fakulteti kot bruc nadoknaditi še tovrstne obveznosti.

Če povzamem: definitivno odhoda v Avstralijo ne bom obžaloval nikoli. To potovanje je bila neprecenljiva izkušnja z marsikatero prijetno, pa tudi kakšno manj prijetno prigodo - vse so me obogatile. Brez dvoma gre

Moja avstralska pot

tudi za tisto poglavje mojega življenja, ki me je duhovno oblikovalo in mi omogočilo objektivnejši pogled na svet.

Veseli me in hvaležen sem, da je kamenček v ta mozaik s svojim prispevkom pristavila tudi matična občina, zato sem z bralci glasila, ki ga izdaja, še s toliko večjim navdušenjem delil svoje nepozabne popotniško-raziskovalne vtise.

Tim GUMILAR

Kako pravilno pripraviti prispevke za Novice?

Zaradi velikega interesa po sodelovanju in objavljanju najrazličnejših (za širšo javnost bolj ali manj aktualnih) vsebin v Novicah Občine Rače-Fram ter s tem povezanih dodatnih stroškov in zajetne količine vloženega dela smo, kot smo najavili že v predhodni številki, primorani nekoliko omejiti obseg našega glasila. Tokrat nam je število strani (brez ovitka in vstavka - priloge z uradnimi objavami, ki jo najdete na sredini) uspelo omejiti na 56, kar smo si zastavili kot maksimum oz. zgornjo mejo.

Prosim vas, da pri pripravi in posredovanju prispevkov v bodoče dosledno upoštevate naslednje usmeritve:

- prispevki naj bodo vsebinsko širše aktualni;
- zaželeno so predvsem vsebine, ki se nanašajo na aktivnosti, dosežke, dogajanja in zanimivosti, neposredno povezane z našo občino in občani;
- vsebine, ki jih posredujete z namenom objave, naj bodo napisane **kratko in jedrnat**o (optimalna dolžina posameznega članka je **omejena na polovico do eno stran A4 formata**, v primerih večje pomembnosti oz. aktualnosti za širok krog občanov pa je izjemoma dopustno dodatno povečanje obsega in sicer po **predhodni in pravočasni** uskladitvi avtorja z odgovorno osebo uredništva);
- prispevke posredujte **v pisavi New Times Roman, velikost pisave 12, razmah med vrsticami oznake 1, brez centriranja in vsakršnih drugih vrst oblikovanja tekstov** (brez okvirjev, tabel, senčenja ipd.);
- **e-prispevkom priložite** (in sicer obvezno kot **priponko v formatu .jpg, nikakor pa vstavljenih med wordov tekst!**) **od 1 do maksimalno 3 fotografije**, ki naj bodo **pospremljene s kratkimi komentarji in navedbami avtorjev**;
- **med tekstom označite** - navedite, kam kateri slikovni posnetek, ki ga prilagate kot posebno priponko, po vsebini sodi;
- tekstov ali dela tekstov **ne pišite z velikimi tiskanimi črkami**;
- **prispevke za objavo pošljite čim prej**, po možnosti takoj tedaj, ko se nek dogodek zgodi in že lahko o njem pripravite ustrezen, še 'svež' zapis (**ne čakajte do zadnjega trenutka!**);
- prispevkov **ne pošiljajte po datumu**, ki je v vsakem predhodnem glasilu naveden kot skrajni rok;
- z namenom zmanjšanja obsega Novic bomo po potrebi **ukinili** ali vsaj **skrčili nekatere rubrike**;
- v primeru predhodne (pred iztekom roka za oddajo člankov) zapolnitve razpoložljivega (zmanjšanega) prostora v Novicah bodo **pri objavi imele prednost vsebine, ki bodo prispele prej**.

V primerih morebitnega nespoštovanja navedenih prošenj bomo primorani članke zavrniti oz. jih ne bomo objavili.

Hvala za razumevanje!

Uredništvo

ČELANtisk

Trniče 83, 2206 Marijeta

V lastni delavnici vam nudimo:

- VEZENJE
- DIGITALNI TISK
- TISK NA TEKSTIL
- NALEPKE, ETIKETE
- AUTOGRAFIKA
- TAMPO TISK
- SITOTISK
- VARNOSTNE NALEPKE
- TISK PLAKATOV, USTOPNIC
- TISK NA CERADE
- TISK NA ŠPORTNA OBLAČILA

info@celansitotisk.si
WWW.CELANSITOTISK.SI

041 719 450

daiber

myrtle
beach

JAMES &
NICHOLSON

majice
kape

Majice, polo majice,
brisače, unikatne majice,
predpasniki, termoflisi,
soft shell jakne, kape
delovna oblačila,

Vezenje - tisk na tekstil in kape

Najučinkovitejše varovanje stanovanjskih hiš je kombinacija
MEHANSKEGA IN ELEKTRONSKEGA VAROVANJA

Sistem brezžičnega/žičnega varovanja doma

- Vključuje opremo v vrednosti do 750€,
- povezava na varnostno nadzorni center,
- 24 urna pripravljenost intervencijskih skupin,
- takojšnja intervencija v primeru alarma,
- certificiran in zanesljiv sistem,
- hitra in enostavna montaža,
- preprosta uporaba in možnost nadgradenj,
- več na www.varnost.si

samo 30,50 € na mesec

✓ Vrednost opreme: do 750 EUR
SUBVENCIONIRAMO

Protivlomna in zvočno izolativna varnostna vrata s certifikatom

- 40 dB - certificirana protihrupna zaščita
- protivlomnost in kompaktnost
- Odlična toplotna izolativnost
- Kakovost potrjena s certifikati
- Profesionalna vgradnja na mero
- Slovenski proizvajalsten razvoj

Možnost digitalnega kukanja

cena z montažo že od 900,00 €

SLO

Preženite vlomilce!
SUBVENCIONIRAMO
sistem za varovanje doma

Cilindrični vložek EVVA EPS
z varnostnim okovjem
cena z montažo že od 79,00 €
redna cena: 111,00 €

Prečna zapora vhodnih vrat
s cilindričnim vložkom
cena z montažo že od 138,00 €
redna cena: 231,00 €

Varnost Maribor d.d.
Kraljeviča Marka ul. 5
2000 Maribor

PE Maribor
02 230 30 40

PE Ljubljana
01 436 60 66

PE Celje
031 704 455

PE M. Sobota
02 532 16 07

PE Koper
05 674 67 77

PE SL. Gradec
051 371 678

PE N. Gorica
05 620 97 39

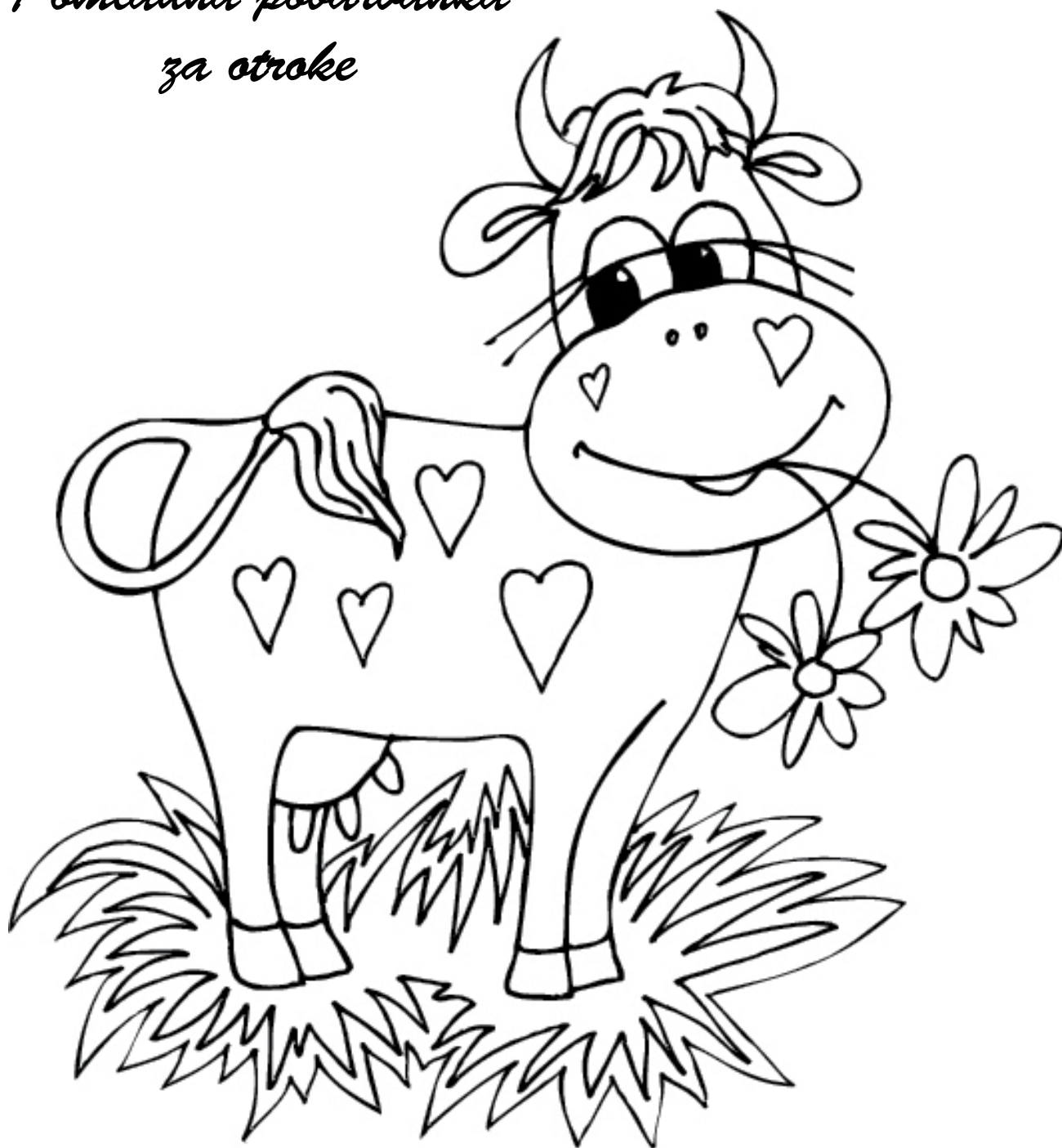
www.varnost.si
info@varnost.si

Varovanje premoženja prepustite profesionalcem!

Oglasni sporočili

Pomladna pobarvanka za otroke

OBČINA RAČE - FRAM

Grajski trg 14, 2327 Rače

Tel./fax: 02/609-60-10, 02/609-60-18

E-naslov: info@race-fram.si

www.race-fram.si

Ekološki pridelki in izdelki

Iščete ekološka živila s kmetij?

Vabljeni na EKO ZIMSKI DAN na GRAD RAČE!

V soboto, 21.2.2015, ob 10. uri

V Bell dvorani v sklopu občinske tržnice na gradu Rače.

Program:

- **PREDAVANJE:**
 - EKO – »PRAVA HRANA« – Kaj bi morali nujno vedeti o hrani, če želite poskrbeti za svoje zdravje?
 - EKO ZABOJČKI – PARTNERSKO KMETOVANJE – Kako do eko hrane s kmetij?
- Predava Boris Uranjek iz Izletniške ekološke kmetije Uranjek »Pri Baronu«.
- **POKUŠINA EKO DOBROT**
- **DELAVNICE ZA OTROKE**
- **NAGRADNA IGRA**

Vsak teden po EKO ZABOJČEK je prava odločitev!

V okviru partnerskega kmetovanja ekološke kmetije pripravijo vsak teden na dogovorjeno lokacijo sveže ekološke dobrote. Vabljeni, da se nam pridružite! Več na www.eko-podezelje.si.

  www.eko-podezelje.si

Vse foto: Tanja Kosi

Pozdrav pomladi

